

bb 20. /rekord-forgalom... 2. folyt./-szb

miskolcon több mint 500 üzlet tartott nyitva, hogy a helyi és a környékről érkező vásárlók igényeit kielégíthessék. az óra- és ékszerkereskedelmi vállalat fő utcán levő két üzletében nagy keletje volt az aranyékszereknek, gyűrűknek, nyakláncoknak, óráknak. a hétköznapival vetekedő forgalmat bonyolított le a miskolci centrum áruház, ahol meglepően nagy mennyiségben vásároltak szőnyeget. a férfi és női kötöttáru részlegeket többször fel kellett tölteni. a centrum áruház bevétele megközelítően 40 százalékkal haladta túl a múlt évi aranyvasárnapi forgalmat, és elérte a kétmillió forintot. debrecenben különösen sok vevőt szolgált ki a férfi és női divatáru üzletekben. a szegedi centrum áruházban becslések szerint mintegy 15 000 ember fordult meg az aranyvasárnapon, akik több mint egymillió forint értékű árut vásároltak.

a békés megyei univerzál kiskereskedelmi vállalatától kapott tájékoztatás szerint az idei forgalom tíz százalék emelkedést mutatott a múlt esztendői aranyvasárnaphoz képest. a legkeresettebb cikkek a zsebrádiók, a tv-készülékek, a háztartási gépek, a kávéfőzők, a hajszárítók, továbbá a női fehérneműk voltak. a tv-t vásárlók ajándékként hangulatlámpát is kaptak a békés megyei boltokban. említést érdemel, hogy a békéscsabai centrum áruházban az aranyvasárnapi csúcspontban sem szünetelt a házhozszállítás. /mti/

--

- v é g e -

19.30/szb

Tó 1950

-12-

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 150-430, 350-300

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1971. december 20.

bb 1. Ötszáz vagon hus- és huskésztítmény, tízmillió liter tej az ünnepekre - felkészül a kereskedelem az ünnepi ellátásra

1 kf/gg szb 1e

1971. december 20.

a kereskedelem ünnepi csúcspontjában a főszerepet ezen a héten már az élelmiszerkereskedelem és a háziasszonyok veszik át. „együttműködésük”, eredményeként bizonyára mindenütt dusan terített ünnepi asztal várja majd a családot. az ünnepi ellátásról a belkereskedelmi minisztérium élelmiszer-főosztályán tájékoztatták az mti munkatársát.

a kereskedelem a tavalyinál 320 millió forinttal magasabb, minden igényt kielégítő készlettel várja a vásárlókat. az ünnep hetében a fővárosban 192 vagon, vidéken 308 vagon hus- és huskésztítmény kerül forgalomba. sertéshusból bőséges lesz az ellátás, budapesten 117 vagonnal, vidéken 190 vagonnal szállít a husipar a bolti hálózatba. nem lesz hiány kocsonyahusból és a töltöttkápásztá- ba való füstölthusból, a tavalyi mennyiségnek több mint kétszerese, 24 vagon kerül az üzletekbe. az iparral együttműködve jól felkészült a kereskedelem a karácsonyi baromfi-forgalomra. a vállalatok budapesti üzleteibe mintegy 90 vagon, a vidéki boltokba 100 vagon árut szállítanak, s ez a mennyiség - vágottcsirkéből, pulykából, hizott libából és kacsából - kielégíti a várható keresletet. ezen kívül bőséges termelési áru kínálatra is számítanak. a hagyományos karácsonyi halvásárra 95 vagon élőponttyal készül fel a halért, amely még 3 vagon halfilét is forgalomba hoz.

az ünnepi kalács és sütemény elkészítéséhez karácsony hetében tízmillió liter tej, hatvan vagon vaj és 14 millió tojás áll a háziasszonyok rendelkezésére. a tervezettnél öt vagonnal több margarin is kerül a boltokba. a hagyományos beigli töltéséhez mákot, diót az igényeknek megfelelő mennyiségben tartanak az üzletek.

/folyt.köv./

Tó

-1-

bb 1. /ötszáz vagon... 1. folyt./-szb

némi gondot okoz majd a kétnapos ünnepre a kenyér-ellátás. a mennyiséggel ezúttal sem lesz baj, azzal azonban számolni kell, hogy minden időben nem tudnak a boltok meleg kenyeret árusítani. a fővárosi kereskedelem a sütőiparral abban állapodott meg, hogy a karácsony előtti két napon 143 vagon kenyeret szállítanak, a forgalomba kerülő mennyiség 40 százaléka tehát „előregyártott”, lesz. a vásárlás gondját enyhíti majd, hogy karácsony másnapján a fővárosban nyitvatartó 38 bolt aznap sültött, friss kenyeret árusít.

az ünnepi asztalra elengedő ital is kerülhet, az ellátás szépséghibája azonban, hogy az olcsó és a közepes áru borokból az igényeket nem tudják kielégíteni. /mt1/

bb 2. bővül a borválaszték - tért hódít a rizlingszilváni az észak- és közép-dunántúli borvidéken

vid-kz szb hgy

1971. december 20.

helyszíni szemléken mérték fel csopak, somló, badacsonyi, balatonfüredi, soproni, ászár és bársonyos szőlőtermelésének fejlődését az ültetvénytervező és szaporítóanyag forgalmazó vállalat észak-dunántúli központjának szakemberei. az állami, a szövetzeti és a háztáji gazdaságokra egyaránt kiterjedő vizsgálat tapasztalatai szerint dunántúli említett borvidékeinek életében új korszakot nyitott az elmúlt néhány év: az olaszrizlinget jobbra jellegzetesebb bort adó szőlőfajták váltották fel. a 2000 holdon telepített borszőlő fajták között az első helyet a rizlingszilváni foglalja el 600 holddal, ezt követi a zöldszilváni, szürkebarát, majd a tramini. olaszrizlinget zömmel csak pótlásra használták. a balatoni borvidéken 1200 hold szőlőt telepítettek.

a szakemberek felmérése szerint észak és közép-dunántúli borvidékein több mint 4000 holdon korszerű, nagyüzemi gazdálkodást folytatnak. a következő években további 4000 holdon kell felváltani a kiöregedett tőkét. a mostani tervidőszak feladata lesz, hogy eltüntessék a neves borvidékek szomszédságából a direkttermőket, s helyettük az adottságoknak megfelelő fajtákat telepítsenek. erre a célra igen jónak ígérkezik a zala-gyöngye nevű új fajta, amely megfelelő minőséget produkál. meghonosítására az ültetvénytervező vállalat már törzstelepet alakított ki. /mt1/

To

bb 3. jól fizetett a tiszta és a maros a szegedi halászoknak

v

vid-kz szb hgy

1971. december 20.

a szegedi kossuth halászati szövetkezet tagjai befejezték az idényt. eredményes évtől búcsúznak: a tiszából, a marosból, a folyók holt ágaiból csaknem 900 mázsa halat fogtak ki. ezzel mintegy 100 mázával túlteljesítették tervüket. a minőséggel is elégedettek, mert nagyon kedvező: 52 százalékos a ponty, a harcsa, a süllő, a márna és egyéb értékes halak aránya. hazánk vizei közül „minőségi fogás”, szempontjából a tiszta az egyik legjobb halászerület. óriás harcsákban sem volt hiány. voltak olyan szerencsés napok, amikor kettőt is szárazra emeltek. az idei rekordot török györgy tartja, aki 78 kilós kapitális zsákmányra tett szert. a szegedi vízi emberek most már mekezdtek felszerelésük téli javítását. /mt1/

bb 4. ipari központ lesz a legnagyobb hajdúváros

vid-kz szb hgy

1971. december 20.

vidéki iparfejlesztési program keretében ipari központtá válik a hajduk legnagyobb települése, hajduböszörmény. a második világháború előtt csak egy hatszáz főt foglalkoztató kötőszövő üzem, továbbá néhány kisebb malom és daráló „képviselte”, a városban az ipart. az 1965-ben megkezdődött gyorsütemű fejlődés óta egymásután adott otthont hajduböszörmény fővárosi üzemeknek. elkészült a lőrinczi vattagyár telepe, a rico kötszerművek, a szalag és zsinórgyár, a finommechanikai vállalat, a faipari vállalat, a műszaki ktsz üzeme, s e folyamat nem fejeződött be. az egyesült izzó 1973-ra, 127 millió forintos beruházással, 1500 főt foglalkoztató vákuumtechnikai gyárrá bővíti a finommechanikai vállalatot.

a termelőberuházásokkal együtt korszerűsítették az utakat, a vízvezetékeket, csatornákat építettek, s készül az új gázvezeték is. a szakmunkásutánpótlás biztosítására a városi tanács a munkaügyi minisztériummal közösen új öt tantermes iparitanuló iskolát létesített. ezzel párhuzamosan a vállalatok, ktsz-ek tanműhelyeket rendeztek be.

1975-ben hajduböszörményben már több mint hatezer embert foglalkoztatnak ipari munkahelyeken. /mt1/

To

bb 5. magyar kárpittal futnak a „bogárhátúak,,

i ba/gk szbie

1971. december 20.

Évek óta számos nagy európai autógyár vásárolt magyar műbőrt a gépkocsik belső borítására, kárpitozására. eddig a fiat-autógyár volt a legjelentősebb vásárló. a torinói mammutüzem 1969 óta egymillió dollárért vásárolt belső kárpitozásra alkalmas műbőrt, jövőre csaknem a duplájáért szállítunk olaszországba műanyagokat. a fiat-cég mellett az európai ford-gyár 500 000 dollárért, a francia renault-cég is nagyobb tételben vásárolt magyar műbőrt.

a chemolimpex külkereskedelmi vállalat képviselői most jelentős üzletet kötöttek a nyugatnémet volkswagen-gyárral is. eszerint a jövő évben 3 millió márka értékű műbőrt szállítanak a vw-kocsikra. a hazai műanyag elsősorban a gyár legnépszerűbb típusába, a hazánkban is jól ismert „ka:fer,, -re azaz a bogárhátú kiskocsikba kerül. a szerződés értelmében a jövő évben kétszer annyi graboplast műbőrt szállítunk a „bogarakra,, , mint 1969- évben.

a korszerű magyar kárpitanyag iránt a szocialista országokból is nagy érdeklődést tanúsítanak. a volga menti autógyárak több szovjet gépkocsi-típusra évi félmillió, a csehszlovákiai skoda művek pedig évi egymillió rubel értékű műbőrt vásároltak. a tervek szerint a zsigulik és a jugoszláviában olasz licenc alapján gyártott zasztava-kocsik üléseire is magyar kárpit kerül.
/mt1/

--

bb 6. 90 000 négyzetméter „kairó,, tatáról

vid-kz szb hgy

1971. december 20.

alakástextil vállalat tatabányai szőnyeggyárában a héten befejezték az ndk-ból vásárolt textima szövőgépek próbaüzemét. a karl marx-stadtban gyártott kettős szövással dolgozó gépekből 6 darabot vásárolt a tatabányai üzem. a magas termelékenységű dolgozó berendezéseken jövőre mintegy 90 000 négyzetméter szőnyeget gyárthatnak.
/folyt.köv./

Tó

-4-

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 189-430, 359-360

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belpolitikai külön kiadás

parlament

1971. december 20.

bkk. 1. a pénzügyminiszter expozéja

rj/zs

1971. december 20.

rendelkezésre bocsátjuk faluvégi Lajos expozéját, amely az országgyűlés hétfői ülésén hangzik el.

embargo: feloldásig!

x x x

beszéde első részében az 1971-es költségvetés végrehajtásának mérlegét vonta meg.

a tervezettnél gyorsabb a gazdaság idei növekedése

- az idei költségvetés végrehajtása a gazdasági növekedés tervezettnél meghaladó ütemével jellemezhető - mondotta. a nemzeti jövedelem 7-8 százalékos emelkedésére számíthatunk, ami meghaladja az 1966-70-es évek átlagát. azt is fejlődésünk jelképes főkönyvének eredmény-oldalára könyvelhetjük, hogy a nemzeti jövedelem gyarapodásának mintegy kilenctizede a termelékenység javulásából származik.

- a népgazdaság legtöbb ágazata teljesítette a nemzeti jövedelem növelése terén ez évre tervezett feladatot, egyes ágazatoknál jóval gyorsabb növekedés következett be.

- a költségvetés részesedése a vállalatoknál és a szövetkezeteknél létrehozott jövedelemből megközelítően megfelel az előirányozottnak. ez 165 milliárd forintot jelent, ami a nemzeti jövedelem 54 százaléka. a jövedelmekhez való hozzájárulásban alapvető az ipar hányada. az ipari termelés előreláthatólag 5-6 százalékkal nő.

/folyt.köv./

Tó

- 1 -

bb 5. magyar kárpittal futnak a „bogárhátúak,,

1 ba/gk szbie

1971. december 20.

Évek óta számos nagy európai autógyár vásárolt magyar műbőrt a gépkocsik belső borítására, kárpitozására. eddig a fiat-autógyár volt a legjelentősebb vásárló. a torinói mammutüzem 1969 óta egymillió dollárért vásárolt belső kárpitozásra alkalmas műbőrt, jövőre csaknem a duplájáért szállítunk olaszországba műanyagokat. a fiat-cég mellett az európai ford-gyár 500 000 dollárért, a francia renault-cég is nagyobb tételben vásárolt magyar műbőrt.

a chemolimpex külkereskedelmi vállalat képviselői most jelentős üzletet kötöttek a nyugatnémet volkswagen-gyárral. eszerint a jövő évben 3 millió márka értékű műbőrt szállítanak a vw-kocsikra. a hazai műanyag elsősorban a gyár legnépszerűbb típusába, a hazánkban is jól ismert „ka:fer,, -re azaz a bogárhátú kiskocsikba kerül. a szerződés értelmében a jövő évben kétszer annyi graboplast műbőrt szállítunk a „bogarakra,, mint 1969- évben.

a korszerű magyar kárpitanyag iránt a szocialista országokból is nagy érdeklődést tanúsítanak. a volga menti autógyárak több szovjet gépkocsi-típusra évi félmillió, a csehszlovákiai skoda művek pedig évi egymillió rubel értékű műbőrt vásároltak. a tervek szerint a zsigulik és a jugoszláviában olasz licenc alapján gyártott zasztava-kocsik üléseire is magyar kárpit kerül.
/mti/

--

bb 6. 90 000 négyzetméter „kairó,, tatáról

vid-kz szb hgy

1971. december 20.

alakástextil vállalat tatabányai szőnyeggyárában a héten befejezték az ndk-ból vásárolt textima szővőgépek próbauzemét. a karl marx-stadtban gyártott kettős szövással dolgozó gépekből 6 darabot vásárolt a tatabányai üzem. a magas termelékenységű dolgozó berendezéseken jövőre mintegy 90 000 négyzetméter szőnyeget gyárthatnak.
/folyt.köv./

-4-

Tó

mti belpolitikai külön kiadás

parlament

1971. december 20.

bkk. 1. a pénzügyminiszter expozéja

rj/zs

1971. december 20.

rendelkezésre bocsátjuk faluvégi lajos expozéját, amely az országgyűlés hétfői ülésén hangzik el.

embargo: feloldásig!

x x x

beszéde első részében az 1971-es költségvetés végrehajtásának mérlegét vonta meg.

a tervezettnél gyorsabb a gazdaság idei növekedése

- az idei költségvetés végrehajtása a gazdasági növekedés tervezettnél meghaladó ütemével jellemezhető - mondotta. a nemzeti jövedelem 7-8 százalékos emelkedésére számíthatunk, ami meghaladja az 1966-70-es évek átlagát. azt is fejlődésünk jelképes főkönyvének eredmény-oldalára könyvelhetjük, hogy a nemzeti jövedelem gyarapodásának mintegy kilenctizede a termelékenység javulásából származik.

- a népgazdaság legtöbb ágazata teljesítette a nemzeti jövedelem növelése terén ez évre tervezett feladatot, egyes ágazatoknál jóval gyorsabb növekedés következett be.

- a költségvetés részesedése a vállalatoknál és a szövetkezeteknél létrehozott jövedelemből megközelítően megfelel az előirányozottnak. ez 165 milliárd forintot jelent, ami a nemzeti jövedelem 54 százaléka. a jövedelmekhez való hozzájárulásban alapvető az ipar hányada. az ipari termelés előreláthatólag 5-6 százalékkal nő.

/folyt.köv./

Tó

- 1 -

bkk. 1. / a pénzügyminiszter... 1. folyt./rj

- az átlagosnál erőteljesebben fejlődött a vegyipar, a gépipar progresszív ágainak teljesítménye. az idei év az első olyan esztendő, amikor a foglalkoztatott létszám az iparban nem nőtt, a termelés emelkedése teljes egészében a munka termelékenységének javulásából származik. a működő állóalapot értékek emelkedése meghaladja a termelés növekedését. ebben kifejezésre jut az ipar szerkezetének átalakulása, amelyet a nagyobb állóeszközigényesség, a technikai színvonal emelkedése jellemez. mutatja azonban azt is, hogy romlott az állóeszközök kihasználása, hogy nem hajtották végre az indokolt cseréket és selejtezéseket. ebből arra következtetünk, hogy a tartalékok számottevők a vállalati és az állami jövedelmek gyarapításához.

- a másik alapvető népgazdasági ágazat, a mezőgazdaság 9-10 százalékkal termelt többet, mint a kedvezőtlen 70-es esztendőben. hozzájárulása a nemzeti jövedelemhez termelésénél is nagyobb mértékben növekedett, a termelékenység is javult. a kenyérgabona termelési átlagai az utóbbi években magas szinten stabilizálódtak. a hozamok javuló agrotechnikai feltételek között emelkedtek. néhány munkaigényes kultúránál - mint a zöldségnél, és cukorrépánál, a dohánynál - visszaesett a termelés. mindez a fogyasztói piacon áremelkedéshez vezetett. nem magyarázó a szarvasmarha-tartás helyzete. örvendetesen felfelé ível viszont a sertéstenyésztés. az állomány gyarapodása és összetételének javulása módot ad a ciklikusság mérséklésére és az ebből származó előnyöket a jövő esztendőben az üzemek és a népgazdaság hasznára fordíthatjuk.

- feszített feladatok előtt álltak az idén az építőipari vállalatok és szövetkezetek; teljesítményük az 1970. évi viszonylag gyors növekedés után is 11-12 százalékkal emelkedett. új vonása a teljesítményeknek, hogy a növekedés mintegy kétharmada a termelékenység javulásából származik. bár az építési árak emelkedtek, az építési kereslet túlzottan nagy. szóvá kell tennünk azt is, hogy az építőipari vállalatok jövedelmezősége elmaradt a várakozásoktól, jórészt a költséggazdálkodás lazaságai miatt.

/folyt.köv./

Tó

bkk. 1. / a pénzügyminiszter... 2. folyt./rj

- gazdasági eredményeink lehetővé tették, hogy az életkörülmények az ötéves tervben számítottnál némileg kedvezőbben változzanak. a lakosság egy főre jutó reáljövedelme mintegy 6 százalékkal emelkedik, a reálbérek kb 3 százalékkal. egészséges a kapcsolat a jövedelmek és a munkaterjesztmények között. az átlagbérek a termelékenységgel összhangban nőnek, az iparban 4 százalékkal, az építőiparban - jórészt a kedvezmények hatására - ennél valamivel jobban. a mezőgazdaságból származó jövedelmek az idén is meghaladják a tervezettet, de ezuttal a korábbinál arányosabban igazodva az ágazatban megtermelt nemzeti jövedelemhez.

- a lakosság összes pénzbevétele az előző évinél kerekén 10 százalékkal több; hasonló ütemben emelkedik a belkereskedelmi forgalom is. a fogyasztói árak - a lakosság teljes fogyasztására jellemző statisztikai megfigyelés rendszerében - 2 százalékkal emelkednek. 8 százalékkal nőtt az idén a burgonya-, zöldség- és gyümölcs szabadpiaci ára, egyes cikkeké még ezt meghaladóan is. ez az átlagosnál jobban terhelte a kisebb jövedelmű családok és a nyugdíjasok háztartását. az alapvető élelmiszerek árai nem változtak, néhány ruházati cikk ára a forgalmi adó elengedése nyomán csökkent. az építőanyagok, a kávé és néhány más cikk világpiaci árai lényegesen emelkedtek, de az áremelkedést költségvetési támogatással kiegyenlítettük.

- a lakásépítés mérlege többlettel zárul: az év végéig várhatóan 73-74 ezer lakást adnak át, ez több mint 2 ezerrel haladja meg a tervezettet. a központi, a vállalati és a társadalmi előkészítéseknek ezt a tényekben tükröződő sikerét még akkor is a jól végzett munka örömeivel nyugtázzhatjuk, ha egyszerűen sok a kifogásolnivalónk a lakásépítkezéseknél.

/folyt.köv./

Tó

parlament

bkk. 1. / a pénzügyminiszter... 3. folyt./rj

a fejlődés árnyoldatai

- a viszonylag gyors ütemű gazdasági fejlődés és a kedvezően alakuló életszínvonal árnyoldata, hogy a belföldi felhasználás a nemzeti jövedelemnél jobban növekedett, a hiányt behozatali többletből kellett fedeznünk, egyensúlyi gondjainak lényegét két egymásra ható eredővel lehet kifejezni, az egyik, hogy a létrehozott többlettermek és jövedelem nem arányosan bővítik a felhasználás végső csatornáit: a fogyasztást, a külkereskedelmet és a felhalmozást, a másik, hogy gazdaságunk szerkezete és hatékonysága még nem illeszkedik elég harmonikusan a gazdasági-műszaki haladás gyorsan változó követelményrendszeréhez.

- ha ezekből a szempontokból vizsgáljuk ideai költségvetésünket, kitűnik, hogy ezáltal is a tervezettnél jóval többet fordítottunk beruházásokra, az ezekre fordított összeg a szocialista szektorban várhatóan csaknem 20 százalékkal haladja meg a tavalyit és eléri a 106 milliárd forintot, ez közel 17 milliárd forint előirányzaton felüli kiadást jelent, a túlteljesítés háttere bonyolult, okai sokfélék, a lényeg azonban megragadható azokban az ágazati, vállalati, szövetkezeti és tanácsi törekvésekben, amelyek a középtávu tervidőszak egészére elhatározott fejlesztések mielőbbi megvalósítását célozzák és sokszor nem veszik figyelembe, hogy pénzforrásaik a termeléssel arányosan képződnek, az okok között kétségkívül szerepelnek beruházási-tervezési és pénzügyi ellenőrzési rendszerünk hiányosságai is.

- a nemzeti jövedelem tervezettnél gyorsabb növekedésével az 1971. évi állami költségvetés bevételei, de a kiadásai is várhatóan magasabbak lesznek az előirányzottnál, a fogyasztás és a felhalmozás tervezettől eltérő aránya, szerkezete, továbbá a támogatások viszonylag magas színvonala miatt a kiadások a bevételeknél gyorsabban növekedtek: az állami költségvetés 1971. évi hiánya várhatóan mintegy 3,4 milliárd forint lesz, ami az előirányzottat meghaladja.

/folyt.köv./

Tó

parlament

bkk. 1. / a pénzügyminiszter... 4. folyt./rj

- gazdasági növekedésünk sajátos ellentmondást rejt magában, a gyors ütem - rövid távon - kedvezőnek tűnhet, hiszen magasabb termelést, nagyobb jövedelmet és fogyasztást eredményezett, hosszabb távra tekintve azonban - és ez a lényeg - a túl gyors ütem kedvezőtlen lehet, ha emiatt csökken a beruházások hatékonysága; ha a feszítetten nagy kereslet nem kényszeríti eléggé a vállalatokat, a termelési szerkezet változtatására, s végeredményben importtöbbletet okoz, amennyiben ez erősödő tendenciává válna, később lehetetlenné tenné az életszínvonal tervezett javítását, éppen ezért kell ezekre a közgazdasági tényezőkre idejében felfigyelni és határozottan cselekedni, e gondolatkörbe illesztve megérthető, miért jelöli ki a jövő évi terv fő célként a folyamatos haladást a szilárdabb egyensúlyviszonyok felé, a fejlődés kedvező irányzatainak erősítését, a hatékonyság és a jövedelmezőség fokozását.

a cél: a költségvetés egyensúlyának javítása

faluvégi Lajos a továbbiakban a jövő évi feladatokat, az 1972-es költségvetés főbb előirányzatait taglalta, hangsúlyozta, hogy a nemzeti jövedelem 1972-ben várhatóan 5-6 százalékkal emelkedik, ami megfelel a IV. ötéves terv átlagának, hasonló mértékű növekedésre számíthatunk az ipari termelésben is, a mezőgazdaság termelése a terv szerint 2-3 százalékkal haladja meg az ideai magas szintet, az egyensúly legfontosabb követelménye, hogy a belföldi felhasználás növekedési üteme a nemzeti jövedelem tervezett dinamikája alatt maradjon, ami lehetőséget ad a külkereskedelmi arányok javítására.

- az 1972. évi állami költségvetés kidolgozásakor - a terv-célok alátámasztására - mindenekelőtt arra törekedtünk, hogy a kiadások ne emelkedjenek a bevételeknél gyorsabban, vagyis, hogy az ideihez számított többletek egyensúlyban legyenek, ez szükség-szerű - bár természetesen csak az első lépés, hogy a következő években a deficit összege is csökkenjen.

/folyt.köv./

Tó

parlament

bkk. 1. / a pénzügyminiszter... 5. folyt./rj

- a törvényjavaslat szerint az állami költségvetés bevétele 1972-ben 212,6 milliárd forint, kiadásainak teljes előirányzata pedig 215,8 milliárd forint. a hiány 3,2 milliárd forint, valamivel kevesebb, mint a várható idei deficit. az államháztartás számára az előző évhez hasonló nagyságrendű hitel felvételére lesz szükség. a költségvetés egyensúlyának javítására számos intézkedést teszünk - ezekről később részletesen szövegek - hatásuk azonban folyamatosan érvényesül, és a következő két három esztendőben bontakozik ki.

a költségvetés bevételei

- a költségvetés egyensúlyi helyzetét bevételi oldalról a vállalatoktól és a szervezetektől származó befizetések határozzák meg. ezek a befizetések 179 milliárd forintot tesznek ki. az emelkedés mértéke 8,5 százalék, ami azt mutatja, hogy a jövedelmek jelenlegi növekedési üteme nem látszik biztonságosan elegendőnek az állam által vállalt fejlesztési és intézményfenntartási kötelezettségekre. ezért a költségvetés végrehajtása során arra kell törekedni, hogy a jövedelmek tovább emelkedjenek, a kiadásoknál pedig okos szigorúsággal és ésszerűtakarékossággal maradjunk a jóváhagyott keretek között.

- a lakosságtól származó bevételek megállapításánál jogos és méltányos társadalmi igény, hogy a kiugróan magas jövedelműek az átlagosnál többel járuljanak hozzá a közös feladatokhoz. hiba lenne azonban ezt a mércét egyszerűsítetten értelmezni: az adóztatásban határozottan megkülönböztetjük az átlagosat meghaladó jövedelmet, azoktól a jövedelmektől, amelyek megszerzési módja és mértéke ellenkezik társadalmi normáinkkal.

- indokoltnak tartjuk a lakossági jövedelemadóztatás némi módosítását. adórendszerünk a kisiparosok és a kiskereskedők esetében az eddiginél érzékenyebben reagál majd a jövedelem-különbségekre, de nem korlátozó jellegű, mert a lakosság szükségleteit kielégítő, hasznos tevékenységüket sem most, sem a jövőben nem nélkülözhetjük.

/folyt.köv./

Tó

parlament

bkk 1. /a pénzügyminiszter... 6. folyt./-szb

ezt úgy értelmezzük, hogy a nagyjövedelmű kisiparosoknak és kiskereskedőknek több adót kell fizetniük, ugyanakkor mérséklődik a szerényebb jövedelmű, vagy lakossági szolgáltatásokat végző kisiparosok adóterhe. az adókedvezményekben kifejezzük a szociális és családvédelmi szempontokat is.

- hasonló alapelvekre épül az önálló szellemi szabadfoglalkozásuk adózási rendszere. a tevékenység társadalmi értéke szerint differenciálódik az adó, olyan módon, hogy a társadalom számára különösen értékes tevékenység jövedelemadó-terhei változatlanok maradnak. a másodállás és a mellékfoglalkozás jövedelmei - méltányos határ felett progresszívebben adóznak majd.

- az ingatlanforgalomban emelkedik a különösen nagyértékű ingatlanok után fizetendő illeték és néhány járadék jellegű jövedelem adóterhe. a járadék jellegű és spekulációs eredetű jövedelmek korlátozása, az ebből származó vagyonképződés mérséklése akkor járhat a várt eredménnyel, ha az adómegállapítás szigorú, de jogszerű. ilyen követelmények közepette a tanácsok adóigazgatási szerveinek munkája méltán tart igényt több támogatásra a helyi társadalmi és gazdasági szervek részéről.

a költségvetés kiadásairól

- a költségvetés kiadásából 45 milliárd forintot irányoztunk elő felhalmozásra. a népgazdasági terv és az állami költségvetés kidolgozásakor széleskörű vizsgálat kezdődött a beruházási egyensúly javítása érdekében. a vizsgálat tapasztalatai is jelzik: határozott intézkedések szükségesek ahhoz, hogy a beruházások összege 1972-ben megközelítően azonos legyen az idei várhatóval és a következő években közelítsünk a iv. ötéves tervben rögzített felhalmozási fogyasztási arányhoz. a beruházási szabályozás lényegi vonásának azt tartjuk, hogy gyorsuljon a pénzügyi fedezettel rendelkező, folyamatban levő beruházások megvalósítása és mérséklődjön az újkezdésű beruházások száma.

/folyt.köv./

Tó

bkk 1. /a pénzügyminiszter... 7. folyt./-szb

- szükítjük azoknak az állami nagyberuházásoknak a körét amelyeknek indítását 1972-re tervezzük. ez szükségszerű sorolást jelent. csak néhány beruházás későbbi kezdése ad lehetőséget erőforrásaink nagyobb koncentrálására, a már megkezdett beruházások mielőbbi befejezésére. jövőre 5 nagyberuházást kezdünk el; ezek elsősorban a bauxitbányászat, a villamosenergiaipar, az építőanyagipar és a vegyipar fejlesztését szolgálják. két nagyberuházás későbbre halasztódik, egy pedig elmarad. a fejlesztési költséggel támogatni kívánt 11 beruházásból csak négy kezdődhet meg. a beruházásokat érintő ilyen elhatározások erősítik a szervezethez és számottevő az a hatás is, amelyet most, de különösen a későbbi években a kiadásokra gyakorolnak.

- a szabályozások érintik a vállalati fejlesztési alapok felhasználását is. megfontoltabb gazdálkodást kíván a vállalatoktól az, hogy január elseje után az építési költség 20 százalékanak megfelelő tartalék-képzési kötelezettséget vezettünk be.

csökkennek a költségvetési ártámogatások

- az 1972. évi népgazdasági terv és költségvetés előkészítésekor nem kevésbé fontos feladat volt a költségvetésből nyújtott ártámogatások áttekintése és csökkentése. összekapcsoltuk ezt azzal a törekvésünkkel, hogy az árak valóságnak megfelelően tükrözzék a ráfordításokat, a tervcélokkal összhangban javítsák a termelők anyagi érdekeltségét és a szükséges jövedelem-átcsoportosítással ösztönözzék az áru kínálat erősödését. a tervezett ártámogatásaink tehát ártámogatásaink változatlan alapelveire és időszaki feladatainkra épülnek.

- ismeretesek az építőanyag-hiányból adódó nehézségeink. néhány évvel ezelőtt az építőanyag behozatala még egészen jelentéktelen volt, az idén közel 40 millió dollárért kellett építőanyagot importálnunk. a költségvetés pedig a téglá- és cserépipari termékekre 460 millió forint, a cement és a tetőfedő pala importjára 300 millió forint ártámogatást folyósított.

/folyt.köv./

Tó

bkk 1. /a pénzügyminiszter... 8. folyt./-szb

az építőanyagipar termelésének ösztönzésére és fejlesztésének stabilizálására január elsején felemeljük egyes építőanyagok termelői és fogyasztói árát. a téglá és cserépfélék termelői árának átlagosan 31 százalékos felemelésével a gyártás jövedelmezőbbé válik és ez a következő években feltétlenül javítja az ellátás színvonalát. hasonló céllal emeljük a beton és vasbeton termékek, a tetőfedő-pala, a cementkötésű falazóblokk és a parketta árát. a termelői árak emelését a fogyasztói árakban is érvényesítjük. a cementa nél csak a termelői árát emeljük 10 százalékkal, a ráfordításokhoz való igazodás és az importtal együttjáró terhek mérséklése miatt.

- a hazai ellátás mennyiségi és minőségi javítását célozza az öntvények termelői alapárának 15 százalékos növelése és a minőségi öntvények gyártására ösztönző nagyobb felárak. a külkereskedelmi árak tartós emelkedése indokolja a szinesfémek termelői árrendezését. a műanyaggyártás jövedelmezőségének javítása érdekében emeljük a műanyagok termelői árát. avval számolunk, hogy a termelői árak emelkedését a felhasználó üzemek az általános költségek csökkentésével, szervezési és egyéb önköltségcsökkentő intézkedésekkel ellensúlyozhatják. egyes esetekben ahol - mint végső felhasználóknál - ez feltétlenül szükséges, sor kerülhet a forgalmi adó csökkentésére is.

- néhány változás lesz a fogyasztói árak körében. a sör keresletét az utóbbi években jelentős importtal elégítettük ki, növekvő külföldi árak mellett. ezt is mérlegelve emeljük átlagosan 20 százalékkal a sör fogyasztói árát. egyes külföldi eredetű szesitalok fogyasztói árát ugyancsak növeljük. ezek február 1-én lépnek életbe. a kedvező áruellátási helyzet, a mennyiségben, választékban egyaránt fejlett kínálat lehetővé teszi, hogy a mosószer, szappanok és háztartási tisztítószerek árait január elejétől 17-25 százalékkal csökkentjük. emeljük a személygépkocsi gumiabroncs és tömlő fogyasztói árát. összességében a piaci helyzet, valamint a központi ártámogatások hatására jövőre a fogyasztói árszint várhatóan 3 százalékkal nő, amit a jövő évi terv a bérszint és életszínvonalpolitikában figyelembe vett.

/folyt.köv./

Tó

parlament

bkk 1. /a pénzügyminiszter... 9. folyt./-szb

- az 1972. évi állami költségvetés előkészítésekor fontos követelmény volt az is, hogy a költségvetési szervek kiadásai a nemzeti jövedelemmel azonosan növekedjenek. az 1972. évi előirányzat 86 milliárd forint, az előző évi kiadásokat 6,4 százalékkal haladja meg. ezen belül oktatásra, népművelésre 9,4 százalékkal, társadalombiztosításra, egészségügyre 8,2 százalékkal, védelemre 2 százalékkal, igazgatásra pedig 5,4 százalékkal fordítunk többet. a kiadások tervezett színvonala megfelelő alapot nyújt ahhoz, hogy a iv. ötéves terv céljai - kellő takarékosság mellett - időarányosan és fokozatosan megvalósuljanak a társadalmi közös fogyasztásban is.

- a tanácsi gazdálkodásban biztonságot és előrelátást ad az, hogy 1971-től a tanácsok költségvetésének és fejlesztési alapjának szabályozórendszerét öt évre, azok pontos mértékeit pedig két évre meghatároztuk. a mindennapi gyakorlat azonban új helyzeteket is teremt, intézkedéseket igényel, amelyek a tanácsok gazdálkodását is érintik, az idén végrehajtott béremelések és központi elhatározások miatt a tanácsok részére az ezévre eredetileg jóváhagyott állami támogatást 1,3 milliárd forinttal növelni kell. az építőanyagok hatósági árának emelése miatt a lakásépítkezéseknél bekövetkező ártöbbleteket - a tervben foglalt lakásszám és technológiai paramétereknek megfelelően - a központi költségvetés a tanácsoknak megtéríti. ez - többek között - lehetővé teszi, hogy az alacsony jövedelműek lakásellátásában nagy szerepet játszó bérlakásoknál és tanácsi értékesítési lakásoknál az áremelések miatt a lakosság terheit ne kelljen növelni. az 1971. évben meghirdetett mértékű készpénzelőtörlesztés és értékesítési ár tehát érvényben marad, nem változik a lakásépítési hozzájárulás és a lakáshasználatbavételi díj összege sem.

/folyt.köv./

10

-10-

parlament

bkk 1. /a pénzügyminiszter... 10. folyt./-szb

12-13 százalékkal nő a vállalatok és szövetkezetek jövedelme

tisztelt országgyűlés!

- jövő évi terveink és intézkedéseink előkészítésénél nem csak az állam pénzügyi forrásait, hanem a vállalatok és szövetkezetek jövedelmeit, alapjait és kötelezettségeit is igyekeztünk áttekinteni, a vállalatok és szövetkezetek jövedelme 12-13 százalékkal emelkedik, a nyereségtöbbletnek csaknem a fele a termelés és a forgalom bővüléséből, mintegy egyharmada a hatékonyság javulásából származik. általános adóemelésre nem kerül sor, így a vállalatok és szövetkezetek nyereségükből az 1972. évi gazdálkodás eredményeként 48 milliárd forintot fordíthatnak érdekelttégi alapjaik képzésére, a fejlesztési alapok növelésére az előző évinél 13 százalékkal nagyobb összeg, 30 milliárd forint jut; a részesedési alapok növelésére az 1971. évinél 19 százalékkal több, mintegy 11 milliárd forint fordítható. a tartalékalapokba 7 milliárd forintot helyeznek, az alapok gyarapodásával egyidejűleg arra is rá kell mutatni, hogy a vállalatok korábban vállalt kötelezettségei is emelkednek, tehát előrehaladásuk gyorsításához a jövedelmek nagyobb növelésére van szükség.

- a vállalatokhoz és a szövetkezetekhez a közgazdasági feltételeket - a népgazdasági tervekben megfogalmazott gazdaságpolitikának megfelelően - a szabályozók közvetítik és határozzák meg. a iv. ötéves terv időszakára meghatározott szabályozórendszer gazdasági adottságainkkal összhangban van, ezt eredményeink igazolják. ha mindig helyt adnánk azoknak a kívánságoknak, amelyek a szabályozókat vállalati adottságokhoz mérve, különbözőképpen kívánnák megállapítani, fellazítanánk a terveinkben megfogalmazott követelményrendszert, azt jelentené ez, hogy lemondanánk a termelési tényezők működésében a fejlődés, a hatékonyság és a termelékenység emelésének igényéről. nem szólva arról, hogy a népgazdasági prioritásokat másképp nem is lehet érvényesíteni. ezért ma inkább a rendszer stabilitására törekszünk, ami azonban nem jelent merevséget, uniformizálást. a szabályozási rendszer stabilitása tehát nem változatlanosság, hanem a gazdaságpolitikai célokat szolgáló, átgondolt lépések sorozata, lehetőleg visszalépések nélkül.

/folyt.köv./

10

-11-

bkk. 1. / a pénzügyminiszter... 11. folyt./rj

a gazdaságirányításnak vannak nélkülözhetetlen rugalmasságot biztosító elemei, - ez a hitelezés és a támogatáspolitikai-, amelyek módot adnak a gazdálkodás hétköznapjaiban felmerülő feszültségek feloldására.

következetes hitelpolitika

- hitelpolitikánknak változatlanul legfontosabb feladata, hogy egyfelől mozgósítsa a pénzforrásokat, segítse elő a vállalatok szükségletekhez igazodó, eltérő ütemű fejlődését, másfelől a hitelkibocsátás mértékének központi szabályozásával járuljon hozzá a kedvezőbb pénzügyi egyensúly kialakításához. a beruházásokra jövőre folyósítható hitelek volumena nem haladhatja meg az idei folyósítást és ezt elsősorban a népgazdasági tervben szereplő, kiemelt fejlesztési célok megvalósítására kell összpontosítani. a hitelezési gyakorlatban szigorúbban érvényesül az a követelmény, hogy a fejlesztések előirányzatának legalább 30 százalékát a gazdálkodó szervek saját forrásaikból fedezzék. megköveteljük, hogy a tartós forgóeszköz növekményeket a vállalatok fejlesztési alapjukból finanszírozzák. ha a fejlesztési alapot a gazdálkodó szervek indokolatlanul más célra fordítják, a bank a forgóeszközszükséglet finanszírozásához kért közép lejáratú forgóalaphitel nyújtását is megtagadhatja.

- a rövidlejáratú hitelekkel a gazdálkodó szerveket ösztö-
nözzük, hogy gyorsuljon a népgazdaság végső kibocsátása, mérséklődjék a készletfelhalmozás és csökkenjenek a felesleges készletek. e hitelek csak valóban átmeneti, idényszerű készletnövekedést finanszírozhatnak. a hitelezés általános szabályain belül a hitelképesség vizsgálatakor a belföldi és a külföldi értékesítési lehetőségeket egyaránt meg kell itélni. a hitelezésnek alá kell támasztania export- és importpolitikánkat. a hitelezési gyakorlatban erősödik a szelektivitás, a hatékonyabb célok és vállalatok előnyben részesülnek.

/folyt.köv./

Tó

bkk. 1. / a pénzügyminiszter... 12. folyt./rj

előtérben a jövedelmezőség javítása, az önköltség csökkentése és a gyártmány szerkezet korszerűsítése

- az iparvállalatok állandó feladata most a tartalékok feltárása, nevezetesen: a jövedelmezőség javítása, elsősorban az önköltség csökkentése és a gyártmány szerkezet korszerűsítése. szembevetendő, hogy az utóbbi évek egész sor eredményével - például a termelékenység emelkedésével - nem tartott lépést az önköltségcsökkentés. nőtt a termelés anyagköltség-hányada és a termék kibocsátás bővülésével sem mérséklődött az általános költségek aránya, holott fejlett gazdaságra ez a tendencia lenne jellemző. a körültekintőbb, szervezettebb anyagellátás, a gazdaságosabb kooperációk, megfontolt takarékoság a rezszivel, az önköltségcsökkentés egyszersmind a nyereség forrása.

- nem nyugodhatunk bele abba sem, hogy néhány üzemben nem működtetik a gyakran külföldről beszerzett gépsorokat több műszakban vagy folyamatosan, s hogy a technológiai lehetőségekkel nem mindig párosul a munka szervezethez. nyilvánvaló pedig, hogy a gépsorért kifizetett devizát éppen a gyorsan bővülő gyártásból kellene fedezni, de az export elmarad, sőt esetleg a vártnál mérsékeltebb termelés pótlására a késztermék importot kell növelni.

- a gyártmány szerkezet korszerűsítése a vállalatok versenyképességét meghatározó folyamat. a termékstruktúra megújulásában egész sor tényező összpontosított hatása tükröződik: az új termékek előállítására, a műszaki-technikai eredmények, a találmányok és újítások gyors hasznosítása, a hazai kutatások eredményeinek alkalmazása, és a szocialista országokkal kialakított licenc-cserék, vállalatközi kapcsolatok még szinte feltáratlan impulzusai. nálunk, mint ismeretes, nem módosul elég gyorsan a termék szerkezet. a gépiparban például évenként többszáz prototípust hagynak jóvá, az új termékek aránya azonban évente a teljes termelésnek csak néhány százaléka, a gyártásba-vételhez szükséges idő számottevően csökkent ugyan, de még mindig hosszabb, mint amit a korszerű, nemzetközi piacokon is versenyképes gyártmány szerkezet igényelne.

/folyt.köv./

Tó

bkk 1. /a pénzügyminiszter... 13. folyt./ szb

az a tapasztalat, hogy az átfutási idő hossza kevésbé függ a termék bonyolultságától - inkább munkaszervezési és gazdasági szemléletbeli elmaradásra vezethető vissza, lassu a korszerűtlen termékek gyártásának megszüntetése is, nemcsak a gazdaságtalan termelésről van szó, hanem arról is, hogy az árrendszer merevségei, néhány vállalat monopolhelyezete, vagy egyszerűen a gyártók, a felhasználók kényelmessége miatt sok olyan cikket is termelünk, amely hoz ugyan némi nyereséget a vállalat számára, netán többet is, mint kellene, de műszaki színvonaluk, minőségi jellemzőik messze elmaradnak a gyorsuló igények követelményszintjétől. néhány vállalatunk pozitív példája bizonyítja, hogy lehet gyorsítani a fejlődést. a sok jó példa közül megemlíthetem, hogy hűtőgépekből, olajkályhákból rövid idő alatt és elfogadható áron igyekeztek kielégíteni a megnövekedett és változó szükségletet.

- alapvető népgazdasági érdek, hogy visszaszorítsuk és fokozatosan megszüntessük a gazdaságtalan tevékenységeket. ez olyan, szinte kihasználatlan forrása a hatékonyság növelésének, amely egyben az állami költségvetés támogatási terheit is nagymértékben csökkentheti. természetes azonban, hogy ebben különösen nagy szerep jut a megfelelően kidolgozott, jól átgondolt stratégiának, amely valamennyi irányító szervezet és az érintett vállalatok teendőit összegezi. a kormány nemrég ezzel kapcsolatos intézkedési tervet fogadott el, amelynek végrehajtásához határozott szándékkal kezdünk hozzá.

- a bérszabályozás módszerei az idén módosultak. a változás nagyjában-egészében beváltotta a hozzáfűzött reményeket, hiszen jelentős szerepe volt a termelékenység javulásában. a nyereség növelésével, a szigorú létszámgazdálkodással összekapcsolva, a korábbinál jóval erőteljesebb érdekelttség ugyanakkor néhány területen ma is és a jövőben is indokoltá tesz bizonyos bérpreferenciákat.

/folyt.köv./

Tó

bkk 1. /a pénzügyminiszter...14. folyt./rj

ez elsősorban azokra az ágazatokra érvényes, amelyekben az adottságok miatt nem teljesíthetik megfelelően a tervezett béremelés feltételeit. ilyen ágazat például a szénbányászat, a sütőipar, a nyomdaipar, a lakossági szolgáltatások. a preferenciák néhány vállalatnál országos jelentőségű fejlesztési programokat ösztönöznek, például a járműfejlesztést, a számítástechnikát, az építő- és építőanyagipart. a bérpreferenciák alapján tehát nem a rosszul gazdálkodó vállalatok segítségének eszközei, hanem fontos építőkövei a céltudatos szabályozásnak.

- a mezőgazdasági üzemek és termelők nagyon érzékenyen reagálnak a szabályozó rendszer által közvetített hatásokra. az egyes termelési ágak átlagot meghaladó növekedése együttjárhat más ágazatok termelésének csökkenésével, a földterület és a termelőeszközök felhasználásának módosulásával. a gazdaságok nem elégitik ki a szükségletet zöldségből, cukorrépából, dohányból és komlóból, ezért a jövedelmezőségi viszonyok javítására emeljük e termékek felvásárlási árait.

- a mezőgazdasági termelőszövetkezeteknek nyújtott fejlesztési támogatásokra a költségvetésnyelvényében az ideighez hasonló összeget, 7,5 milliárd forintot fordít. itt az a fő követelmény, hogy az építési és a gépberuházási hozzájárulás terveink keretei között maradjon. az elmúlt években, különösképpen 1968-1970-ben, olyan helyzet alakult ki, amikor a támogatási automatizmusokkal az állam tág keretek között követte a gazdaságok fejlesztési törekvéseit. jövőre következetesebben kell összehangolnunk a központi pénzalap teherviselési képességét és a középtávú terv céljait. a termelőszövetkezeteknél nem kevésbé fontos a folyamatosan lévő beruházások gyors befejezésére összpontosítani az erőket. elengedhetetlen követelmény a beruházási fegyelem megszilárdítása, ami egyértelmű azzal is, hogy a kivitelezés többet költségeit saját pénzeszközökből fedezzék.

/folyt.köv./

Tó

bkk. 1. / a pénzügyminiszter.... 15. folyt./rj

- a népgazdasági szempontból is indokolt, gazdaságos tevékenység támogatása a jövőben is a gazdaságvezetés célja. egészben hasznos a társadalmi és a csoportérdekhez is igazodik a termelőszövetkezetek melléktevékenysége, ami nem mond ellent annak, hogy a helyenként tapasztalható káros jelenségek megszüntetése érdekében határozottan fellépünk és ehhez felhasználjuk a termelési adórendszert is.

a mezőgazdaságban a jövedelmek ma már lehetőséget adnak tartalékok képzésére is. a gazdálkodás biztonsága indokolja a nagyobb mértékű tartalékolási kötelezettség előírását. módosulnak a mezőgazdasági nagyüzemek biztosítási díjtételei is. célkitűzésünk, hogy a díjbevételek és a kártérítések tíz év átlagában egyensúlyba kerüljenek.

- az építőipari vállalatoknál a kivitelezés gyorsítása, a kapacitások koncentrálása a fő feladat, elsősorban a folyamatban lévő beruházások mielőbbi befejezése, a kivitelezés minőségének javítása érdekében. az induló beruházások csökkentésével mérséklődik az építési kereslet növekedési üteme, ami szervezettebb, koncentráltabb munkára, a kivitelezési idők rövidítésére ad lehetőséget. az építő-szerelő vállalatok színvonalasabb, gyorsabb munkájához elengedhetetlen a jobb tervellátottság, hiszen a tervek hiánya és kifogásolható minősége nagymértékben hátráltatja a kivitelezést.

- a reformot követő fejlődéssel - a jelentős eredmények ellenére - sem járt együtt a gazdálkodás szervezethez való javulása. a követelmények gyorsan nőnek, a műszaki fejlődés újabb és újabb módszerek alkalmazását feltételezi, s ami tegnap jó volt, mára már elavult. az ország mai technikai színvonala és szellemi kapacitása azonban a jelentősebbnél gyorsabb előrehaladást is lehetővé tette. a vállalati és üzemszervezés korszerűsítésével javarészt feloldhatók a termelési, beruházási feszültségek, enyhíthetők a munkaerő-gondok, javulhat az anyag- és költséggazdálkodás és mindezek hatásaként jövedelmezőbben termelhetünk, építhetünk vagy kereskedhetünk.

/folyt.köv./

Tó

bkk. 1. / a pénzügyminiszter... 16. folyt./rj

a szervezési színvonal emelését össztársadalmi ügynek kell tekinteni, amelyből a vállalati vezetőknek és dolgozóknak, a tudomány képviselőinek, az irányító, a párt és társadalmi szerveknek egyaránt ki kell venni részüket.

növekvő feladatok a külkereskedelelem előtt

tisztelt országgyűlés!

a világnak csak néhány országában haladja meg az export a nemzeti jövedelem 40 százalékát. ezekben az országokban - amint nálunk is - rendkívül szoros a kapcsolat a gazdaságfejlődés, a külkereskedelem és a nemzetközi pénzügyi elszámolások között.

- az elmúlt 10 esztendőben külkereskedelmi forgalmunk növekedése évről-évre jelentősen meghaladta a nemzeti jövedelem ütemét. ez jó irányzat, mert megfelel gazdaságunk szerkezetének, fejlettségi szintjének és távlati gazdaságpolitikai céljainknak is. nem elég kiegyensúlyozott azonban a kivitel és a behozatal, mert az import az utóbbi két évben gyorsabban növekszik az exportnál. a népgazdaság importigényességét jellemzi, hogy minden 100 forint beruházásnak csaknem egyharmada, minden 100 forint lakossági fogyasztásnak a negyede külföldi termék vagy szolgáltatás.

- az elmúlt két évben különösen érzékeny kapcsolat volt a beruházások növekedése és a külkereskedelmi mérleg egyenlegének alakulása között. a túlfokozott beruházás a tervezettnél több gép behozatallal járt. hátrányos az egyenlegre a befejezetlen beruházások és a készletek növekvő állománya is. ez a többletfehalmozás kétoldaluan kedvezőtlen: növeli az importot és csökkenti a kivihető árualapokat. mind nagyobb erőfeszítéseket kíván a termelés növeléséhez szükséges nyersanyagok behozatala is.

/folyt.köv./

Tó

bkk. 1. / a pénzügyminiszter... 17. folyt./rj

- az egyenletes fejlődés feltétele, hogy a népgazdaság exportképessége évről-évre javuljon, mert ez nagyban behatárolja az egész népgazdaság dinamikáját. ezért fejlesztési politikáinknak mind szigorúbb mércéje, hogy mennyire javítja az exportszerkezetet: a műszakilag korszerűbb, a versenyképes, a konjunktúra ingadozására kevésbé érzékeny áruk termelését.

- a külkereskedelmi forgalom kedvező irányzatait 1972-ben több intézkedéssel erősítjük. az intézkedések egyfelől az import tervezett keretek között tartását, másfelől és főként az export fokozott növelését célozzák. az import szigorítása mai szükségesség, az export növelése jövőbeni gazdálkodásunk jobb megalapozása!

- az importot elsősorban gazdasági eszközökkel szabályozzuk. a kereslet befolyásolására egyes területeken a túlzottan bizonyult importtámogatást mérsékelnünk kell. a költségvetés csaknem 10 százalékkal kevesebbet szán a behozatali árkiegészítésekre, de ez az előirányzat még így is meghaladja a 2 milliárd forintot. felülvizsgáljuk a vámkontingenseket, csökkentjük a vámfelfüggesztések, vámelengedések mértékét és körét. mindez azonban nem hátráltathatja a legfontosabb műszaki fejlesztési célok megvalósítását. az importtermékek belföldi árának indokolt közelítése a valóságos külföldi árakhoz és az aktívabb vámpolitika nemcsak közvetlenül fekezi a behozatalt, hanem ésszerűbb gazdálkodásra is készítet. meghatározott körben felhasználjuk a kontingentálási és az importengedélyezési eljárást is a külkereskedelmi forgalom viszonylati irányítására, a termék-gazdálkodás ellenőrzésére.

- nem szükítjük a lakosság szükségleteit közvetlenül kielégítő fogyasztási cikkek behozatalát. a belkereskedelemnek azonban arra kell törekednie, hogy a keretek jobb kihasználásával bővítse a választékot és ahol ez előnyös, a fogyasztók érdekében támasszon egészséges versenyt a hazai ipar termékeinek.

/folyt.köv./

16

bkk. 1. / a pénzügyminiszter... 18. folyt./rj

- intézkedéseink sulypontját ezen a területen az exportot növelő törekvések képezik. a költségvetés 1972-ben az ideinél 7 százalékkal többet irányoz elő állami visszatérítésként, egy-szersmind minden viszonylatban számol a devizakitermelési mutatók javulásával, a támogatási hányad csökkenésével. az export-támogatás 1971-ben alkalmazott módszere eredményesnek bizonyult, korlátozza a gazdaságtalan kivitelt, ösztönzi a jövedelmezőbb export részarányának folyamatos bővítését.

- úgy számítjuk, hogy a tervezett intézkedések együttes hatására a szocialista országokba irányuló kivitelt 13-14 százalékkal, a behozatalt 6-7 százalékkal bővítjük 1972-ben. külkereskedelmi kapcsolatainkban a szovjetunió foglalja el az első helyet, forgalmunk több mint egyharmadát reprezentálva. kedvezően fejlődnek gazdasági kapcsolataink a többi európai szocialista országgal. nemzetközi egyezményben vállalt kötelezettségeinket tesszük eleget, amikor január elején életbelépnek a fejlődő országoknak nyújtott kedvezményes vámtételek. a csökkenő vámtételek a fejlődő országokkal folytatott gazdaságos forgalom bővítését segíti, a növekvő import pedig szélesebb teret nyit hazai termékeink exportjának.

- a tőkés országokba exportunk mintegy 13 százalékos emelkedését tervezzük, miközben az import növekedése 5-6 százalék körül alakul. a tőkés országokkal folytatott külkereskedelmi és fizetési kapcsolatainkat befolyásolja a valutarendszer válsága és a nyugati pénzpiacokon kialakult bizonytalan helyzet. ilyen körülmények között valutapolitikánkban arra törekszünk, hogy megtartsuk exportunk versenyképességét és elkerülhessük a változások kedvezőtlen hatását devizahelyzetünkre.

- a hagyományos külkereskedelmi módszereken túl, egyre jobban kibontakoznak az új, korszerű külgazdasági formák. ezek közül is leghasznosabbaknak a kooperációkat tartjuk. a hazai vállalatok és külföldipartnereik termelési, fejlesztési, értékesítési együttműködése lehetővé teszi az előnyök sokoldalú kihasználását: a korszerű technika és üzemszervezés átvételét, termékeink műszaki színvonalának emelését, a költségek csökkentését és ezáltal a termékek piaci versenyképességének növelését.

/folyt.köv./

bkk. 1. / a pénzügyminiszter ... 19. folyt./rj

az együttes fellépés a harmadik világ piacain új export-lehetőségeket kínál.

- a baráti országokkal kialakított termelési együttműködés széles kibontakozásának utját nyitja meg a kgt komplex integrációs programja. a kölcsönös érdekeltség alapján lehetőségünk nyílik a közvetlen bekapcsolódásra olyan gyorsan fejlődő, korszerű ágazatokba, amelyekben csak nagyszorozatu termelés gazdaságos, de korlátozott erőforrásaink miatt erre önmagunkban nem lenne módunk. alkatrészek félkésztermékek tömegszerű gyártásának ellentételeként gazdaságosan juthatunk hozzá a késztermékekhez. jó példa erre a számítástechnikai program, amely értékes ipari hagyományainkat távlati fejlesztési érdekeinkkel kapcsolja össze. tudjuk, hogy a kooperációk megindítása átmenetileg nagyobb erőfeszítéseket is kíván, mert a műszaki követelmények, az ármegeállapodások és a pénzügyi feltételek együttes tisztázása bonyolult feladat, de a vállalatoknak - saját érdekükben - ki kell használniuk e kedvező lehetőségeket.

növekvő életszínvonal, szociál-
politikai intézkedések

tisztelt országgyűlés!

- gazdasági fejlődésünk lehetővé teszi, hogy az életkörülmények jövőre is a iv. ötéves terv szerint javuljanak. a lakosság reáljövédelme várhatóan 5-6 százalékkal lesz magasabb az ezévinél, az egy keresőre jutó reálbér a terv szerint 2-3 százalékkal emelkedik. a megtakarítások aránya változatlan színvonalon lehet, jó áruellátás mellett.

folytatjuk a lakásépítési program végrehajtását. 1972-ben 74.500 lakás épül, ebből 25.600 tanácsai kezelésben. örvendetes, hogy ekközben emelkedik a kommunális ellátottság színvonala is, bővül a víz- és csatornahálózat, a gázzolgáltatás, a távfűtés.

/folyt.köv./

bkk. 1. / a pénzügyminiszter 20. folyt./rj

minőségileg nagy előrelépést jelentene, ha a lakásokkal egyidejűleg adnák át az üzletüket, gyermekjóléti intézményeket, utakat, és parkokat, hogy kellemes környezetet, megnyugtató ellátást és vonzó városképet teremtsünk az odaköltözőknek.

- kulturális és egészségügyi kiadásaink 1972-ben elérik a 25 milliárd forintot, ami több mint 4 milliárd forinttal haladja meg a harmadik ötéves terv utolsó évének színvonalát. a családok a költségvetésből - a pénzbeni juttatásokon felül - átlagosan 7.500 forint értékű társadalmi szolgáltatást kapnak évente. az egy lakosra jutó évi kulturális szolgáltatás eléri a másfélszer forintot. az 1971/72-es iskolai évben egy általános iskolai tanuló oktatására a költségvetés 3.500 forintot fordít, egy középiskolai diákra 7.800 forint kiadás jut, egy felsőoktatásban résztvevő nappali hallgató képzési költsége pedig 34.900 forint.

- szociálpolitikánk legfontosabb feladata most a többgyermekes családok helyzetének könnyítése. január elsejétől havi 100 forinttal emeljük a három és többgyermekes családok gyermekenkénti családi pótlékát. családi pótlék-rendszerünk bővítését jelenti, hogy azonos kedvezmény illeti meg az egyedülálló egy és kétgyermekes szülőket is. néhány további kedvezmény-bővítő változtatással - például a pótlék kiterjesztése az ipari tanulókra - így a költségvetés 900 millió forint többletterhet vállal.

- az állam jövőre 12 százalékkal fordít többet nyugellátásra, amit részben az új nyugdíjasok száma, részben a nyugdíjak automatikus emelkedése indokol. sokoldalú vizsgálat alapján javaslat született a tovább munkában maradó nyugdíjfeltételeinek javítására, a nyugdíjasok foglalkoztatási és kereseti lehetőségeinek bővítésére. az intézkedés tervezetét a kormány az elnöki tanács elé terjesztette.

/folyt.köv./

bkk. 1. / a pénzügyminiszter.... 21. folyt./rj

- az egészségügyi előirányzatokból egy lakosra számítva átlag csaknem ezer forint jut. folytatódik a kórházakban az intenzív ápolási egységek szervezése. a betegségek megelőzésére és a gyógyításra újabb nagyhatású gyógyszereket alkalmazhatnak a szakorvosok. bővülnek az orvostudományi egyetemeken és az egészségügyi intézetekben tudományos kutatásra fordítható anyagi eszközök. több új rendelőintézet épül. javítja az egészségügyi ellátást, hogy tovább csökken az egy orvos körzetére jutó lakosok száma. a közegészségügy nagyobb pénzeszközei lehetővé teszik, hogy a hagyományos feladatokon túl egyre több figyelmet fordítsunk korunk ártalmaira, a levegőszennyeződés és a zaj elleni védekezésre.

- az elmúlt évekhez hasonlóan emelkednek a táppénzkiadások. a kormánynak az országgyűlés szakbizottsága felhívása nyomán végzett vizsgálata ennek egész sor okát tárta fel. nem teszünk azonban olyan pénzügyi intézkedéseket, amelyek a táppénzcsalókat és a véteneket egyaránt sújtják. a hatékonyabb egészségügyi ellenőrzés és a kisebb módosítások mellett a visszasságok megszüntetésében elsősorban a társadalom széles rétegeinek morális erejére apelálunk.

- a dolgozó nők társadalmi megbecsülése gazdasági intézkedésekben is kifejeződik. ebben az évben növeltük a béreket olyan területeken - az egészségügyben, az oktatásban - ahol főleg nők dolgoznak. a könnyűiparban jövőre engedélyezett bérkorrekciók szintén hozzájárulnak a keresetek növeléséhez. a nőkre háruló nagy terheket könnyíti a gyermekintézmények hálózatának tervszerű bővítése, amit a vállalatok és a szövetkezetek anyagi hozzájárulása is elősegít.

/folyt.köv./

bkk. 1. / a pénzügyminiszter... 22. folyt./rj

- az ifjúság helyzetének javítása, hivatásukra való zavartalan felkészülésének segítése valamennyiünk felelős kötelezettsége. az oktatásban - a korszerűbb képzés mellett - mind nagyobb figyelmet kell fordítani a személyiség formálására. ezért a rendelkezésre álló erőforrásokból is többet szánunk az általános iskolák személyi és anyagi feltételeinek javítására, az alappfokú oktatás színvonalának emelésére. sok közös tennivalónk van azonban még addig, amíg minden iskolában megközelítően azonosak és minden tekintetben korszerűek lesznek a tanulás feltételei.

- a diákjóléti intézményekben ma már 114 ezer általános, közép- és felsőfokú tanuló kap kollégiumi ellátást. fejlesztjük a hátrányosabb körülmények között élő gyermekek elhelyezésére alkalmas kollégiumi hálózatot és a jogosan elvárható segítség más formáit. a jövő év első negyedében leszállítjuk néhány irószár árát is. előkészítjük a kiemelkedően tehetséges fiatalok anyagi támogatásának bevezetését a középiskolákban. a kulturára, sportra, turisztikára fordított növekvő anyagi eszközök elősegítik, hogy az ifjúság igényesen és tartalmasan töltsse el szabadidejét.

- jövőnk szempontjából kiemelkedő fontosságú a tudományos kutatás szélesítése, a műszaki fejlesztés gyorsítása. e célokra a nemzeti jövedelem növekedését meghaladó mértékben szánunk pénzeszközöket, ami lehetővé teszi a kormány által a közelmúltban jóváhagyott 15 éves távlati kutatási terv erre az évre jutó feladatainak végrehajtását.

/folyt.köv./

bkk. 1. / a pénzügyminiszter.... 23. folyt./rj

tisztelt országgyűlés! kedves képviselő elvtársak!

- az 1972. évi terv és állami költségvetés összeállítását körültekintő elemzés, a javasolt intézkedéseket tárgyilagos mérlegelés előzte meg, ezek a vállalatoktól, a szervezetektől jobb munkát, jövedelmezőbb gazdálkodást követelnek, az irányító szervektől pedig nagyobb következetességet és a reform alapelveinek állhatatos alkalmazását. nem gondoljuk, hogy a terv és a költségvetés által közvetített feltételek könnyűek. tudjuk, hogy az e feltételekhez való alkalmazkodás gondokkal is jár majd. de az volt a célunk, hogy a gazdálkodás nagyobb követelményeket támasszon, megújuló erőfeszítéseket kérjen. mindez feltétele annak, hogy a gazdaság harmonikusan fejlődjön tovább és az életszínvonalpolitikában teljesíthessük a társadalom jogos várakozásait, haladjunk a iv. ötéves tervben kitűzött célok megvalósítása felé.

- a gazdaság helyzetének megítélésében és a tennivalókra vonatkozó nézetekben lehetnek különbségek. a gazdálkodás feltételeitől, azok változásaitól függően - saját szempontjaikat figyelembe véve - másként közelíthetik meg a kérdéseket az irányító szervek, a vállalatok, a fogyasztók. de közös döntéseink után arra van szükség, hogy a cselekvés egységes legyen, mert csak ez szolgálhatja a további előrehaladást és a legfontosabb érdekeket: valamennyiünk érdekét.

- úgy vélem, e tekintetben is bizakodóak lehetünk. a közelmúltban fontos politikai tanácskozások folytak társadalmi életünkben. országos konferencián tanácskoztak a nők, ülésazett a szak-szervezetek és a kisz kongresszusa, az ipari és a fogyasztási szervezetek megtárgyalták a mozgalom időszerű kérdéseit. e fórumok nagy felelősségtudattal és őszinte segíteniakarással vitatták meg a gazdasági kérdéseket is.

/folyt. köv./

To

bkk. 1. / a pénzügyminiszter... 24. folyt./rj

- irányt mutatott munkánkhoz és összekovácsolta gazdasági vezetőinket a közelmúltban megtartott országos aktívaérkezelet, megújul a szocialista munkaverseny és a brigád-mozgalom. egyre erőteljesebben bontakozik ki tehát az a felelősebb társadalmi magatartás, amelyet az jellemez, hogy nem-csak kapni kíván, hanem elsősorban tenni akar az eredményekért.

e felfogás és tenniakarás lehet a közös szocialista célok érdekében tett erőfeszítések, közöttük a jövő évi költségvetés sikeres végrehajtásának is legbiztosabb záloga!

a kormány nevében kérem a tisztelt országgyűlést, hogy az 1972. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslatot fogadja el - fejezte be expozéját a pénzügyminiszter. /mtl/

To

--

parlament

bkk. 2. párdi imre felszólalása

um zs

1971. december 20.

rendelkezésre bocsátjuk - rövidítve - a tervhivatal elnökének beszédét, amely az országgyűlés hétfői ülésén hangzik el.
e m b a r g ó f e l o l d á s i g !

x x x

felszólalása elején áttekintette az elmúlt időszak eredményeit, s egyebek közt aláhuzta, hogy a gazdaságirányítás bevezetett új rendszere, a teljes kibontakozás útján haladva, kedvező hatást fejt ki gazdaságunkban. elmondhatjuk, hogy gazdaságunk összességében egészséges alapokon áll, évről-évre törésektől, váratlan fordulatoktól mentesen fejlődik.

- az 1972. évi népgazdasági terv kidolgozásánál kiinduló alapnak tekinthetjük, hogy a gazdasági irányítás új rendszerének bevezetése óta a gazdasági fejlődés bizonyos fokig meggyorsult - folytatta. az 1968-1971. évek átlagában a nemzeti jövedelem évi növekedése meghaladta a 6 százalékot és különösen gyors volt az 1971. évi fejlődés. az 1970. év gyenge mezőgazdasági termése átmenetileg kedvezőtlen hatással volt a társadalmi termék és a nemzeti jövedelem növekedésére, de az idei évben már tovább folytatódott a dinamikus gazdasági növekedés.

1970-ben, a korábbi évek tapasztalatait figyelembe véve, készült el a iv. ötéves terv.

1971. - az ötéves tervidőszak első éve volt, amelynek eredményeivel - a teljesítmények tekintetében - alapjában véve elégedettek lehetünk: a nemzeti jövedelem várhatóan több mint 7 százalékkal növekszik, s az iparban a növekedés - először a szocialista építés időszakában - a munka termelékenységéből származott.

/folyt.köv./

Tó

-26-

parlament

bkk. 2. /párdi imre ...1.folyt./um

a mezőgazdaság pedig az 1970. évi kedvezőtlen időjárás okozta visszaesés után az idén - közepes időjárás ellenére is - elérte az 1969. évi kimagasló eredményt az össztermelésben, a sertéstenyésztésben pedig az állatállomány már az 1975-re tervezett színvonalra fejlődött. jelentős a fejlődés a lakossági szolgáltató szektorban is, amit az itt megvalósult beruházási összeg nagysága /kb. 600 millió forint/ és a növekvő munkaerőlétszám is tanúsít.

gazdasági életünknek kedvező vonása, hogy a lakosságot ellátó fogyasztói piac egyensúlya megfelelő, a 8-9 százalékos kiskereskedelmi volumen-növekedés mellett is biztosítani tudtuk a ki-egyensúlyozott áruellátást. ez azt mutatja, hogy a vállalatok már jobban alkalmazkodnak a kereslethez és javult az áru kínálat szerkeze. a terv előirányzatait kismértékben meghaladva emelkedik a lakosság életszínvonala. teljesül a lakásépítési terv. emelkednek az egészségügyi, szociális, kulturális szolgáltatások.

gazdasági fejlődésünk pozitív vonásai közül különösen figyelemre méltó a munka termelékenységének növekedése, a termelés rugalmasabb alkalmazkodása a piaci igényekhez.

nagyjelentőségű akcióként értékelte párdi imre, hogy ebben az évben a vállalatok, tanácsok, szövetkezetek kidolgozták középtávú terveiket. hozzáfűzte: a kormány a közelmúltban megtárgyalta a tervek összesítésének tapasztalatait. megállapította, hogy a középtávra szóló tervek kidolgozása hasznosnak bizonyult: mind népgazdasági, mind a gazdálkodó egységek szintjén elérte célját. hozzájárul a vállalatvezetés színvonalának emeléséhez, a gazdaságirányítás tapasztalatainak bővüléséhez, s jól szolgálja iv. ötéves tervünk gazdaságpolitikai célkitűzéseinek a vállalati, tanácsi, szövetkezeti szinten történő megvalósítását.

tisztelt képviselő elvtársak!

az 1972. évi terv és költségvetés fő előirányzatai mutatják, hogy gazdaságunk növekedése a következő évben is biztosított.

/folyt.köv./

Tó

-27-

parlament

bkk 2. /párdi imre ...2.folyt./um

- az előirányzott termelés-növelés feltételei: termelőkapacitás, nyersanyag, energia, munkaerő, szempontjából rendelkezésre állnak.
- a lakossági fogyasztás kiegyensúlyozottsága az ez évi szintvonalon biztosítható.
- a beruházásoknál a folyamatban levő beruházások gyorsítására, az új kezdések mérséklésére, a felhalmozás ez évi szinttartására törekszünk.

azt irányozzuk elő, hogy külkereskedelmünk egyenlege mindkét viszonylatban javuljon.

- 1972-ben a tervszerű gazdasági fejlődés követelményeit határozottabban kell érvényesítenünk.
- az elmúlt évinél szélesebb körben tartalmaz a terv konkrét kormányzati intézkedéseket.
- a tervezett gazdasági fejlődés során a korábbinál jobban számolunk a színvonalasabb vezetéssel, a fegyelmezettebb munkával.

gazdaságunk fejlődésének elemzése ismételtén megmutatta, hogy a pozitív vonások mellett még megtalálhatók azok az elemek is, amelyek a fejlődés arányossága ellen hatnak és tartós jelenlétük a gazdaság egyensúlyát gyengíti. ezek legszembetűnőbb megjelenési formája, hogy a beruházások és készletek együttes növekedése meghaladja azt a határt, ami a megtermelt nemzeti jövedelem mellett megengedhető. mindez jelentősen növelte a költségvetés terheit és tovább fokozta a beruházások kivitelezésében meglévő feszültségeket. ilyen körülmények között a kereslet és kínálat egyensúlya a belföldi felhasználásban csak úgy biztosítható, ha a külkereskedelem behozatali többletet produkál. a nemzeti jövedelem forint-egyensúlyának hiánya ebben az évben csak ilyen módon volt megoldható. ezen az úton tovább nem haladhatunk, mert az ellentétben állna iv. ötéves tervünk gazdaságpolitikai célkitűzéseivel és távlatilag veszélyeztetné életszínvonalpolitikánk megvalósítását. idejében meg kell tennünk a szükséges intézkedéseket, továbbra is biztosítva gazdaságunk fejlődésének töretlen vonalát.

/folyt.köv./

Tó

- 28 -

parlament

bkk. 2. /párdi imre ... 3.folyt./um

az első és legfontosabb feltételnek tekintjük: fokozatosan létrehozni a nemzeti jövedelem termelésének és elosztásának egyensúlyát.

mivel 1970-1971-ben több milliárd forintot tett ki a nemzeti jövedelem mérlegének hiánya, az egyensúly helyreállításának módja alapos megfontolást igényel. két lehetőség között választhatunk:

1. egy, legfeljebb két év leforgása alatt létrehozzuk az egyensúlyt oly módon, hogy a beruházásokat az ideig várható szintvonal alá csökkentjük, mérsékeljük az életszínvonal-emelés céljait szolgáló erőforrásokat és elfogadjuk, hogy a termelő kapacitások jelentős nagyságrendben kihasználatlanok maradjanak.

2. megóvjuk életszínvonal-politikánkat és a beruházási folyamatokat sem csökkentjük a már elért szintvonal alá; a gazdaság kiegyensúlyozott fejlődésének elérését, ötéves tervünk célkitűzéseinek megfelelően, néhány éves időszakra irányozzuk elő.

az 1972. évi tervben a gazdasági fejlődés és az életszínvonalpolitika folyamatosságának megőrzése érdekében az utóbbi megoldást választottuk. ezért a terv a lakosság fogyasztásának növekedésében fenntartja az eredeti célokat, életszínvonal-politikánk folyamatosságát és a nemzeti jövedelem növekedésével csaknem azonos ütemben, mintegy 5 százalékkal irányozza elő a fogyasztási alap növekedését. a fogyasztás növekedése kifejezésre jut abban, hogy az egy keresőre jutó reálbér 2,5 százalékkal nő. emeljük a családi pótlékot és a költségvetésből fadezett társadalmi fogyasztás mintegy 7 százalékos növekedését irányozzuk elő. ezeknek a céloknak az eléréséhez az szükséges, hogy a felhalmozási alap, különösen annak beruházási része, a tervezettnek megfelelően az 1971. évi szintvonalon maradjon. átgondolt, megfelelően egybehangolt intézkedésekre van szükség a központi döntések tekintetében és a gazdasági szabályozás hatóerejének erősítése érdekében is.

/folyt.köv./

Tó

- 29 -

bkk 2./párdi imre ...4.folyt./um

az intézkedések kidolgozásánál és azok gyakorlati alkalmazásánál differenciáltan kell eljárni, ügyelve arra, hogy azok ne a pozitív folyamatok sérelme árán érvényesüljenek. ezáltal is elő kell segíteni, hogy :

- a népgazdaság növekedési üteme a tervezettnél megfelelő legyen, vagyis a korábban beruházási piacra lekötött termelőerők az export növelése és a lakossági felhasználás érdekében hasznosuljanak;

- az egyes, jövőt szolgáló fejlesztési célok közül a legfontosabbakat sorolják első helyre és ami halasztható, azt ütemezzék későbbre;

- ne növekedjenek az ez évvel azonos ütemben a készletekben lekötött eszközök, illetve növekedjék az érdekeltség az eszközlektés csökkentésében.

Mindezek a belső felhasználást érintő intézkedések viszonylag korlátozottabb piacot jelentenek a termelés egyes területei számára. a termelés, elsősorban az ipari termelés, mennyiségi növelésének ily módon 1972-ben szigorubbak lesznek a feltételei, mint eddig voltak. reálisan kell számolnunk azzal is, hogy sem 1972-ben, sem a későbbi években nem állnak a korábbi méretekben rendelkezésünkre a termelés növelésének extenzív eszközei: sem a gyorsan növekvő beruházási piac és készletezés, sem pedig a munkahelyek számának bővítéséhez szükséges munkaerő. növekednek tehát a hatékonysági követelmények: a termelés növelését viszonylag kevesebb beruházással és munkaerő-felhasználással kell elérni és nagyobb hányadát kell majd exportálni. ehhez gazdálkodásunk mai színvonalán megvannak a lehetőségek, hiszen még igen nagyok az üzemeken belüli tartalékok; a jó munkaszervezéssel, a munkafegyelem erősítésével, a kapacitások jobb kihasználásával, az érdekeltség megfelelő alkalmazásával a kitűzött célok teljesíthetők.

/folyt.köv./

Tó

bkk. 2./párdi imre ...5.folyt./um

az ipari termelés 5-6 százalékos növekedési ütemét és a mezőgazdasági termelés 2-3 százalékos fejlődését reális célnak tartjuk, olyannak, amely a tervben foglalt egyensúlyi követelményekkel összhangban van. az ipari termelés népgazdasági szinten előirányzott növekedésének elérésében fontos feltétel a rendelkezésre álló kapacitásoknak fokozottabb mértékben export-termelésre való felhasználása. ennek elmaradása esetén kisebb, 3-4 százalékos a növekedés lehetősége. a cél azonban az ipari termelés legalább 5 százalékos növekedése !

a terv végrehajtásához számításba vett eszközöket vette sorra, jellemezte ezután párdi imre:

1./ a lakosság fogyasztásának tervezett színvonala az eddig alkalmazott módszerekkel jól szabályozható. a növekedést közvetlen intézkedések is megalapozzák, mint például a családi pótlék, a központi bérgazdálkodási alap, az árak ellenőrzésének további szigorítása.

2./ a beruházási növekedés mérséklése kétségtelenül a legnehezebb feladatok egyike. ennek érdekében a tervezett költségvetési kiadások betartását jobban megköveteljük. a decentralizáltan felhasználható pénzeszközök képződését a terv jól szabályozza, az állami támogatást viszont korrekciókkal mérsékeljük. a túlterhelést és a túl sok folyamatban levő beruházást az új vállalati beruházási építkezések utáni kötelező tartalékolás és a hitelezés megszigorítása révén meggátoljuk. direkt eszközöket is alkalmazunk oly módon, hogy átmenetileg megtiltjuk egyes beruházási célok esetében az építkezés kezdetét.

3./ a kormány határozatilag írja elő, hogy az ágazati minisztériumok és a vállalatok szintjén konkrét intézkedési programokat dolgozzanak ki a gazdaságtalan termelés visszaszorítására, a korszerű, versenyképes termékek előállításának segítésére.

a külkereskedelmi mérleg javítása érdekében körültekintőbb lesz az elbírálás az importok engedélyezésénél. a tapasztalatok azt mutatják, hogy indokolt nagyobb tervfegyelmet megkövetelni a behozatali döntéseknél.

/folyt.köv./

Tó

bkk 2./párdi imre ...4.folyt./um

az intézkedések kidolgozásánál és azok gyakorlati alkalmazásánál differenciáltan kell eljárni, ügyelve arra, hogy azok ne a pozitív folyamatok sérelme árán érvényesüljenek. ezáltal is elő kell segíteni, hogy :

- a népgazdaság növekedési üteme a tervezettnak megfelelő legyen, vagyis a korábban beruházási piacra lekötött termelőerők az export növelése és a lakossági felhasználás érdekében hasznosuljanak;

- az egyes, jövőt szolgáló fejlesztési célok közül a legfontosabbakat sorolják első helyre és ami halasztható, azt ütemezzék későbbre;

- ne növekedjenek az ez évvel azonos ütemben a készletekben lekötött eszközök, illetve növekedjék az érdekeltség az eszközlektés csökkentésében.

Mindezek a belső felhasználást érintő intézkedések viszonylag korlátozottabb piacot jelentenek a termelés egyes területei számára. a termelés, elsősorban az ipari termelés, mennyiségi növelésének ily módon 1972-ben szigorubbak lesznek a feltételei, mint eddig voltak. reálisan kell számolnunk azzal is, hogy sem 1972-ben, sem a későbbi években nem állnak a korábbi méretekben rendelkezésünkre a termelés növelésének extenzív eszközei: sem a gyorsan növekvő beruházási piac és készletezés, sem pedig a munkahelyek számának bővítéséhez szükséges munkaerő. növekednek tehát a hatékonysági követelmények: a termelés növelését viszonylag kevesebb beruházással és munkaerő-felhasználással kell elérni és nagyobb hányadát kell majd exportálni. ehhez gazdálkodásunk mai színvonalán megvannak a lehetőségek, hiszen még igen nagyok az üzemeken belüli tartalékok; a jó munkaszervezéssel, a munkafegyelem erősítésével, a kapacitások jobb kihasználásával, az érdekeltség megfelelő alkalmazásával a kitűzött célok teljesíthetők.

/folyt.köv./

Tó

bkk. 2./párdi imre ...5.folyt./um

az ipari termelés 5-6 százalékos növekedési ütemét és a mezőgazdasági termelés 2-3 százalékos fejlődését reális célnak tartjuk, olyannak, amely a tervben foglalt egyensúlyi követelményekkel összhangban van. az ipari termelés népgazdasági szinten előirányzott növekedésének elérésében fontos feltétel a rendelkezésre álló kapacitásoknak fokozottabb mértékben export-termelésre való felhasználása. ennek elmaradása esetén kisebb, 3-4 százalékos a növekedés lehetősége. a cél azonban az ipari termelés legalább 5 százalékos növekedése !

a terv végrehajtásához számításba vett eszközöket vette sorra, jellemezte ezután párdi imre:

1./ a lakosság fogyasztásának tervezett színvonala az eddig alkalmazott módszerekkel jól szabályozható. a növekedést közvetlen intézkedések is megalapozzák, mint például a családi pótlék, a központi bérgazdálkodási alap, az árak ellenőrzésének további szigorítása.

2./ a beruházási növekedés mérséklése kétségtelenül a legnehezebb feladatok egyike. ennek érdekében a tervezett költségvetési kiadások betartását jobban megköveteljük. a decentralizáltan felhasználható pénzeszközök képződését a terv jól szabályozza, az állami támogatást viszont korrekciókkal mérsékeljük. a túlterhelést és a túl sok folyamatban levő beruházást az új vállalati beruházási építkezések utáni kötelező tartalékolás és a hitelezés megszigorítása révén meggátoljuk. direkt eszközöket is alkalmazunk oly módon, hogy átmenetileg megtiltjuk egyes beruházási célok esetében az építkezés kezdetét.

3./ a kormány határozatilag írja elő, hogy az ágazati minisztériumok és a vállalatok szintjén konkrét intézkedési programokat dolgozzanak ki a gazdaságtalan termelés visszaszorítására, a korszerű, versenyképes termékek előállításának segítésére.

a külkereskedelmi mérleg javítása érdekében körültekintőbb lesz az elbírálás az importok engedélyezésénél. a tapasztalatok azt mutatják, hogy indokolt nagyobb tervfegyelmet megkövetelni a behozatali döntéseknél.

/folyt.köv./

Tó

bkk 2./párdi imre.... 6.folyt./um

4. / a munkaerővándorlás káros hatásainak visszaszorítása érdekében a már meghozott munkaerő-gazdálkodási és munkajogi intézkedéseket következetesebben alkalmazzuk. a nagyipar mellett, annak kiegészítéseképpen tevékenykedő termelő egységek működési engedélyeit a népgazdasági érdek fokozottabb érvényesítése érdekében felülvizsgáljuk és a nemkívánatos jelenségeket megszüntetjük.

5./ a világpiac és a termelési feltételek objektív változásait követve, összhangban ötéves tervünk erre vonatkozó célkitűzésével, termelői és néhány fogyasztói ármódosítást hajtunk végre abból a célból, hogy:

- az árak reálisabban tükrözzék a tényleges ráfordításokat, ezen keresztül helyesebben ösztönözzék a termelőket és fogyasztókat;
- bizonyos tevékenységek esetében, amelyeknél jelentős burkolt ártámogatást kapnak a felhasználók, az építők, a társadalmi ráfordítás költségét fokozottan áthárítjuk a használókra.

a társadalom szempontjából alapvető fontosságú termelői ár-emlések tovagyrűző hatásait a költségvetésben átmenetileg az állam átvállalja /pl. a tanácsi lakásépítésekénél a hatósági árváltozások hatásait/, másokat azonban a termelőknek kell ellensúlyozniuk az önköltségcsökkentéssel, vagy a felhasználónak megfizetnie /pl. a beruházások nagyobb részénél érvényesülő begyűrűző hatásokat/.

tisztelt képviselő elvtársak!

intézkedéseink, amelyeket tervezünk, vagy amelyeket már bevezettünk, számításaink szerint alkalmasak arra, hogy a vállalati és szövetkezeti beruházásokat az ideai színvonalon vagy azt lényegesen meg nem haladó szinten tartsák. lehet, hogy az állami beruházások értéke 1972-ben némileg magasabb lesz az ideai évben várhatónál, mivel a támogatásokat és a célcsoportos beruházási kereteket nem csökkentettük; az állami nagyberuházásokat pedig a folyamatban levő befejezése érdekében kisebb mértékben korlátozzuk. az arány, nem jelentős mértékben, de eltolódik a vállalati beruházások terhére.

/folyt./köv./

- 32 -

Té

bkk 2. /párdi imre7.folyt./um

ez kétségtelen beavatkozás a vállalati szférába, mivel az utóbbi két évben a vállalatok, szövetkezetek beruházásai a tervezettnél jóval gyorsabb ütemben nőttek. ezt a dinamikus növekedést szándékozunk most átmenetileg mérsékelni.

a figyelmet a beruházási erőforrások jobb felhasználására kell összpontosítani. mindazok, akik gazdaságfejlesztési reményeik meghiusulását vélik kiolvasni a terv intézkedéseiből, gondoljanak arra, hogy a meglévő és már működő állóalapok kihasználása, vagy kisebb kiadásokkal járó korszerűsítése révén sokszor gyorsabban és eredményesebben érhetők el a fejlesztési célok, ha a beruházási piacon nagyobb rend van. a népgazdaság egyensúlyi helyzetének erősítését növekvő életszínvonal mellett csak úgy érhetjük el, ha a népgazdaságban reális szinten tartjuk a felhalmozás ütemét.

tisztelt országgyűlés!

szólni kívánok röviden a terv nemzetközi gazdasági kapcsolatairól. az 1972. évi terv alapján véve gazdálkodási terv, amelynek fő gazdaságpolitikai irányvonalát és nemzetközi gazdasági megalapozottságát a iv. ötéves tervről szóló törvény tartalmazza. ez a nemzetközi megalapozás mindenekelőtt a kgt országok közötti együttműködési megállapodások útján érvényesül, ami 1972-ben is biztosított. meg kell azonban említenem, hogy a tőkés országokkal való kapcsolatokban /amelyek alapvetően kereskedelmi típusúak - egyfelől a világpiaci konjunktúra-ingadozások; másfelől - az import-felhasználás szokatlan mértékű növekedése miatt a külkereskedelmi mérleg passzív egyenlegével zárul 1971.

ez 1972-re a kiegyensúlyozottabb teljesítmény követelményét támasztja a külkereskedelem tekintetében. nem ismételtük meg az 1971. évi 17-18 százalékos import-növekedést és a várhatóan lassu, mintegy 1-2 százalékos export-növekedést.

/folyt./köv./

- 33 -

Tó

parlament

bkk. 2. /párdi imre 8.folyt./um

mérlegelve a tőlünk független tényezők hatását is, a tervben reálisnak tekintjük a tőkésországok piacaira történő árukivitel 13-14 százalékos növekedését, jóllehet az idei évhez képest ez igen komoly feladat. úgy véljük azonban, hogy az 1972. évi terv a jobb külkereskedelmi mérleg érdekében központi, gazdaságpolitikai feltételeket is biztosít, amikor a felhalmozás növekedését lassítja és a lehetőségeken belül támogatja az export célú fejlesztéseket. a tervezett eredmények elérésére azonban az éves terv keretein belül elsősorban azon mulik, hogy a meglévő termelő kapacitásokkal milyen mennyiségben és minőségben leszünk képesek a gyártmányok szerkezetét, minőségét, az értékesítési munkát a kívánatos irányban javítani.

tisztelt országgyűlés!

az 1972. évi népgazdasági terv összhangban van a iv. ötéves tervtörvényben jóváhagyott gazdaságpolitikával. az 1970-1971 évekhez képest javasolt korrekciók az eredetileg tervezett ötéves célok megvalósítása felé vezetnek bennünket, sőt, az élet-szintvonal, de a beruházások szintvonal is nagyobb lehet az ötéves tervben előirányozottnál. a javasolt intézkedések azt célozzák, hogy elkerüljük a gazdasági növekedés olyan felgyorsulását, amely megbontaná a fő gazdasági irányokat, s fékezőleg hatna népgazdaságunk dinamikus és kiegyensúlyozott fejlődésére.

az 1972. évi népgazdasági terv és költségvetés megvalósításával jelentős lépést teszünk iv. ötéves tervünk sikeres végrehajtása útján./mti/

Té

--

- 34 -

parlament

bkk 3. keserü jánosné felszólalása

hi/um zs

1971. december 20.

rendelkezésre bocsátjuk keserü jánosné könnyüipari miniszternek előreláthatólag kedden elhangzó parlamenti beszédét.
a beszéd f e l o l d á s i g e m b a r g ó s .

x x x

bevezetőben arról szólt, hogy a fogyasztóknak a magyar könnyüipar termékeiről kedvezőek a tapasztalataik, jogosan bosszankodnak azonban a vásárlók, ha csak hosszas keresgélés után, vagy egyáltalán nem kapják meg a keresett könnyüipari terméket, vagy esetleg használat közben derül ki, hogy baj van a minőségével.

a könnyüipari ágazat előtt álló feladatokról szólva rámutatott arra, hogy a termelés dinamikusabb fejlesztése, a lakosság több és korszerűbb áruval való ellátása, valamint az export növekedése érdekében hosszabb távon végrehajtható rekonstrukcióba kezdtek. a negyedik ötéves program szerint a szorosan vett könnyüipari ágazatban 24 milliárd forint összegű beruházást valósítanak meg. kijelölték a legfontosabb fejlesztéseket, döntöttek a tervidőszakra biztosított jelentős állami támogatás felhasználásáról. a társ-minisztériumokkal, a vállalatokkal és a szövetkezetekkel együtt végzett munka eredményeként már a tervidőszak első évének végén a teljes öt esztendőre előirányzott fejlesztés több mint felére - 12-13 milliárd forintra - hitelszerződésekkel alátámasztott beruházási döntések állnak rendelkezésre, sőt az esetek többségében a kivitelezéshez is hozzáfogtak. ennek eredményeként ebben az esztendőben körülbelül ötmilliárd forint értékű beruházás valósul meg, az előző két esztendő hárommilliárd forintos ütemével szemben. az eddig elhatározott beruházások végrehajtása az öt évre előirányzott kötöttáru-, pamut-, valamint selyemszövet-termelés mintegy 80 százalékát, a bútorgyártás előirányzatának 90 százalékát, a cipőtermelés mennyiségének mintegy 70 százaléka-

/folyt.köv./

Té

- 35 -

bkk. 3./keserü jánosné1.folyt./um

Jelentős fejlesztést irányoznak elő a gyapju-, a len-, a kender-, a nyomda-és papíriparban is. a textilruházati iparban növekszik a szintetikus alapanyagok felhasználása, a korszerű kikészítés, az alsó-és felső kötöttruházati termékek termelése, több könnyen kezelhető, nem gyűrődő, vasalást egyáltalán nem vagy csak kis mértékben igénylő szövetet juttatnak a vásárlóknak. illetve a konfekcióiparnak. a lakáskultúra fejlesztését segíti a szőnyegkészítő üzemek rekonstrukciója.

a butoripar a termelés bővítése mellett új termékek gyártásával segíti elő a fogyasztói igények kielégítését. az új technológiával készülő, könnyen kezelhető heverők, illetve garnitúrák gyártása már 1973-74-ben tízszeresre növekszik; bővül a házilag összeállítható, a lakások méreteihez alkalmazkodó szekrényfalak gyártása; a bőrpar több felsőruházati, kárpitosipari célra is alkalmas valódi és műbőr anyagot állít elő. a papíriparban befejeződő nagyberuházások lényegesen javítják a háztartások papírellátását, a csomagolóeszközök gyártását; a nyomdaiparban egyebek között bővítik és minőségileg javítják a színes folyóiratok és könyvek szedését, nyomását.

a rekonstrukció első eredményei már most lemérhetők számos üzemben: ebben az évben például a kelenföldi textilgyár pamutszövődjét korszerű gépekkel szerelték fel, amelyek óránként hat-szor-tíz-szer többet termelnek a korábbi szövőgépeknél; az év végén kezdi meg a termelést - a napjainkban ismert legkorszerűbb technikával - a nagykanizsai butorgyár, amely a lakosság részéről leginkább keresett lakószoba berendezéseket készíti majd, az eddiginél magasabb termelékenységgel.

a miniszterasszony ezután a kérdéssel foglalkozott, vajon az említett nagyarányú fejlesztés mellett lesz-e piaca a sokféle, nagymennyiségű terméknek. rámutatott: a kötöttáru termelésben, továbbá a butoriparban, a nyomda-és papíriparban a mostani kapacitásokat meghaladó mennyiségű árut tudnának a vállalatok értékesíteni, sőt valószínűleg a tervezett fejlesztés sem lesz elegendő az igények hiánytalan kielégítésére.

/folyt.köv./

To

bkk 3./keserü jánosné ...2.folyt./um

a ruházati ipar ezévi, a tervezettnél alacsonyabb termelési eredményeinek, a kereskedelem ruházati készletei átmeneti gyors növekedésének fő okaként a miniszterasszony a fogyasztás szerkezetének évek óta tapasztalható változását, a tartós fogyasztási cikkek és a beruházás jellegű áruk fokozottabb vásárlását jelölte meg. hozzáfűzte: ennek ellenére is magasabb ruházati termelést lehetett volna elérni, ha a vállalatok és szövetkezetek kínálata jobban igazodott volna a lakosság igényeihez. napjainkban, amikor mennyiségi hiányokról már nincs szó, a vásárlás bővítése az egyik fő forrása a termelés növelésének; ezért fokozottan figyelembe kell venni a lakosság különböző korosztályu, jövedelmü, szokásu rétegeinek igényeit.

- a kapacitások folyamatos, jobb kihasználását, a tervezett nyereség elérését az idén az is nehezítette, hogy a kereskedelmi vállalatok évközben csökkentették beszerzéseiket. ez rendkívüli intézkedéseket követelt, s a ruházatiipari vállalatokat és szövetkezeteket az export fokozására ösztönözte. bár a kialakult helyzethez az idén - a korábbi évekkel ellentétben - gyorsabban és rugalmasabban alkalmazkodtak a vállalatok és szövetkezetek, a termelés átállítása az esetek nagy részében mégis átmeneti kapacitáskiesést, a költségek növekedését, a jövedelmezőség csökkentését idézte elő. az említett kedvezőtlen jelenségek elkerülésének fő feltétele a termelő és kereskedelmi vállalatok együttműködésének javítása. a megrendelési rendszer - a kötelezettségek pontosabb meghatározásával és a kétoldalú kockázatvállalással - nyújtson a vállalatoknak hatékonyabb, kölcsönös biztonságot. nem működhet jól a vállalati önállóságra épülő irányítási rendszer a vállalatok közötti kapcsolatok fejlesztése nélkül. ezekben a kérdésekben a könnyüipari, illetve a kereskedelmi tárca jobb együttműködésére van szükség.

megállapította keserü jánosné, hogy az idén a könnyüipari vállalatok nyeresége összességében alacsonyabb a tervezettnél. bár ez a tény igen eltérő iparági és vállalati eredményeket takar, bizonyos, hogy a jövőben nagyobb gondot kell fordítani a nyereség növelésének, az önköltség egyes elemeinek alaposabb vizsgálatára, a költségcsökkentés lehetőségeinek tervszerű feltárására

/folyt.köv./

To

bkk 3. /keserü jánosné ... 3.folyt./um

a nagyobb nyereség a költségvetésnek fontos eleme, de elengedhetetlen feltétele annak is, hogy emelkedjék a könnyűiparban dolgozók személyi jövedelme, sőt a dinamikus növekvő nyereség az ágazati fejlesztési programok vállalati forrásainak biztosításához is nélkülözhetetlen.

- természetesen továbbra sem közömbös, mi a nyereség forrása - mutatott rá a miniszterasszony. - elsősorban azokat a kezdeményezéseket támogatjuk, amelyek célja a kapacitások jobb kihasználása, a választék összetételének javítása, korszerűbb cikkek gyártása, a minőségi követelmények növelése. ugyanakkor el kell itélni a minőségirontással, a termékek helytelen osztályba-sorolásával, a rendelkezések megszegésével elért áremeléseket. a rekonstrukciót folytató vállalatoknál, szövetkezeteknél - s ott is, ahol erre még nem kerülhet sor - a legfontosabb tartalék a korszerűbb gyártmánystruktúra kialakítása, a gazdaságos termelés gyorsított fejlesztése, ugyanakkor a gazdaságtalan cikkek - sőt, ha kell egész üzemszerek, vagy termelési vertikumok - visszaszorítása, helyesebben: átállítása. ennek idejekorán történő végrehajtása a legfőbb biztosítéka annak, hogy az ott dolgozók ne váljanak feleslegessé, illetve biztosítva legyen keresetük állandó emelkedése.

- a gazdasági reform bevezetése óta a könnyűiparban meggyorsult a korszerűbb, gazdaságosabb cikkek gyártása. ez végső soron a jövedelmezőség általános alakulásában jelentkezik, vagy abban, hogy 1968 óta az exporthoz nyújtott állami támogatást a feldolgozó ágazatban a könnyűipari cikkeknel lehetett a legnagyobb mértékben csökkenteni.

felhívta a figyelmet a miniszterasszony az ésszerű készletgazdálkodásra; itt a közvetlen tennivaló a készletek ideiglenes növekedésének a visszafogása. a divat szerint folytonosan változó cikkeknel a készlet növekedése egyben a piac igényeitől való elmaradást is jelenti.

/folyt.köv./

Tó

bkk 3. /keserü jánosné 4.folyt./um

a legkiválóbb áru is, ha nem kerül időben a vásárlóhoz, hamarosan értékét veszti, s akadályozza az újabb, korszerűbb termékek forgalomba hozatalát. ez a vállalat számára veszteség, s a népgazdaságnak is kár. hasonló gondossággal kell elemezni, s lehetőleg fékezni az általános költségek növekedését; továbbá jelentős tartalékok rejlenek a rekonstrukciók gazdasági előnyeinek a kihasználásában. ennek alapvető feltétele, hogy a korszerű gépeket korszerűen szervezett körülmények között üzemeltessék. vagyis a könnyűipari rekonstrukció nemcsak a műszaki, hanem a vállalati szervező és gazdasági munka megújodását is jelentse.

a továbbiakban hangsúlyozta, hogy a dolgozók személyi jövedelme legyen szoros összefüggésben munkájuk hatékonyságával, s a vállalat jövedelmével. ez azt jelenti, hogy a személyi jövedelmek növekedése 1972-ben is alapvetően a vállalati nyereség és hatékonyság alakulásától függ. emellett a könnyűiparban tapasztalható rendkívüli munkakörülmények - például a három műszak, a zaj-és a hőártalom a textiliparban, stb. - miatt a kormány már 1971-re is hetvenmillió forint bérpreferencia felhasználását engedélyezte, s a jövő esztendőre is nagyjából ilyen összeget biztosít. elsősorban a fonók és a szövők, a nyomda-és papíripari szakmunkások, s ezen belül is az alapvető gépi folyamatokon dolgozók bérének emelésére fogják az államtól kapott lehetőségeket felhasználni.

- a tárca előtt álló feladatok 1972-ben sem lesznek könnyűek, s mindannyian nagy vizsga előtt állunk. már a jövő évben is, de a negyedik ötéves tervidőszak egészében jobb eredményekkel, be rendezéseink célszerűbb és teljesebb körű kihasználásával akarjuk bizonyítani, hogy a könnyűipar nemcsak igényli, hanem rá is szolgál a gyorsabb ütemű fejlesztésre -mondotta befejezésül./mti/

Tó

..

bkk 4. dr. csikós -nagy béla felszólalása

um zs

1971. december 20.

rendelkezésre bocsátjuk - rövidítve - az árnivatal elnökének felszólalását, amely az országgyűlés mostani ülásszakán hangzik el. e m b a r g ó : f e l o l d á s i g !

x x x

bevezetőben, az árak ideai alakulását elemezve rámutatott:

- a fogyasztói árszínvonal 1971-ben mintegy 2 százalékkal emelkedik. a fogyasztás 50 százaléka - közszükségletekre és közszolgáltatásokra irányul. ezeknek ára rögzített, vagy maximált. ebben a körben 1971-ben csak a lakbér emelkedett, de a lakbérkülönbözetet a költségvetés lakbérpótlékként, folyósítja a dolgozóknak és ez a bérkiegészítés fokozatosan, a béremelkedés arányában szűnik meg. az árszintemelkedés három területre koncentrálódik. ezek: a zöldség és gyümölcs, az építkezés és néhány szolgáltatás, végül a divatcikkek.

az alacsonyfizetésű dolgozók, a sokgyermekes családok és nyugdíjasok számára viszonylag kisebb a jelentősége a változatlan husáraknak, ellenben a zöldség és gyümölcsárak emelkedése gondokat okoz. az idényáras cikkek árszínvonala 1971-ben átlagban 12-15 százalékkal emelkedett. a drágulás elsősorban a kedvezőtlen természettel függ össze. a gyümölcstermés 12 százalékkal, a zöldségtermés 6,5 százalékkal alacsonyabb a tavalyinál, amiben jelentős szerepe van az időjárásnak. ennek kedvezőtlen árkihátását még az export visszafogásával sem tudtuk közömbösíteni, pedig a friss zöldség- és gyümölcsfélékből az előirányoztnál 10 százalékkal kevesebbet engedtünk külföldre. az állami árpolitikában a burgonyára és a hagymára, mint alaptermékekre összpontosítottuk a támogatást. a burgonya ára jelentősen azonos a tavalyival. a hagyma ára a gyenge termés miatt 4,40-ről 4,60 forintra emelkedett.

/folyt.köv./

Tó

- 40 -

bkk 4. /dr. csikós-nagy béla... 1.folyt./um

a lakossági építkezéseknél 1971-ben az áremelkedés 4 százalékos. ez a drágulás a lakosság zömét nem érinti, de emeli a társasház, családi ház, vikend-ház, garázs-építkezés, karbantartás és javítás költségeit, igaz, hogy az építmények vagyonerőteke is emelkedő irányzatú. az építési munka drágulása mindenestre az érintett családok folyó kiadásait és hitelkereteit növeli. a lakossági építkezések drágulása annak ellenére következett be, hogy a hazai termelésű alapvető építési anyagok fogyasztói árát még 1968-ban maximáltuk és ez ideig nem változtattuk. a rohamosan növekvő kereslet miatt azonban jelentős mennyiségű építési anyagot kellett a belföldinél magasabb áron importálni. az építési munka drágulását a lakosság nagymértékben megnövelt kereslete éleszti. 1972-ben az építőanyagok árának emelése egyelőre tovább növeli az építési költségeket, viszont a beruházási piac egyensúlyának fokozatos megteremtésével és az építési árképzés megszigorításával el akarjuk érni, hogy az új anyagárak mellett az építési díjak emelkedése lényegesen mérséklődjön.

a divatcikkek drágulásáról szólva elmondta, hogy ez részben a választék bővülés következménye; a gyorsan cserélődő termék-csoportokban ugyanis az árszínvonalat átlagárak mérik. a lakosság az olcsó cikkek eltűnését, részarányának csökkenését áremelésnek érzékeli, ugyanakkor a vásárlók döntő többsége, a munkásság nagy része ma már igényli a nemeskikészítésű, korszerű használati tulajdonságokkal bíró és a divat változásaihoz igazodó termékeket. olyan időszakokban, amikor ezt a termelés szervezésénél nem vettük figyelembe, felszaporodtak az el nem adható, vagy csak jelentős leértékeléssel eladható készletek. a költségvetés nem tudta realizálni a ruházati cikkek árában foglalt adót, noha éppen ez finanszírozza az élelmiszerek és közszolgáltatások deficiteseit. ezekre az összefüggésekre is gondolnunk kellett, amikor megváltoztattuk árpolitikánkat a divatcikk ellátásában. arra persze gondot kell fordítanunk, hogy az olcsó standard cikkek mindig kaphatók legyenek. a belkereskedelmi miniszternek erre irányuló rendelkezései eredményesek voltak.

/folyt.köv./

Tó

- 41 -

bkk 4. /dr. csikós-nagy béla ...2.folyt./um

tisztelt országgyűlés!

az 1972. évi árpolitikai intézkedések döntően termeléspoli-
tikai megfontolásokon alapulnak. az 1968. évi gazdasági reform
nyomán a termelési struktúra kedvező átalakulása meggyorsult
műszaki fejlődési folyamat során megy végbe. ugyanakkor néhány
termelési ág lemaradása veszélyezteti a termelőerők tervszerű
fejlesztésének általános menetét. az iparban csökkent az öntvény-
gyártás. az alumínium és műanyagipar önfinanszírozó képessége
nincs összhangban a tervezett fejlesztéssel. az építőanyagipar,
különösen pedig a téglá- és cserépipar - anyagi eszközök hiányá-
ban - nem képes a szükségleteknek megfelelően fejlődni. a haté-
kony ipari struktúra kibontakoztatása szempontjából nehézséget
okoz az is, hogy a színesfémek, különösen a réz és ötvözőanyagok
ipari átadási ára alacsonyabb mint amennyit ezekért a termékekért
a külföldi szállítóknak fizetnünk kell. a mezőgazdaságban évről-
évre csökken a cukorrépa, a dohány és néhány zöldségfélése-
g vetésterülete.

é problémák az intézkedések komplex rendszerében oldhatók meg
és ennek keretei között kell a termelői árakat viszonylag széles
körben emelnünk. a vas-, acél- és temperöntvények alapárát 15
százalékkal emeljük és nagyobb felárakkal ösztönözzük a mi-
nőségű öntvénygyártást. a réz és az alumínium 10 százalékkal, a
műanyag alapanyagok átlag 14 százalékkal drágulnak. nagyobb mérvű
áremelést hajtunk végre az ötvözőanyagoknál. az építőanyagok
körében legnagyobb súlyu a téglá és a cserép termelői árának
mintegy 32 százalékos emelése. ezzel összefüggésben kell emel-
ni az egyéb falazó és tetőfedő anyagok termelői árát is. a cukor-
répa és a dohány felvásárlási alapárát 20 százalékkal emeljük.
további 10, illetőleg 5 százalék felárat kap az, aki több éves
szerződésben vállalja a termőterület növelését.

a termelői árintézkedések a nemzetközi értékviszonyok szem-
pontjából is indokoltak. nem a gazdaságtalan termeléshez kívá-
nunk pénzügyi fedezetet teremteni. sőt, a világpiaci árak tük-
rében még a felemelt öntvény-, alumínium és építőanyagárak is
alacsonyak. afelől tehát bizonyosak lehetünk, hogy a termelői ár-
intézkedések egy, a mainál hatékonyabb termelési struktúrában
teremtenek érdekeltiséget. ezért is szükségesek és halaszthatat-
lanok.
/folyt.köv./

-42-

Tó

bkk 4./dr. csikós-nagy béla ...3.folyt./um

ezek az áremelések ugyanakkor csak korlátozott körben gyako-
rolnak hatást a fogyasztói árakra. a cukorrépa és a dohány fel-
vásárlási árának emelése nem érinti a cukor és a trafikáruk
fogyasztói árát. az öntvény, a réz, az alumínium és a mű-
anyag alapanyagok termelői árának emelése is legtöbb esetben a
fogyasztói árak változtatása nélkül hajtható végre. csak a for-
galmi adómentes cikkek fogyasztói árát kell a termelési költség-
növekedéssel összhangban emelni. ezért drágul például a kerék-
pár, néhány alumíniumedény, vagy a garzon tüzhely. a gyermek-
cikkek, mint például a gyermekfürdőkád, gyermeksportkocsi fogyasz-
tói árát a költségvetés eddig is támogatta. ezt a támogatást fenn-
tartjuk, így az árak változatlanok maradnak.

más a helyzet az építőanyagoknál. a költségvetés a múltban
is támogatta és a jövőben is támogatni fogja a szövetkezeti
és társasházépítkezést. ezeknél és a családi ház-építkezéseknél
hosszu lejáratu kedvezményes hitelek is segítik a családok lakás-
építését. mindezekon kívül a dolgozók lakásgondjai megoldásához
az állami intézmények és vállalatok egyre fokozódó segítséget
nyújtanak. de a költségvetés nincs abban a helyzetben, hogy az
építőanyagok árában a jövőben is burkolt állami támogatást nyújt-
hasson az építetőknek. ezért kell az építőanyag fogyasztói ára-
kat az új termelői árakkal összhangban felemelnünk. ennek leg-
jelentősebb tétele a téglá és cserépféleségeknél végrehajtásra
kerülő átlag 32 százalékos áremelés. emelkedik a tetőfedő
pala, a vasbetontermékek, egyes parketta féleségek, valamint a
cementkötésű falazóblokk fogyasztói ára. a cement fogyasztói ára
nem változik. a termelés felfutása és a jobb gyártásszervezés te-
szí lehetővé, hogy leszállítsuk a szappan, a szintetikus mosószer
és néhány háztartási tisztítószer árát. számolunk az írószeres, a
műbőrruházati termékek árcsökkenésével, viszont drágul a sör, né-
hány import szeszital, valamint a személyautó gumiabroncs.

a mosószappan árát 25 százalékkal, a pipereszappan árát
23 százalékkal, a szintetikus mosóporok árát átlag 18 százalé-
kal csökkentjük. a mosó- és tisztítószeresek ára általánosságban is
csökken, kivéve néhány terméket, pl. a fém tisztítószereket, a
kenőszappant. a termelés bővülésének feltételei adva vannak és
a jobb ellátást biztosítani tudjuk, noha a nagyobb termelés
néhány alapanyag importjának fokozásával jár.
/folyt.köv./

-43-

Tó

bkk 4./ dr. csikós-nagy béla ...4.folyt./um

a sör áremelését indokolja, hogy a keresletet a bővülő termelés és a növekvő import mellett sem tudjuk zavartalanul kielégíteni. a jelenlegi helyzetre jellemző, hogy amíg az egy főre jutó évi borfogyasztás 30-35 liter körül alakul, és ez nagyjából megfelel a felszabadulás előtti fogyasztásnak, addig az egy főre jutó évi sörfogyasztás a háború előtti kevesebb mint 4 literről 60 literre, vagyis a borfogyasztás duplájára emelkedett. az italfogyasztás szerkezete ilymódon teljesen elszakadt termelési adottságainktól és a jelenlegi sörárral még az üdítőitalok sem képesek versengeni. erre a folyamatra kívánunk a sör fogyasztói árának 20 százalékos emelésével befolyást gyakorolni.

a hatósági árintézkedések nyomán a fogyasztói árszínvonal 1972-ben 1 százalékkal emelkedik. az árszínvonal további 0,3 százalékkal azért emelkedik, mert a lakbérkülönbszet felét az 1972. évi árstatisztikában számoljuk el, hiszen az új lakbéreket július 1-én vezettük be. a piaci mechanizmus hatásaként az eddigieknek megfelelően 1,5 - 1,7 százalékos árszintemelkedés következik be. e három tényező együttesen magyarázza, hogy 1972-ben a fogyasztói árszínvonal legfeljebb 3 százalékos emelkedését tervezzük.

tisztelt országgyűlés!

az 1972. évi árpolitikai intézkedések megfelelően illeszkednek árpolitikánk általános elveihez, amelyek a gazdasági hatékonyság és az árstabilitás egyeztetésén alapulnak. a két követelménynek az árhatósági és vállalati árképzés megosztott hatáskörében törekszünk eleget tenni.

az alkalmazott ármechanizmus ezután sem lesz problémamentes és szükségessé teszi a hatékony árellenőrzést. 1971-ben az árhatóságok és a társadalmi szervezetek több mint 32.000 árellenőrzést végeztek. ezek nagy része a fogyasztói árak kiszámításának és alkalmazásának helyességét vizsgálta. szabálytalanságok miatt 1971-ben 19 bírvádi, több mint 2200 szabálysértési, 173 fegyelmi eljárást kezdeményeztek. több esetben került sor a vállalati vezetők nyereség-prémiumának elvonására, illetőleg csökkentésére.

/folyt.köv./

16

bkk. 4. /dr. csikós-nagy béla5.folyt./um

egyes esetekben korlátoztuk az önálló vállalati árképzést, amikor megbomlott az összhang a vállalati és a társadalmi érdek között. a jövőben is élni kívánunk ezzel a lehetőséggel. így például az építésügyi miniszterrel egyetértésben átmenetileg fel kívánjuk függeszteni az építési vállalatok szabad árképzését, szabályozni kívánjuk a költségfelszámítás módját.

az árhivatal elnöke ezután hangsúlyozta: életszínvonalpolitikánk sarkalatos alapelve, hogy a béremelkedésnek minden évben meg kell haladnia az áremelkedést. jövedelempolitikánk tehát számol a fogyasztói árak tervezett növekedésével.

a társadalmi megítélésben ma még nem tudatosodik eléggé, hogy a termékek árát alapvetően azok termelése, a munka termelékenysége, és a termelési költség határozza meg. bizonyos árakat eltéríthetünk az értéküktől lefelé, de akkor más árak árát felfelé kell eltéríteni. ha ezt nem tennénk, lehetetlen lenne még állami tervezés útján is összhangot teremteni a termelés és fogyasztás között. az árprobléma mögött végső fokon mindig a társadalmi termelékenység problémája áll, mint meghatározó tényező.

tisztelt országgyűlés!

természetes, hogy a társadalmi tudatban jobban rögzítődik az áremelkedés, mint az árcsökkenés. könnyebben felejtjük el azokat a problémákat, amelyeket fogyasztási cikkek magas ára és hiánya valamikor a fogyasztónak okozott. szinte természetessé válik a hiány megszűnése és az alacsonyabb ár.

engedjék meg, hogy felhívjam a figyelmet néhány olyan fogyasztási cikkre, amely ma már lényegesen olcsóbban kapható. 1957-ben 1 kg sertészsír ára 30,- ft volt, ma 20,- ft; a vaj 25 százalékkal lett olcsóbb. számottevően csökkent a déligyümölcs ára. 1 kg 1. osztályú pörkölt kávéért 1957-ben 400,- ft-ot kellett fizetni, ma ennek az ára 200,- ft alatt van. a bors ára 800,- ft-ról 260,- ft-ra csökkent. a női nylon harisnya árát 104 -, ft-ról csökkentettük fokozatosan 28-, ft-ra. a szövött férfi nylon ingért 300-, ft helyett 171-, ft-ot kell fizetni. a fésűsgyapju kötőfonal ára a felére csökkent.

/folyt.köv./

és városfejlesztési

bkk 4. /dr. csikós-nagy béla ...6.folyt./um

a gépipari tartós fogyasztási cikkeknel 1957-ben például a 250 köbméteres motorkerékpár ára surolta a 20.000 fot-ot, ma 14.400,- ft. lényegesen olcsóbban vásárolható a hűtőszekrény, a tüzhely, a porszívógép, a fényképezőgép, a hordozható és kisméretű rádiónál 25 százalékos, az óránál 20 százalékos árszintcsökkenés ment végbe. olcsóbb a tűzifa, a szappan, a mosószer.

centi

az árszínvonal persze egészében véve nem csökken, hanem emelkedik. az áremelésekre az utóbbi években különösen három tényező hatott: a keresletnek általános, néhány területen pedig ugrás-szerű emelkedése, a meggyorsult műszaki fejlesztés, amit a nemzetközi versenyképesség és a lakossági igények növekedése szabályoz, végül, de nem utolsósorban az importált termékek áremelkedése.

a világpiacon 1971-ben jobban drágultak azok a termékek, amelyekre népgazdaságunknak szükséges van és ezért azokat importálnunk kell, mint exportcikkeink, amelyekkel az importot finanszírozzuk. ezzel kell számolnunk 1972-ben is. most a külkereskedelmi cserearány romlásának időszakába kerültünk és ennek megakadályozásában korlátozottak a kormány lehetőségei.

egyszerűen nem vonhatjuk ki magunkat a világpiaci árak hatása alól, hiszen országunknak nyitott gazdasága van. az exportvolumen megközelíti a nemzeti jövedelem 40 százalékát, és a nemzeti jövedelem minden 1 százalékos növelése csak 1,3 százalékos importnövekménnyel valósulhat meg. a külkereskedelmi cserearány romlásából származó veszteséget csak a mainál jobb külkereskedelmi üzletpolitikával és hatékonyabb termelő munkával közömbösíthetjük. ezért is van oly nagy jelentősége a munkatermelékenység növelésének, az önköltség csökkentésének, a gyártás-és gyártmány korszerűsítésnek, és nem utolsósorban a gazdaságtalan termelés korlátozásának. a nemzetközi versenyképesség javításával, a fogyasztói elvárások és a termelésben való helytállás jobb összekapcsolásával kell a jövőben a iv. ötéves tervben lefektetett céljaink maradéktalan megvalósításán munkálkodunk. /mti/

bb 6. /90 000 négyzetméter... 1. folyt./-szb

a kísérletek során az 50 százalékban gyápu, 30 százalékban viskoz, illetve 20 százalékban pamut szálát tartalmazó típus vált be a legjobban. kairó néven, négyféle méretben, 5 fajta szín felhasználásával hozzák majd forgalomba a kiváló minőségű új velur szőnyegeket. az új szőnyegből az első fél éves termelést teljes egészében a hazai piac kötötte le. /mti/

bb 7. kis község - vállalati támogatással

vid-kz szb hgy

1971. december 20.

a dunai vasmű az országban elsőként élt azzal a lehetőséggel, hogy fejlesztési alapjából az ott dolgozók lakásépítőtörvényesített anyagilag is támogassa. első sorban a társasház építésekhez nyújtott kölcsönöket. 1971-ben például huszonekét millió forintot folyósítottak a gyár kétszázhetven dolgozójának ilyen célra. az utóbbi három esztendőben összesen 543 család jutott vállalati segítséggel otthonhoz. ha azonos területen építették volna fel ezeket a társas és családi otthonokat, akkor az ott lakók száma meghaladná egy kisközség lélekszámát. /mti/

-5-

bb 8. hazaérkezett az ndk-ban járt közoktatási küldöttség

gk-ju zs -cz

1971. december 20.

dr. gosztonyi jános művelődésügyi miniszterhelyettes vezetésével az ndk-ban járt közoktatási küldöttség hazaérkezett. a küldöttség az ndk közoktatási minisztériumának vezetőjével megtárgyalta az 1970-ben megkötött együttműködési megállapodásból következő feladatokat. /mti/

bb 9. karácsonyi ajándék a körmendiaknek: elkészült a viztorony

vid/ká-ju -cz

1971. december 20.

a rába parti körmend nagyközség tízezer lakosának karácsonyi ajándékkul hétfőre elkészült az új viztorony. a kehelyformájú szép vasbeton építmény két év alatt, négy és félmillió forint költséggel épült fel. határozat köbméter vizet ad naponta. kiépült a 22 kilométer hosszú ivóvíz-csőhálózat is, amelyre 100 közkut, és 600 egyéni fogyasztó kapcsolódik.

a vizet jelenleg öt mélyfurású kut szolgálja, ezek azonban nem sokáig tudják kielégíteni az igényeket. a nagyközségben épül fel a hazai gyógy- és tápszergyártás új bázisa. a nagy víz-igényű ipari létesítmény ellátására újabb három, majd a következő években további 3-4 mélyfurású kutat építenek. /mti/

bb 10. 2000 vagen baromfi debrecenből

vid ká-ju -cz

1971. december 20.

a debreceni baromfiipari vállalat minden eddigénél nagyobb mennyiségű baromfit fogadott és dolgozott fel az idén. az üzemen a karácsony előtt napokig mintegy 2000 vagon szárnyast készítették elő hazai és külföldi fogyasztásra. jelentősen változott a különböző fajták aránya. bár most is csirkéből vágnak a legtöbbet, de a külföldi piacokon keresett pulykából és libából is évről-évre több kerül feldolgozásra. pulykából mintegy 250 vagonnal küldenek fogyasztásra. /mti/

10.30ju Hc 1150

- 6 -

bb 11. tanácsi küldöttség utazott szabolcsból kárpátukrajnába

vid/ká/ny -cz

1971. december 20.

dr. p.szabó gyulának, a megyei tanács elnökhelyettesének vezetésével öttagú tanácsi küldöttség utazott hétfőn szabolcs-szatmár megyéből a szomszédos kárpátukrajnába. a delegáció több napot tölt a szovjetunióban, s tanulmányozza a lakosság ellátásával kapcsolatos tanácsi munkákat. /mti/

bb 12. új típusú autóbuszok

t v/pá/ny is -cz

1971. december 20.

két új autóbust adtak át a bkv-nak hétfőn az Ikarus karosszéria és járműgyárban. az Ikarus 200-as család két legújabb típusú kocsija, az ik 260-as és ik 280-as külsőre tetszetős, nagy befogadóképességű és kitűnő rugózású.

mint az átadási ünnepségen toldi józsef, az Ikarus vezérigazgatója elmondta, a nagyüzemi autóbuszgyártás 1949. januárjában kezdődött meg, s az autóbuszgyár termelése azóta harminchatszorosára nőtt. / 1949-ben 175, ez évben pedig 6300 autóbust készítették. / az Ikarus ma már mennyiségileg és minőségileg európa vezető autóbuszgyáraival is felveszi a versenyt. a gyár termékeinek több mint 80 százalékát exportálják. a magyar autóbuszok eddig 44 ország kiállításain, bemutatóin, vásárain szerepeltek nagy sikerrel. a legutóbbi két évben nizza, lipcse, plovdív és monaco ezüstserlegei és aranyérmei fémjelezték a nemzetközi sikereket. a most átadott autóbuszok is több kiállításon bizonyították, hogy elérik a világszínvonalat, kiváló műszaki tulajdonságaik révén kiválóan alkalmasak a nagyvárosi tömegforgalom lebonyolítására. a gyár már a következő hónapokban újabb 10-10-et szállít ezekből a járművekből a budapesti közlekedési vállalatnak.

ezután daczó józsef, a bkv vezérigazgatója beszélt arról, hogy az új kocsik karbantartását és javítását gyorsabbá és könnyebbé teszi, hogy a karosszéria típusaival - függetlenül a hosszmetérettől - azonosak, ezért az alkatrészellátás is egyszerűbb lesz.

/folyt köv/
12.30/ny

-7-

Hc 13

bb 12. / ujtípusu....folyt/ny

az 1k 260-as az 556-osokat, az 1k 280-as a 180-as csuklós kocsikat váltja fel fokozatosan. a 260-as autóbusz 11 méter hosszú, háromajtós, összesen 96 utas szállítására alkalmas, míg a 280-as csuklós, négyajtós és 147 személyt szállíthat. az utasok fel- és leszállását megkönnyítik a korábbiaknál szélesebb ajtók, s a tágas utastér. a bkv vezérigazgatója bejelentette, hogy az ikarus próbái során több mint 100 ezer kilométert megtett kocsikat most a bkv 50 ezer kilométeres próbaüzemelésre állítja forgalomba. az új kocsikat több vonalon is kipróbálják; január első napjaiban 107-es és 144-es jelzéssel közlekednek./mti/

..-

bb 13. áramütéses baleset

v/pá/ny -cz

1971. december 20.

borsod megyében serényfalvi lakásán magyar béla pál 60 éves nyugdíjast a villanydaráló bekapcsolásakor áramütés érte és a helyszínen meghalt. a baleset körülményeinek tisztázására vizsgálat indult./mti/

..-

bb 14. időjárásjelentés

ny hgy

1971. december 20.

a meteorológiai intézet jelenti december 20-án 12 órakor:

enyhe idő

az izland fölött kialakult alacsonynyomású képződmények időjárás frontja nyugat Európában valamint német Lengyel síkságon változékony többfelé esős időt okoz. közép európa déli térsége a balkán félsziget és az ibériai félsziget fölött még mindig a magasnyomású rendszer helyezkedik el. hatására az említett területeken felhős, párás, sok helyen ködös az időjárás, néhány helyen ködszítalással. a következő 36 óra folyamán a kárpát medence időjárásában lényeges változás várható, a ködök lassan megszűnnek.

/folyt köv/
12.55/ny

ke 13¹⁰

-8-

parlament

bkk 5. megkezdődött az országgyűlés ülészsaka

t hi-pr um zs

1971. december 20.

hétfőn délelőtt megnyílt az országgyűlés ülészsaka. az ülésen részt vettek: losonczy pál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke; kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára, fock jenő, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, továbbá aczél györgy, apró antal, gáspár sándor, kállai gyula, komócsin zoltán, németh károly, nyers rezső, azmszp politikai bizottságának tagjai, valamint a központi bizottság titkárai és a kormány tagjai. a diplomáciai páholyokban a budapesti diplomáciai képviselők több vezetője foglalt helyet.

az ülészsakot apró antal, az országgyűlés elnöke nyitotta

meg. megemlékezett a parlament legutóbbi ülészsaka óta elhunyt lévai sándor képviselőről, aki a párt hűséges harcosa volt, önfeledően szolgált a népet, a szocializmus ügyét. különösen sokat fáradozott városa, hajduböszörmény fejlesztésén.

az országgyűlés tagjai néma felállással adóztak az elhunyt képviselő emlékének; a parlament jegyzőkönyvben is megörökítette lévai sándor emlékét.

apró antal ezután bejelentette, hogy a népköztársaság elnöki tanácsa az országgyűlés legutóbbi ülészsaka óta alkotott törvényerejű rendeleteiről szóló jelentését - az alkotmány rendelkezésének megfelelően - bemutatta és a jelentést a képviselők kézhez kapták. bejelentette továbbá, hogy a minisztertanács megbízásából faluvégi lajos pénzügyminiszter beterjesztette az 1972. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslatot. a törvényjavaslatot előzetes tárgyalásra megkapták az országgyűlés állandó bizottságai, és szétosztották az országgyűlés tagjai között. közölte továbbá, hogy két képviselő nyújtott be interpellációt; ezek tárgyát dr. prieszol olga jegyző ismertette.

/folyt.köv./

- 47 -

11.16/um

ke

bkk 5. /megkezdődött az országgyűlés....folyt./um

apró antal javaslatára az országgyűlés elfogadta az ülés-
szak tárgysorozatát, amely a következő:

1./ az 1972. évi állami költségvetésről szóló törvényjavas-
lat;

2./ interpellációk.

a napirend szerint ezután megkezdődött az 1972. évi állami
költségvetésről szóló törvényjavaslat tárgyalása.

a költségvetés tervezetét faluvégi Lajos pénzügyminiszter
terjesztette elő.

/folyt.köv./

bkk 5. /megkezdődött... 2. folyt./rj

faluvégi Lajos beszédét mai bkk 1-es kiadásunkon közöl-
tük. a beszédre a következő javításokat adjuk:

az 1. folytatás első mondata helyesen: „a vegyipar, a gép-
ipar produktív ágai erőteljesen fejlődtek.

az 1. folytatás utolsó bekezdésének alulról számított negyedik
sorától a szöveg helyesen: „... javulásából származik. köz-

tudott, hogy az építési kereslet túlzottan nagy, az építési árak is
emelkedtek,

szóvá kell tennünk azt is, hogy ...

a 3. folytatás második bekezdésének ötödik sorától a szöveg
helyesen: „... eléri a 106 milliárd forintot. ez a költség-

vetésben csaknem négy milliárd forint előirányzaton felüli ki-
adást jelent. a túlteljesítés...

/folyt.köv./

12.52 rj

bkk. 5. /megkezdődött... 3. folyt./rj

ugyanebben a bekezdésben az alulról számított harmadik
sorban a szöveg helyesen: „... a termeléssel és az
értékesüléssel arányosan képződnek. az okok..

a 4. folytatás első mondatát /gazdasági növekedésünk... ma-
gában./ kérjük törölni. helyette a következő mondat
kerül a szövegbe: „az ideai tapasztalatok alapján jogos fel-
tenni azt a kérdést, miként vélekedjünk gazdasági fejlődésünk
üteméről? a gyors ütem...,,

az 5. folytatás első bekezdésének ötödik sorában a szöveg
helyesen: „... számára az előző évekhez hasonló...,,

az 5. folytatás utolsóelőtti bekezdésének második sorában
az „és méltányos,, kifejezés kimarad.

a 6. folytatás negyedik sorában a mondat helyesen:
... adóterhe. új adókedvezményekben... ,,

a 6. folytatás második bekezdésének harmadik sorában a szöveg
helyesen: „... adóterhe. a spekulációs eredetű jövedelmek...,,

/folyt.köv./

12.57 rj

parlament

bkk . 5. /megkezdődött ... 4.folyt./um

a 7. folytatás első bekezdésének utolsó mondata / a beruházásokat gyakorolnak./ innen kimarad és a második bekezdés jelenlegi utolsó mondata /.... kötelezettséget vezetünk be./ után következik

a 7. folytatás második bekezdésének harmadik sorában a ,, január elseje után... ,, kifejezés kimarad. figyelem, mint az előző javításban írtuk, a bekezdés eredeti utolsó sorában ,,vezetünk,, szó szerepel, tehát jelen időben, nem múltban.

a 7. folytatás harmadik bekezdésének második-harmadik sorában a szöveg helyesen: ,, a költségvetésből nyújtott támogatások - különösen az ártámogatások - áttekintése és,

a 8. folytatás harmadik -negyedik sorában a szöveg helyesen: ,, termelői árának átlagosan 32 százalékos növelése útján a gyártás....,

Ugyanennek a bekezdésnek alulról számított negyedik sorától a szöveg helyesen: ,,falazóblokk és a parketta árát. a cementnél csak a termelői árat emeljük 10 százalékkal, így igazodunk a termelési költségekhez és csökkentjük az importtal együttjáró terheket,,

a 8.folytatás első bekezdésének alulról számított ötödik sorában a szöveg helyesen: ,,... a felhasználó üzemek a költségek csökkentésével....,

Ugyanennek a bekezdésnek a vége helyesen: ,, ...sor kerülhet a forgalmiadó csökkentésére is a fogyasztói árak védelme érdekében,,

a 8. folytatás utolsó bekezdésének alulról számított hatodik sorában a szöveg helyesen: ,,...árait január elsejétől 17-25 százalékkal....,

/folyt.köv./

13.15/um *ke*

parlament

bkk. 5. /megkezdődött ... 5.folyt./um

a 8.folytatás utolsó bekezdésének ötödik-hatodik sorában a szöveg helyesen: ,,...február elsején lépnek életbe. az elejével növeljük a személygépkocsi gumiabroncs árát is. a kedvező....,

Ugyanabban a bekezdésben az alulról számított ötödik-negyedik sorban egy mondat / ,,emeljük fogyasztói árát,,/ k i m a r a d .

/folyt.köv./

bkk 5. /megkezdődött 6.folyt./um

a 9. folytatás első bekezdésének hatodik-hetedik sorában a szöveg helyesen ,,egészségügyre 8,2 százalékkal, igazgatásra pedig 5,4 százalékkal....,

a 9.folytatás második bekezdésének elején a szöveg helyesen: ,,az elmúlt évben a tanácsok költségvetésének és....,

Ugyanennek a bekezdésnek az alulról számított ötödik sorában a szöveg helyesen ,,.... lakásoknál az építőipari áremelések miatt...,

a 10. folytatás első bekezdésének hatodik sorától a szöveg helyesen: ,,...és a forgalom bővüléséből, jelentős hányadában a hatékonyság javulásából származik. az adórendszer nem változik,igy a vállalatok....,

a 10. folytatás második /utolsó/ bekezdésének alulról számított nyolcadik sorától a szöveg helyesen: ,,...termelési tényezők működésében a hatékonyság és a javuló munka igényéről. nem szólva arról,hogy a népgazdasági prioritásokat másképp nem is lehet érvényesíteni. ezért ma inkább a szabályozók stabilizálására törekszünk. a szabályozási rendszer stabilizálása nem változatlan-ság, hanem a gazdaságpolitikai célokat szolgáló átgondolt, előre-lépések sorozata, lehetőleg visszalépések nélkül. ez nem jelent merevséget, uniformizálást és mindent egyformán kezelő lineáris módszereket.

/folyt.köv./
13.30/um *ke*

parlament

bkk. 5. / megkezdődött.... 7. folyt./rj

a 11. folytatás első bekezdésének negyedik sorában a szöveg helyesen: „... mértékének szabályozásával...
/ a központi szó tehát kimarad./

ugyanebben a bekezdésben az utolsó mondat /ha a fejlesztési ... is megtagadhatja./ teljes egészében k i m a r a d

a 11. folytatás utolsó bekezdésének ötödik sorától a szöveg helyesen: „... finanszírozhatnak. a vállalatok arra számíthatnak, hogy a hitelezési gyakorlatban erősödik a szelektivitás, a hatékonyabb célok és vállalatok előnyben részesülnek. „ /a közbeeső rész tehát kimarad./

a 12. folytatás második-harmadik sorában a szöveg helyesen: „... elsősorban a költség-színvonal és a gyártmány-szerkezet....

ugyanebben a bekezdésben az ötödik-hatodik sorban a szöveg helyesen: „... tartott lépést a költség-színvonal csökkenésénél...
nőtt....

ugyanebben a bekezdésben az utolsó mondat /„holott... nyereségforrása.../ teljes egészében k i m a r a d

a 12. folytatás második bekezdésének vége helyesen:

„... gyorsan bővülő gyártásból kellene fedezni... /a további másfél sor tehát k i m a r a d /

a 12. folytatás utolsó bekezdésének eleje helyesen: „a vállalatok versenyképességében a gyártmány-szerkezet korszerűsítése meghatározó tényező. a termékstruktúra....

/folyt.köv./

14.00 rj 4c

parlament

bkk. 5. /megkezdődött.... 8. folyt./rj

ugyanebben a bekezdésben a hatodik sortól a szöveg helyesen „... alkalmazása, licenc-cserék és vásárlások, vállalkozói kapcsolatok még szinte feltáratlan impulzusai. nálunk még mindig nem módosul....

ugyanebben a bekezdésben az utolsó előtti sorban a „korszerű,, szó kimarad.

a 13. folytatás első bekezdésének elején a szöveg helyesen: „a legkézenfekvőbb népgazdasági érdek...

a 14. folytatás 7. sorában a szöveg helyesen: „... építőanyagipart és néhány más fontos feladatot. a bérpreferenciák....

a 14. folytatás 2. bekezdésének eleje helyesen: „a mezőgazdasági üzemek és termelők nagyon érzékenyen reagálnak a szabályozó rendszer által közvetített hatásokra. a gazdaságok nem elégitik ki.... / a közbeeső rész tehát k i m a r a d /

a 14. folytatás utolsó bekezdésének 3 sorától a szöveg helyesen: „... 7.5 milliárd forintot fordít. az elmúlt években, különösen... / a közbeeső rész tehát kimarad./

a 15. folytatás első bekezdése /„ a népgazdasági... adórendszer is.../ teljes egészében kimarad. helyette a következő mondat szerepel: „elvárhatjuk azt is, hogy az állami támogatással létesített termelő kapacitásokat rendeltetésüknek megfelelően, jól használják ki...

/folyt.köv./

14.15 rj

- 53 -

NR

parlament

bkk. 5. /megkezdődött... 9. folyt./rj

a 15. folytatás 2. bekezdésének utolsó előtti sorában a szöveg helyesen: „... kártérítések egyensúlyba kerüljenek,,

a 15. folytatás utolsó bekezdésének 2. sorában „sem,, helyett „nem,, irandó. ugyanabban a bekezdésben az alulról számított 3. sortól kezdve a szöveg helyesen: „... és költséggazdálkodás, áttekinthetőbbé válik a piac és mindezek hatásaként jövedelmezőbb termelhetünk, építhetünk, vagy kereskedhetünk. ezért szeretnénk a szervezettséget és a munkakulturát, annak javítását ösztönözni, amelyből a vállalati vezetőknek és dolgozóknak, a tudomány képviselőinek, az irányító és társadalmi szerveknek egyaránt ki kell venniük részüket.,,

/ennek megfelelően a 16. folytatás első négy sorát kérjük törölni./

a 16. folytatás 2. bekezdésében az alulról számított 4. sorban a szöveg helyesen: „... az utóbbi években gyorsabban növekedett...

a 17. folytatás első bekezdésének negyedik sorában a szöveg helyesen: „... mércéje, hogy az egyes akciók, elképzelések mennyire javítják az exportszerkezetet....,

a 17. folytatás utolsó bekezdésének utolsó mondata /„a belkereskedelemnek azonban... ipar termékeinek,,/ teljes egészében k i m a r a d .

a 18. folytatás 2. bekezdésének 7. sora elején az „egyezményben,, szó helyett e g y e z m é n y e k b e n irandó.

a következő bekezdés alulról számított 3. sorának közepén a szöveg helyesen: ...valutapolitikánkkal és devizagazdál-

kodási szabályozóinkkal arra törekszünk...

/folyt.köv./

14.22 rj

- 54 -

M

parlament

bkk. 5. / megkezdődött... 10. folyt./rj

a következő bekezdés utolsó sora helyesen ez lesz: ... a világpiaci versenyképességének növelését.

a 19. folytatás első bekezdésének 3. sorában a „kölcsonös,, szó helyett „közös,, irandó

ugyanennek a bekezdésnek 8. sorában a „gazdaságosan,, szó helyett „előnyösen,, az alulról számított 3. sorában pedig az „ármegállapodások,, helyett „ármegállapítások,, irandó.

az utolsó bekezdés 2. sorában kezdődő mondat -örvendetes, hogy ... színvonala is, - kimarad. a szöveg tehát így folytatódik: bővül a víz- és ...

a 20. folytatás 2. sorában a „gyermekjóléti intézményeket,, szavak kimaradnak.

a következő bekezdés 6. sorának elején kezdődő mondatról - az egy lakosra jutó ... - a szöveg a bekezdés végéig kimarad.

a 21. folytatás első bekezdés 5. sorától a szöveg a következőképpen helyesbitendő: ... alkalmazhatnak az intézmények. több

uj rendelőintézet épül. javítja...

a következő bekezdés 2. sorában a „szakbizottsága,, szó helyett „egészségügyi bizottsága,, szavak irandók.

ugyanennek a bekezdésnek az utolsó előtti sorában a helyes szöveg a következő: ...elsősorban a társadalom, főleg

az üzemi kollektívák morális erejére apellálunk.

a következő bekezdés alulról számított 4. sorában a „keresetek növeléséhez,, szavak helyett „kereseti arányok javításához,, irandó.

/folyt.köv./

14.28 rj

- 55 -

M

parlament

bkk. 5. / megkezdődött... 11. folyt./rj

a 22. folytatás utolsó bekezdése - jövőnk szempontjából... végrehajtását - teljes egészében kimarad.

a 23. folytatás első bekezdésének alulról számított 3. sorában az „várakozásait,, szó helyett „elvárásait,, irandó.

a következő bekezdés 2. sorában végződő mondat helyesen így hangzik: ..nézetekben időnként lehetnek különbségek.

ugyenebben a bekezdésben az 5. sor elején a „vállalatok,, szó után beszúrandó : szövetkezetek, vagy a fogyasztók.

a 24. folytatás első bekezdése helyett a következő szöveget kérjük figyelembe venni:

- irányt mutatott munkánkhoz és összekovácsolta gazdasági vezetőinket az országos aktív értekezlet. megújul a szocialista munkaverseny és a brigádmozgalom, amely nemcsak az anyagi értékeket gyarapítja, hanem a szellemieket is. egyre erőteljesebben bontakozik ki tehát az a felelősebb társadalmi magatartás, amely az államtól, a társadalomtól nemcsak kapni akar, hanem vár, hanem tenni is akar a közös eredményekért. úgy vélem, ez a tenni akarás és felfogás lehet a mi közös erőfeszítéseinknek, az előttünk álló terv és költségvetés végrehajtásának legfontosabb forrása!

a fenti javításokkal a beszéd szövegének e m b a r g o-ját feloldjuk.

faluvégi Lajos expozéja után apró antal szünetet rendelt el. szünet után

u v a r g a g á b o r n é elnökletével folytatta munkáját az országgyűlés.

elsőnek inokai jános, a terv- és költségvetési bizottság titkára, a törvényjavaslat előadója emelkedett szólására.

/folyt.köv./

14.38 rj

- 56 -

parlament

bkk. 5. /megkezdődött.... 12. folyt./rj

inokai jános, a terv és költségvetési bizottság titkára,

a törvényjavaslat előadója előljáróban hangsúlyozta: az országgyűlés állandó bizottságai korábban megvitatták az 1972-es állami költségvetés tervezetét, s támogatják a kormányt abban a törekvésében, amellyel állandósítani és erősíteni kívánja a népgazdaság fejlődésének kedvező irányú változásait, határozott és körültekintő intézkedésekkel igyekszik visszaszorítani a gazdasági élet negatív jelenségeit. ez a szándék tükröződik a jövő esztendői költségvetés előirányzataiban, az 1972-es népgazdasági terv célkitűzéseiben.

- a jövő esztendőben és a következő években - folytatta inokai jános - a gazdasági tevékenység központi feladatának kell tekinteni a népgazdaság általános egyensúlyi helyzetének erősítését, mindenekelőtt a beruházások területén, a külkereskedelemben és a költségvetésben. az állami költségvetés megfelel ennek a követelménynek, a költségvetés egyensúlyi helyzete 1972-ben nem romlik. egyetértünk a kormánynak azokkal az intézkedéseivel, amelyek az építési munka szervezettsége, a kapacitások és a szükségletek összhangjának megteremtése érdekében átmenetileg visszafogják a beruházásokat, korlátozzák az építkezéseket, mert a beruházások az elmúlt két esztendőben olyan gyorsan szaporodtak, hogy a túlkereslet nemcsak a beruházások gazdaságosságát csökkentette, hanem a kivitelezéssel kapcsolatos követelményrendszert is lazította.

- nem mondunk le végérvényesen azoknak a beruházásoknak a megvalósításáról, amelyeknek megkezdését elhalasztottuk, a halasztással biztosítani lehet a felhalmozási erőforrások jobb koncentrációját, az alapos előkészítést, az optimális kivitelezési időket. a beruházási piac feszültségeinek mérséklését szolgálja - 1972. január 1-től - a vállalati, szövetkezeti és egyes tanácsai beruházásoknál a tartalékképzési kötelezettség.

- a fejlesztési célkitűzések, előirányzatok azonban csak akkor helyesek, ha összhangban vannak a visszafejlesztésre vonatkozó elképzelésekkel, feladatokkal. a gazdaságtalan teremtés fokozatos visszaszorítása például az eddiginél jóval gyorsabb ütemet kíván. ez a feladat elsősorban az ágazati minisztériumokra hárul.

/folyt.köv./

14.50 rj

- 57 -

NA

bkk. 5. -/megkezdődött... 13. folyt./rj

inokai jános a továbbiakban arról beszélt, hogy az árszínvonal viszonylagos stabilizációját meg kell őrizni, azt is tudni kell azonban, hogy a strukturális aránytalanság, a kínálatot meghaladó kereslet, a világpiaci áremelkedés, a technika gyorsuló fejlődése szükségszerűen áremelkedéssel jár. a szabályozott, racionális keretek között rugalmas árrendszernek számos pozitív hatása van, ösztönöz a szükségletre való termelésre, a korszerűtlen visszaszorítására, a felhasználók igényeinek jobb kielégítésére, a jövedelmezőség növelésére. az indokolt ármozgásokat meg kell engedni, helytelen volna a népgazdasági ráfordítások tényleges emelkedését a költségvetés kiadásainak növelésével semlegesíteni. az természetesen megengedhetetlen, hogy a vállalatok rossz, vagy nem kielégítő gazdálkodásukat áremelésekkel próbálják ellensúlyozni.

- a költségvetési törvényjavaslatot 9 országgyűlési állandó bizottság tárgyalta meg, a vitákban 90 képviselő szólalt fel. az ipari bizottság tagjai úgy vélekedtek, hogy a költségvetés erősen vállalat-centrikus, ennek ellenére az ágazati és a vállalati feladatok világos elhatárolása nem történt meg. felhívták a figyelmet: a munkaerővándorlás általában csökkent, de az alapszakmákban tovább tart, a gazdaságos termelést, a kapacitás jobb kihasználását szakmunkahiány gátolja. nem volt módosító javaslata a kereskedelmi bizottság tagjainak sem, ülésükön az ipari kooperáció becsületének helyreállítását szorgalmazták. javasolták gazdasági szankciókkal súlyosbított, hatékonyabb szerződésrendszer kialakítását, s leszögezték: az olcsóbb árucikk nem azonos a korszerűtlennel. a mezőgazdasági bizottság tanácskozása alapján javasoljuk a kormánynak: vizsgálta meg, hogyan lehetne újabb támogatás nélkül, a jelenlegi dotáció céltudatosabb felhasználásával megállítani azt a nagyfokú differenciálódást, amely a szocialista mezőgazdasági üzemek, gazdaságok között nem kívánatos mértékűvé fokozódott. javasoljuk továbbá, hogy az illetékesek tájékoztassák a mezőgazdasági bizottságot, milyen intézkedésekkel kívánják biztosítani a mezőgazdasági gép- és alkatrészellátást, hogyan fejlődik a finomvegyszer-gyártás, hogyan csökkentjük a növényvédőszer-importot. a kulturális bizottság nagy elismeréssel emlékezett meg a pedagógusok státusz-rendezésének jelentőségéről, a szociális és egészségügyi bizottság véleménye szerint a költségvetés biztosítja a jó egészségügyi ellátást, a szociális gondoskodás színvonalának megtartását. változtatás nélkül fogadjuk el a költségvetést a jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság is.

/folyt.köv./

14.57 rj

- 58 -

M+

bb 14. / időjárásjelentés....folyt/ny

... hazánkban vasárnap borult, párás, ködös idő volt. többfelé ködszítálást észleltek néhány hegyen kisebb eső esett. a lezuholt csapadék mennyisége sehol sem haladta meg a 3 mm-t, a hőmérséklet napközben a dunántúlon és északkeleten plusz 1 minusz 2, máshol plusz 2 plusz 5 fok között alakult. ma hajnalra a tiszántul déli térségében csak 0 plusz 2, máshol minusz 1 minusz 5 fokig hűlt le a levegő. délelőtt borult párás, helyenként ködös idő volt, néhány helyen esett az eső. a hőmérséklet 11 órakor minusz 2 plusz 2 fok között maradt. budapestben vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 0 plusz 5 fok volt, 0.9 fokkal alacsonyabb mint a százéves átlag. ma 12 órakor budapestben a hőmérséklet 0 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 769 mm, mérsékelten süllyed.

... várható időjárás kedd estig: időnként kissé felszakadozó felhőzet, többfelé kisebb esővel.. hétfőn még helyenként köd, ködszítálás. időnként élénk délnyugati, nyugati szél. a hőmérséklet emelkedik. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet - minusz 1 plusz 4, legmagasabb nappali hőmérséklet kedden plusz 3 plusz 8 fok között.

... távolabbi kilátások péntekig: megélénkülő nyugatias széllel többfelé eső. enyhe idő. legalacsonyabb hajnali hőmérsékletek minusz 2 plusz 3 fok között. legmagasabb nappali hőmérsékletek plusz 3 plusz 8 fok között. jelentős mennyiségű / legalább 5 mm/ csapadék az ország területének 40 százalékán várható.

a duna vízállása budapestnél 169 cm. /mt1/

bb 15. elkészült miskolc új közművelődési intézménye: a megyei könyvtár

vid/ká-ju hgy

1971. december 20.

... hétfőn miskolcon megkezdődött a város új közművelődési intézményének, a megyei feladatokat is ellátó könyvtárnak műszaki átadása. a borsod megyei és miskolc megyei város tanácsának közös beruházásaként épült háromszintes, megközelítőleg huszezer légméteres épület oldalait részben eltolható, hang és hőszigetelő üveglapok alkotják. a két emelti szinten külső erkély fut körbe. amely a parkosított környezetben a nyári hónapokban olvasóként is szolgál.

/ folyt. köv./

13.30/ju Hc 1470

- 9 -

bb 15. / elkészült ... 1. folyt./-ju

az alagsori részben alakították ki a csaknem kétszáz ezer kötet tárolására alkalmas raktárakat, ahonnan a vidéki könyvtárak állományát is feltöltik, az olvasótermekbe felvonókon szállítják a könyveket. a földszinti részen kapott helyet a száznyolcvan személyes előadóterem, több klubszoba, irodahelyiség, valamint az - újságolvasó. az első emeleten alakították ki a felnőtt és az ifjúsági kölcsönzöt, ahol a látogatók, szabadpolcos rendszerben, negyven ezer kötet közül válogathatnak. ezen a szinten rendezték be a gyermekkönyvtárat is, a legfelső szintre kerültek a kézi könyvekkel ellátott szakolvasó termek, s itt kapott helyet a zenei hanglemeztár is.

az új megyei könyvtárba az átköltözést januárban kezdik meg. /mti/

--

bb 16. két év alatt 1267 lakás dunaujvárosban - ülést tartott a városi tanács

vid/ká-ju hgy

1971. december 20.

a dunaujvárosi tanács hétfői ülésén a város negyedik öt-éves kerettervéről tárgyaltak, megállapították, hogy a lakásépítési tervek a tervidőszak első évében realizálódtak. 1971-ben 653 lakás építése fejeződött be és további 800 lakás építését kezdték meg. az év során új orvosi rendelőt, új iparcikk áruházat és új volán telepet adtak át rendeltetésének. 1972-ben 614 lakás átadására készülnek fel és befejezik egy 20 tantermes általános iskola építését is.

dr. tapolczai jenő, a fejér megyei tanács elnöke felszólalásában bejelentette, hogy a székesfehérvár-dunaujváros közötti közúti közlekedés a két várost összekötő közut korszerűsítésével javítják.

/folyt. köv./

13.55/ju k 14.12

- 10 -

bb 16. / két év ... 1. folyt./-ju

a tanácsülésen a gondokról is szó esett. a legnagyobb gond, hogy fogyóban vannak a közművesített területek, ezért tanulmányterveket készítenek a belső foghíjas területek beépítésére és megvizsgálják az óvárosi szanálási lehetőségeket is. a lakásépítkezésekhez kapcsolódó kommunális beruházásoknál, az óvoda és bölcsőde építkezéseknél, felhasználják a könnyűszerkezetes építési módot. /mti/

--

bb 17. az elveket rögzítették, a végrehajtásról elfeledkeztek - romlott a munkavédelmi, biztonságtechnikai fegyelem a nógrád megyei vállalatoknál

vid/kz-ju -cz

1971. december 20.

a szakszervezeti választások óta tizennégy nagyobb megyei vállalat munkavédelmi minősítését végezte el a szakszervezetek nógrád megyei tanácsának munkavédelmi bizottsága. megállapította, hogy a megye vállalatai a legutóbbi években jelentős anyagi eszközöket fordítottak a munkavédelemre, a munkakörülmények javítására. e fejlődés ütemét, sajnos, nem követték az anyagi ráfordítást nem igénylő, de legalább olyan fontos vezetési, munkaszervezési és egyéb intézkedések, az üzemekben romlott a technológiai és biztonságtechnikai fegyelem. különösen aggasztó, hogy ennek következtében az idén emelkedett a halálos és csonkulásos üzemi balesetek száma.

a munkavédelmi helyzet romlásának több okára, előidézőjére is rámutatott a szakszervezetek nógrád megyei tanácsa, hétfőn, megtartott ülésén. jónéhány vállalat gazdasági vezetői például - a nyereségcentrikus szemlélettel vezérelve - vállalati érdekekre, munkáshiányra, anyaghiányra, szűk kapacitásra hivatkozva sem a központi munkavédelmi, sem a vállalati munkavédelmi rendelkezések előírásait nem tartják be, igyekeznek menekülni azoktól a kötelezettségektől, amelyek a nyereségtömeg növelésével közvetlenül nem függenek össze. állandósult a dolgozók túlóráztatása, nem megfelelően foglalkoznak a gépek, berendezések biztonságtechnikai problémáival, nem ellenőrzik kellően a munkavédelmi előírások megtartását. a vállalatok saját ügyrendjükben, munkavédelmi szabályzatukban általában helyes elveket, előírásokat rögzítettek. de azok jóváhagyásával feladatuk mintha véget is ért volna: a végrehajtást és a számonkérést nem szervezték meg. e miatt általános probléma a dolgozók munkavédelmi ismereteinek hiánya, hogy az újonnan felvett dolgozókat a munkavédelmi oktatás formális megtartásával állítják munkába.

/ folyt. köv./

14.10/ju k 14.12

- 11 -

bb 17. / elveket... 1. folyt./-ju

elégedetlen a testület a balesetek okainak kivizsgálásával is. bár a vizsgálat fő célja a baleset okainak feltárása, és azok megszüntetése, a baleseti jegyzőkönyvekből nem ez tűnik ki. ezt bizonyítja, hogy az ellenőrzött 1509 baleseti jegyzőkönyv zöme a dolgozó „figyelmetlenségét, fegyelmezetlenségét, gondatlanságát, „tolja előtérbe. a baleseteknek mindössze tíz százalékában tartottak szükségesnek műszaki, tizenhárom százalékában szerelési intézkedést, negyvennégy százalékában elegendőnek tartották a dolgozó újraoktatását, harminchárom százalékában pedig semmilyen intézkedést nem tettek. az ilyenfajta vizsgálati módszer eltereli a figyelmet a balesetek igazi okainak megállapításáról, s csak arra jó, hogy azokért zömmel a munkásokat marasztalják el.

a vállalati vezetés felelősségének hangsúlyozása mellett az szmt sürgette a dolgozók minél szélesebb körű aktivizálását a munkavédelmi, biztonságtechnikai fegyelem megszilárdítása érdekében. ezt a lehetőséget ugyanis több vállalat vezetői lebecsülik, s a munkavédelmet kizárólag szakszervezeti feladatnak tekintik. ennek tulajdonítható például a munkavédelmi örök tevékenységének visszaesése is. a szakszervezetek nógrád megyei tanácsa ezért a többi között leszögezte: a fejlődő, változó körülmények korszerűbb munka- és egészségvédelmet igényelnek. ez nem új feladat, csupán meg kell követelni az érvényben lévő rendelkezést, jogszabályokat, határozatok megvalósítását. /mti/

--

bb 19. elkészült 6000. autóbussz székesfehérvárott - jövőre panoráma-kocsikat is gyártanak

vid/kz-ju -cz

1971. december 20.

Üzemrészenként, rögtönzött ünnepségen „bucsuztatták,, az ikarus székesfehérvári gyárában az idei 2325. autóbusszt, amely egyben a hatzredik székesfehérváron gyártott kocsi. ezzel a dunántúli nagyüzem a karosszéria- és festő üzeme teljesítette 1971. évi tervét.

/ folyt. köv./

14.25/ju Hc 110

- 12 -

bb 19. ;/ elkészült ... 1. folyt./-ju

a végszereldeknek még több, mint 100 kocsi befejező munkalatait kell elvégeztetni az év végéig. a székesfehérvári gyár termékeinek 60 százalékát exportálja.

1972-ben az ideinél nagyobb feladatok várnak a gyárra: ez évi teljesítményét 360 darab panoráma-autóbusszal kell megtoldania. az ikarus székesfehérvári gyára a negyedik ötéves tervben összesen 18.000 autóbusszt gyárt. /mti/

--

bb 20. ötvenmillió forint miskolc közlekedésének korszerűsítésére

vid/kz-ju hgy

1971. december 20.

a miskolci közlekedési vállalat az idén és jövőre a forgalom gyorsabbá és kulturáltabbá tételére megközelítőleg ötvenmillió forintért vásárol új autóbusszokat és villamoszerelvényeket. az első hat, egyenként százhatvan négy fő szállítására alkalmas „óriáscsuklóst,, hétfőn állították forgalomba. a tiszai pályaudvar és a papírgyár közötti útvonalon közlekedtetik, s így a város új negyedeinek lakóit a csúcspingálási időben is zökkenőmentesen tudják szállítani. jövőre újabb tizen négy nagybefogadóképességű autóbusszt vásárol a vállalat, s ezzel a nyári hónapokban túlszűrt miskolc-tapolcai üdülőhely közlekedését is javítják.

a villamosforgalom korszerűsítésére három, egyenként tízajtós, száznegyvenkét fő szállítására alkalmas villamoszerelvényt állítanak forgalomba. a kocsikat a debreceni közlekedési vállalat két szocialista brigádja az alkatrészhiány ellenére még az idén elkészíti. kettő már meg is érkezett miskolcra. az összeszerelésüket megkezdték. /mti/

--

14.30/ju Hc 110

- 13 -

b b 18. 90 éves a balatonfüredi hajógyár

vid/kz/ny -cz

1971. december 20.

Balatonfüreden, a vasas vitorlás klubban hétfőn megemlékeztek a balatonfüredi hajógyár fennállásának 90. évfordulójáról. Ez alkalommal a gyár a kilencévtizedes múltjának szemléltetésére kiállítást rendezett. Megnyitóján Simon Károly, a magyar hajó és darugyár balatonfüredi gyárának főmérnöke mondott beszédet. Megemlékezett a gyár alapítójáról, Young Richard angol hajóépítőről, aki 1881-ben hozta létre a mai sporthajóüzem területén a gyár elődjét, a vitorláshajó építő gyárat. Ezt követően a „Stefánia”, yacht egyesület, majd a balatoni yacht építő részvénytársaság tartotta fenn az üzemet. A nagyobb személyhajók gyártása 1927-ben a „Csongor”, és a „Tünde”, elnevezésű hajók építésével kezdődött meg.

A gyár nagyobb arányú fejlődésére csak a felszabadulás után került sor. 1947-től, a síó csatorna megnyitásától lehetőség volt arra, hogy a balatonfüredi gyár ne csak a balaton hajóparkjának gyarapításában vegyen részt, hanem dunai és tengeri uszójárműveket is készítsen. Nagy szerepet vállalt a balatonfüredi gyár a mahart dieselesítési programjában. A gyár dolgozóinak nevéhez fűződik a 12 egységből álló dunai jégtörő flotta létréhozása. A fejlődés újabb állomásán, a hegesztett hajóépítési technológia bevezetése után alkalom nyílt 1000 tonnás áruszállító uszályok és tankuszályok építésére is. A gyár nemzetközi elismerése 1963-ban tovább erősödött, amikor megnyerték az egyesült arab köztársaság versenypályázatát tolóhajó egységek gyártására. Ekkor 50 toló hajó egység gyártására kapott megbízást a balatonfüredi gyár. E sorozat elkészülte után további 56 tolóhajó egység gyártásával bízták meg. Ezt a programot ebben az esztendőben fejezték be.

Kiállításon bemutatták azokat a vitorláshajó típusokat is, amelyekkel ebben az esztendőben is több nemzetközi kiállításon és versenyen aratott sikert a balatonfüredi hajógyár. /mti/

-14-

14.30/ny

NA 15³⁰

bb 21. 800 milliós választékbővítés - sajtótájékoztató a szöváru jövőévi kínálatáról

t ol/pá/ny 1e hgy

1971. december 20.

Jövőre mintegy 800 millió forint értékű ruházati-, illetve vegyesipari cikkel bővíti a szöváru a több mint 90 vidéki áruház és sokszáz szövetkezeti szaküzlet készletét. Amint a hétfői sajtótájékoztatón elmondották, a vállalat a kínálat jelentős részét - csaknem a felét - importárúkból biztosítja. Műszaki cikkekből mintegy 160 millió forint értékű érkezik külföldről, a szovjetunióból például 30 ezer kerékpár, 20 ezer rakéta porszívó, s ugyancsak 20 ezer modern hőkioldós villanyvasaló, 10 ezer szaratóv hűtőgép, 4 ezer riga, illetve verhovina kismotor, és sokféle tranzistoros rádió; Lengyelországból 3 ezer komár kismotor, az ndk-ból 5 ezer különféle omega porszívó, s a házi-asszonyok kényelmét szolgáló több más fajta kisebb háztartási gép / kenyérpírtó, hajszárító, hőpárna, kávéőrld, 5 literes villanybojler, stb.

A vidéki lakáskultúrát is fejlesztő bútortárgyakat cseh-szlovák lakószoba-garnitúrákkal, konyhaberendezésekkel, az ndk-ból érkező kárpitozott berendezési tárgyakkal, szekrényosokkal, lakószobákkal, konyhaberendezésekkel és gyermekbútorokkal bővítik.

T. Tomán

A kisgazdaságok munkájának megkönnyítésére ndk-beli, japán, olasz, osztrák és svájci cégekkel kötöttek szerződéseket permetezőgépekre, fűnyírógépekre, oltókésekre és különféle kerti szerszámokra.

Nagymennyiségű ágynemű alapanyag érkezik a szovjetunióból, amelyet idehaza konfekcionálnak és a belföldinél olcsóbban hoznak forgalomba. Jövőre is folytatják a keresett, nem drága, korszerű alapanyagból készült kötöttáru behozatalát. A cikklis-tán jelentős helyet tölt be az importált női bakfis és férfi ballonkabát, amely korszerű anyagból, viszonylag olcsó áron kerül forgalomba. Nyugati országokból importálnak különféle műszörméket, szöveteket és jersey anyagokat, ezekből kisipari szövetkezetekkel készíttetnek finomkonfekciót. Egyébként bevált az a gyakorlat, hogy külföldi, illetve hazai alapanyagokból sokfajta mintadarabot készíttet a vállalat és területi divatbemutatókon ajánlja modelljeit a szövetkezeti áruházaknak, szaküzleteknek. Így nagyobb a biztosíték arra, hogy valóban az készül a műhelyekben, amire szüksége van a szövetkezeti kereskedelemnek.

/folyt köv/
14.35/ny

-15-

NA 16⁰⁰

bb 21. / 800 millió.....folyt/ny

a cipőellátás javítása, a minőségi kifogások csökkentése érdekében a szöváru 1972-ben csaknem kizárólag kis- és közepes üzemektől vásárol - főként másutt nem is beszerezhető - lábbeliket.

elmondották a sajtótájékoztatón azt is, hogy a nagykereskedelmi vállalatoknál szokatlanul nagyarányú import beszerzését a baráti országok szövetkezeti szerveivel kapcsolatban álló hungarocoop szövetkezeti külkereskedelmi vállalat bonyolítja. ehhez a szöváru azzal járul hozzá, hogy felkutat olyan belföldi kapacitásokat, anyagokat, amelyeket a baráti országok szívesen vásárolnak és amelyekért cserébe itthon keresett cikkeknek adnak.

szó volt a sajtótájékoztatón a szöváru 1972. közepére várható átszervezéséről is; attól kezdve 100-120 fogyasztási szövetkezet közös szövetkezeti vállalatoként folytatja tevékenységét. /mti/

--

bb 22. villamosítják komárom és komarno között a vasutvonalat

vid/kz/ny hgy

1971. december 20.

a komáromi városi tanács hétfői ülésén többek között a város közlekedésének 1975-ig esedékes fejlesztését is megvitatatta. a várható beruházások között a legjelentősebb a komárom-komarno közötti vasutvonal villamosítása lesz. a magyar-csehszlovák kooperációban sorra kerülő munkát a jövő év első felében kezdik meg. megvitatották a tanácskozáson a várost érintő belföldi vonatok közlekedésének várható alakulását. a manhart a tervszakaszban nem tudja kielégíteni a lakosság személyhajó iránti igényét. a kpm. mivel a főutak már korábban korszerűsítették, nem tervez nagyobb beruházást. a tatabánya és győr között épülő új autótú vizont csökkenti majd komárom nagy tranzitforgalmát. /mti/

--

14.40/ny

-16-

MA 1605

bb 23. ikladi takarók a vietnami népnek

vid gö kz bh hgy

1971. december 20.

az ikladi ipari műszergyár nődolgozói 35 takarót készítettek a szabadságukért harcoló vietnami népnek. ajándékukat a hétfőn rendezett magyar-vietnami barátsági gyűlésen adták át a vietnami demokratikus köztársaság budapesti nagykövete, hoang cuong feleségének. a kedves vendéget a gyár vezetői fogadták, majd péter pál, a műszaki igazgató helyettes és szabó gyula az üzemi pártszervezet titkára adott tájékoztatást a gyár munkájáról, a dolgozók életéről. az üzemrészek megtekintése után tartották meg a barátsági gyűlést, amelyen szabó gyula párttitkár emlékezett meg a baráti nép hősi harcáról, majd katona teréz, a martos flóra szocialista brigád vezetője adta át a takarókat a nagykövet feleségének. hoang cuong asszony meleg szavakkal mondott köszönetet az értékes ajándékért. /mti/

--

bb 24. megalakult a magyar kereskedelmi kamara nyugatmagyarországi összekötő bizottsága

vid kz bh

1971. december 20.

a délmagyarországi és a dél-dunántúli után hétfőn győrt megalakult a magyar kereskedelmi kamara nyugat-magyarországi összekötő bizottsága. a munkájában négy megye - győr-sopron, vas, veszprém és zala - kilencvenöt vállalata vesz részt. megjelent kallós ödön a magyar kereskedelmi kamara elnöke, horváth imre, a győr-sopron megyei pártbizottság titkára és jankovics istván a győri városi pártbizottság első titkára.

a magyar kereskedelmi kamara tevékenységéről szólva kallós ödön elmondta, hogy a kamara ma már összesen 857 hazai vállalat külkereskedelmi érdekképviselőjét látja el. segítséget nyújt a helyi termelési és értékesítési problémák megoldásában is. a vidéki összekötő bizottságok hatásköre jelenleg tíz megyére terjed ki.

az új összekötő bizottság fontos feladatának tekinti a határmenti forgalom továbbfejlesztését, a négy megye tagvállalatainak közreműködésével.

/folyt.köv./

-- 17 --

15.35 bh

MA 1610

bb 24. /megalakult..../ folyt. bh

az összekötőbizottság munkája elősegíti majd a vállalatok közötti eredményesebb együttműködést is.

az alakuló ülésen megválasztották a nyugatmagyarországi összekötő bizottság 12 tagu elnökségét, a bizottság elnöke Ligeti Imre a Richards finomposztógyár vezérigazgatója lett. az ülés végén Kallós Ödön, a Kamara elnöke bejelentette, hogy a Kamara pályázatot hirdet a tagvállalatok részére az export lehetőségek bővítésére, a vállalatoknál meglévő export-tartalékok feltárására.
/mti/

--

bb 25. elhunyt horvát Tamás az mti fotó igazgatója

uné bh hgy

1971. december 20.

a magyar fozózás egyik kiváló egyéniségét, sokoldalú vezetőjét veszítette el: rövid betegség után 49 éves korában, hétfőn elhunyt Horvát Tamás, az mti fotó igazgatója, hivatásának élt, fotóriporternek, vezetőnek egyaránt kiváló volt, aki felelősségteljes beosztásában rendkívül sokat tett az mti fotó nemzetközi színvonalra emeléséért. vezetése idején fejlődött ki az eleven friss mti sajtófotó, a színvonalas reklámfotó. Kiemelkedő szerepe volt a fotós szakemberek nevelésében, a nemzetközi kapcsolatok megteremtésében. tevékeny részt vállalt a magyar fotóművészek szövetsége és a muosz fotószakosztálya munkájában.

az elhunytat a magyar távirati iroda, az mti pártbizottsága, a magyar újságírók szövetsége és a magyar fotóművészek szövetsége saját halottjának tekinti. temetéséről később történik intézkedés.
/mti/

--

- 18 -

16.40 bh

14 16¹⁵

bb 26. a főváros az egyetemistákért - egyetemisták a fővárosért - pályázat

pá b hgy

1971. december 20.

hétfőn került sor a főváros az egyetemistákért - egyetemisták a fővárosért mozgalom keretében meghirdetett tervpályázat eredményhirdetésére. a pályázatot 1967. óta tanévenként meghirdeti és értékli a Kisz Budapesti Bizottsága, a fővárosi tanács és a hazafias népfront Budapesti Bizottsága. a hétfői ünnepélyes aktuson Kőmíves István, a fővárosi tanács vb elnökhelyettese 31 végzett műszaki egyetemistának adta át a díjakat. a pályamunkákat a főváros közönsége is megtekintheti minden hétköznap délután a fővárosi tanács bemutató termében. /v. kerület tanács körút 6. hétfőn, szerdán, pénteken, szombaton 14-órától 19 óráig kedd, csütörtökön 12-től 17 óráig!/

az 1971-72-es tanévre is meghirdették a tervpályázatot. pályázhatnak a fővárosi felsőoktatási intézmények olyan hallgatói, akiknek diplomaterve, szakdolgozata, diákköri munkája Budapest fejlesztéséhez, működtetéséhez közvetlenül kapcsolódik. a pályázni szándékozók intézményük Kisz Bizottságán 1972. március 25-ig írásban jelentsék be részvételüket. a legjobb pályamunkákat 1972. decemberében témacsoportként jutalmazzák és nyilvános helyen kiállítják.

--

bb 27. magyar elektrotechnikai termékek a szovjetunióknak

k st/pá 1e bh hgy

1971. december 20.

Udvardi Károly, az Elektromodul vezérigazgatója és j.a. Kiszlenko, a Szovjet Elektronorg Technika Egyesülés elnöke hétfőn Budapesten szerződést írt alá, amelynek alapján a magyar vállalat 1972-ben 1,6 millió rubel értékű különféle elektrolit kondenzátorokat és elektrotechnikai ellenállásokat szállít Szovjet partnerének. /mti/

--

- 19 -

NA 17²⁰

bb 28. hazaérkezett az mszbt küldöttsége

mmé bh hgy

1971. december 20.

hétfőn hazaérkezett moszkvából a magyar szovjet baráti társaság küldöttsége, amely révész gégnak, az mszmp kb tagjának a társaság alelnökének vezetésével aláírta az mszbt és az szmbt együttműködési tervét. a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren grósz károly, az mszmp kb osztályvezetőhelyettese és nagy mária, az mszbt főtitkára fogadta./mti/

--

bb 29. ifjúság elleni büntetért tiz hónap szabadságvesztésre ítélték

vid kz bh hgy

1971. december 20.

ifjúság elleni büntetért vonta felelősségre hétfőn a salgótarjáni járásbiróság rostás kálmán harminchét éves, többszörösen büntetett előéletű salgótarjáni lakost. rostás, az első házasságából 1960-ban született piroska nevű kislányának nevelését teljesen elhanyagolta. még az iskolába sem íratta be. a tizenkettedik életévében lévk kislány egyetlen napot nem járt iskolába, inri-olvasni nem tud, értelmi-érzelmi fejlődése rendkívül elmaradt, gondolkozásából hiányoznak a fogalmi rendszer elemei is.

az egyébként nem értelmi fogyatékos gyermeknek az ellátásáról sem gondoskodott a apja. táplálkozása ugyszólván csak a kenyér volt, mezitláb járt, egyetlen ruhájában aludt is, mindennek következtében a testi fejlődésben, növésben is visszamaradt. az apja rendszeresen bántalmazta is. piroska a durva bántalmazások elől többször elszökött otthonról, az erdőben bujkált, bogyókon élt. amikor erajét veszve hazatért, apja négy-öt órán keresztül kukoricán térdepeltette.

a salgótarjáni járásbiróság egy alkalommal, 1968-ban már harminc nap szabadságvesztéssel sújtotta rostást, gyermeke kegyetlen bántalmazásáért, de magatartásával a büntetés letöltése után sem hagyott fel. legutóbb ez év szeptemberében boltba, pálinkáért küldték piroskát, ahol az üveget elejtette, s az eltört üveg árát - nyolc forintot - levonták tőle. az apja dühében egy akácfa darabbal nekiesett, agyba-főbe verte, többször a kislány arcába sújtott, de sérüléseket ejtett gerincoszlopán, és lábán is.

/folyt. köv./

16.35 bh

- 20 -

NA 1725

bb29. /ifjúság elleni..... folyt./bh

piroska az apja elől a rendőrségre menekült, védelemért, ahol elintézték, hogy a kislány azonnal állami gondozásba kerüljön.

a salgótarjáni járásbiróság rostás kálmánt tiz hónap szabadságvesztésre ítélte. az ügyész súlyosbitásért, a vádlott és védeje enyhítésért fellebbezett./mti/

--

bb 30. elutazott a szovjet geodéziai küldöttség

t jf/pá ie bh la

1971. december 20.

hétfőn elutazott hazánkból az a szovjet geodéziai küldöttség, amely i.a. kutuzovnak, a szovjetunió geodéziai szolgálata vezetőjének irányításával megbeszéléseket folytatott a ~~szovjet-~~ magyar geodéziai és kartográfiai együttműködés kiszélesítésének lehetőségeiről. a küldöttséget a keleti pályaudvaron halász péter, a mém országos földügyi és térképészeti hivatalának vezetője bucsuztatta./mti/

--

bb 31. magyar-kuwaiti vegyesvállalat alakult

i sl pá bh ie la

1971. december 20.

a hungarotex és az a.a. al asfoor and co kuwaiti cég vezetői vegyes érdekeltiségű kereskedelmi vállalat létrehozásáról írtak alá hétfőn megállapodást. az új vegyesvállalat hungarokuwait trading co néven a hungarotex termékeinek kuwaiti exportjával foglalkozik. a hungarotex textilárui egyébként a 60-as évek eleje óta jutnak el kuwaitba. a magyar vállalat a közel-keleti országba évente körülbelül 1 millió dollár értékű terméket exportál. a vegyes érdekeltiségű vállalat létrehozásától a forgalom növekedését várják. korábban már hasonló vállalkozást hoztak létre angliában, az nszk-ban, spanyolországban és hollandiában, s ezek munkájának tapasztalatai rendkívül kedvezőek./mti/

--

- 21 -

17.10 bh

NA 1740

bb 32. hazaérkezett moszkvából a magyar pénzügyi delegáció
1 sl/gg bzs La 1971. december 20.

hétfőn hazaérkezett a magyar pénzügyi delegáció, amely
moszkvában részt vett a kgst valuta- és pénzügyi bizottságá-
nak ülésén. a delegációt vincze imre pénzügyminiszterhelyet-
tes vezette. /mti/ *Lálandó*

bb 33. ételmérgezés a szarvasi kollégiumban
vid/kz bzs La 1971. december 20.

a szarvasi gimnáziumleánykollégiumában, vasárnap és hét-
főn 21 ételmérgezésre utaló, enyhe lefolyású megbete-
gedés történt. a diáklányok közül huszat az orosházi kórházba
szállítottak. az ügyben a köjál és a rendőrség megkezdte a
vizsgálatot.

az orosházi kórház tájékoztatása szerint a husz kislány
előreláthatóan egy-két napon belül elhagyhatja a kórházat. /mti/

bb 34. mini postahivatalt kapott a komáromi gyermekváros.
vid/kz bzs La 1971. december 20.

tökéletesen felszerelt kis postahivatalt ajándékozott a
budapest-vidéki postalgazgatóság a komáromi dobi istván gyer-
mekvárosnak. a kedves ajándékot hétfőn ünnepélyesen adták át.
a posta valamennyi szolgáltatását ellátó fióknak csupán a ve-
zetője lesz felnőtt, „dolgozó”, maguk a gyermekváros lakói
lesznek. /mti/

17.10/bzs

- 22 -

NA 17

F!
Hiány
dec 20.
23-26 old

parla

bkk. 5

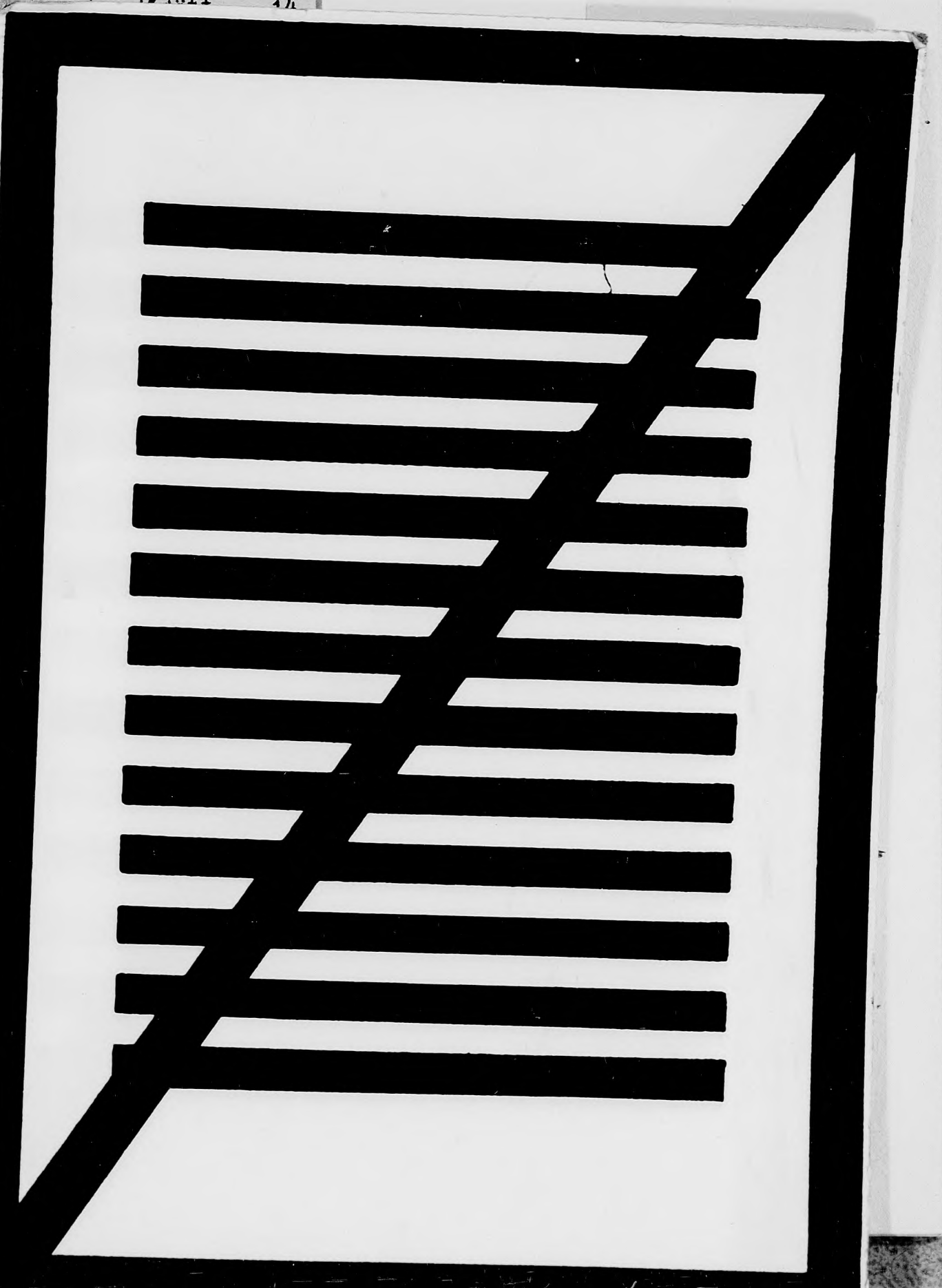
a
tási r
is. a
meg uj
tokbar
tainka

solta
javasl

nitro
évi t
s nyu
ezutá
ezek
gya f
fel:
ség a
lés n
meg k
mezőc
műtr:
pontl
sem
vásá
zöga
trág
kido
hasz
haté
renc

csok
- a
goz
ill
ves

/fo
15.
NA

32. hazaérkezett moszk

1 sl/gg bzs la

hétfőn hazaérkezett a
moszkvában részt vett a kgs
nak illésén a delegációt ut

F!
Giany

dec. 20.

23-26 old

ügyi delegáció

1. december 20.

delegáció, amely
bizottságá-
nősterhelvet

parlament

bkk. 5. / megkezdődött... 14. folyt./rj

a népünk - hangsúlyozta inokai jános - bizik gazdaságirányítási rendszerünk reformjában, de ismeri a gondokat, nehézségeket is. a reform sikeres végrehajtásához is gyakorlat kell, újra, meg újra meg kell tanulni, meg kell szüntetni a hibákat, távlatokban kell gondolkodni, mert csak így teljesíthetjük feladatainkat.

a terv- és költségvetési bizottság előadója végezetül javasolta az országgyűlésnek, hogy a költségvetésről szóló törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben együtt tárgyalja meg.

kisgergely lajos, /veszprém megye 6. vk./ a péti

nitrogénművek igazgatója felszólalásában rámutatott: az 1972. évi terv és költségvetés gazdasági helyzetünk hü képét adja, s nyugodt, töretlen fejlődést, megfontolt ütemet tükröz. ezután a képviselő a gazdálkodás néhány gondjáról szólt, s ezek között visszatérő problémaként említette meg a műtrágya forgalmazásának kérdését. ez a gyakorlatban úgy vetődik fel: túltermelés van-e műtrágyából, vagy talán nincs is szükség a megtermelt árura? szó sincs ilyesmiről, a hazai termelés mellett még jelentős importra is szükség van - állapította meg kisgergely lajos. a mostani helyzetet az jellemzi, hogy a mezőgazdaság a vállalatszerű hitelezés következtében igyekszik műtrágya-szükségletét közvetlenül a felhasználást megelőző időpontban beszerezni. a gyárak viszont folyamatosan termelnek, de sem elegendő raktárak, sem forgóeszközük nincs az ugynevezett vásárlási holtidő áthidalására. ami a távlatokat illeti, a mezőgazdaság vezetői szerint is változatlanul szükség van a műtrágyára, még hozzá egyre növekvő mértékben. a hosszabb időre kidolgozott tervek szerint 1977-re a jelenlegi termelés és felhasználás a kétszeresére növekszik. kérte a kormányt, tegyen hatékony intézkedéseket a műtrágya-forgalmazás kérdéseinek rendezésére.

a továbbiakban megemlítette, hogy megyékben a tanácsok a felsőbb szervek rendelkezéseinek figyelembe vételével - a területükhöz tartozó vállalatokkal egyetértésben - kidolgozták saját öt éves tervüket. *az időn azonban olyan törszti* illetve országos vállalati intézkedések születtek, amelyek veszélyeztetik a tanácsok pénzügyi terveinek megvalósítását.

/folyt.köv./

15.03 rj

- 59 -

MA

parlament

bkk. 5. / megkezdődött.... 15. folyt./rj

a tröszt központok például úgy alakították ki a tagvállalatok elszámolási árrendszerét, hogy a nyereség nem a tagvállalatoknál, hanem a tröszt központjában képződik, amit azután a tröszt később ismét feloszt. ez a felosztott mennyiség azonban nem áll arányban a megye területén levő vállalatok tényleges nyereségeivel. emiatt a negyedik ötéves tervidőszakban például mintegy 75 millió forint az ilyen okból keletkező adó-, illetve jövedelemkiesés. megemlítette még, hogy a veszprém megyében működő bakony művek és a nitrokémia ipartelepek több mint tízezer dolgozót foglalkoztatnak, akiknek szociális-kommunális ellátásáról a megyei szerveknek kell gondoskodniuk, ugyanakkor ezek a vállalatok - valamilyen okból - nem veszprém megyében adóznak. a képviselő kérte a pénzügyminisztert, vizsgálja meg ezt a helyzetet, intézkedjék, hogy a tröszt és vállalati belső rendelkezések ne veszélyeztessék a központi elgondolások valórváltását.

az 1972. évi állami költségvetést elfogadta.

ispánovits márton /bács-kiskun, 11.vk/, a kiskunhalasi

járásai pártbizottság első titkára hozzászólásában részletesen szólt azokról a nagyarányú társadalmi és gazdasági változásokról, amelyek megyéjében az elmúlt évtizedekben bekövetkeztek. szép eredményekről adott számot, nem hallgatott azonban a gondokról sem. elmondotta, hogy az egészségügyi, szociális, kulturális és kommunális ellátottság színvonala még nagyon eltérő az egyes országrészek között - bács-kiskun megye sajnos még a kevésbé ellátottak közé tartozik. a vízhálózatba bekapcsolt lakások számát nézve például a megyék listáján az utolsó helyek egyikét foglalja el, s a tízezer lakosra jutó kórházi ágyak száma is az országos átlagnak csupán kétharmadát teszi ki. messze az igények alatt marad az óvodai hálózat befogadóképessége, s még mindig 260 külterületi iskolát tartanak számon.

a képviselő - gondjaik enyhítésének sürgetése mellett - nem kérte a költségvetés bács-kiskun megyére vonatkozó passzusainak módosítását, felhívta azonban a figyelmet néhány olyan problémára, amely zavarhatja a pénzügyi program teljesítését.

/folyt.köv./

15.07 rj

- 60 -

NA

parlament

bkk. 5. / megkezdődött.... 16. folyt./rj

a tanácsok rendelkezésére bocsátották például - költségvetési bevételként - a lakosság borforgalmi adóját, ennek összege azonban különböző okok miatt nem éri el a tervezettet. a földadók előre nem látható csökkenését hozhatja magával továbbá az, hogy több mezőgazdasági termelőszövetkezetben művelési ág-változás, szőlő- és gyümölcs termőterület kiselejtezés, átminősítés mérsékli jelentősen a föld aranykoronaértékét. a tanács költségvetés bevételeinek teljesítését befolyásolja az is, hogy a tervezés időpontjában még nagyrészt ismeretlenek a termelőszövetkezetek új kultúra-telepítési szándékai, noha az új kultúrák termőre fordulásukig adómentesek.

ispánovits márton végezetül kérte, hogy a kormány tűzze napirendre a tanyás területek jelenlegi helyzetének, fejlesztési igényeinek vizsgálatát, és sürgette a zöldségtermelés gépesítési problémáinak megoldását.

a jövő esztendői állami költségvetést elfogadta.

marton jános, /győr-sopron megye 3. választókerület/

a győri textilipari vállalat igazgatója a gazdálkodás eddigi tapasztalatairól szólva rámutatott: az elmúlt években többhelyütt az indokoltnál nagyobb teret kaptak a helyi érdekek, ugyanakkor a népgazdaság követelményeit nem tartották eléggé szem előtt. aláhúzta: az előttünk álló feladatok az eddiginél összehangoltabb cselekvést, sokirányú erőfeszítést követelnek meg minden vezetőtől és beosztotttól. minden területen alkalmazni kell azokat a fejlett módszereket és eljárásokat, amelyek biztosítják a döntések megalapozott előkészítését, a belső szervezatlenségek felszámolását, a szocialista munkaverseny további kiszélesítését.

/folyt.köv./

14.35/um

- 61 -

NA

bkk. 5. /megkezdődött..... 17.folyt./um

hangsúlyozta: a dolgozók is felismerik, hogy az üzem-és munkaszervezés hiányossága hátráltatják a népgazdaság gyorsabb ütemű növekedését, akadályozzák a jelentkező feszültségek feloldását. a különböző szintű tanácskozásokon gyakran hangzanak el olyan vélemények, amelyek határozottabb intézkedéseket követelnek a munka hatékonyabbá tételére. jogos követelmény, hogy kapjanak nagyobb anyagi és erkölcsi, társadalmi elismerést azok, akik szívvel-lélekkel dolgoznak, kiváló eredményeket érnek el, s erélyesen fel kell lépni azokkal szemben, akik először a munkát tartják és csak azután hajlandók időnként „dolgoztatni”,.

az 1972. évi költségvetést elfogadta.

ebédszünet következett, majd délután dr. beresztóczy miklós elnöklésével folytatta munkáját az országgyűlés. párdi imre, az országos tervhivatal elnöke emelkedett szólásra.

párdi imre felszólalását mai bkk 2-es kiadásunkon közöltük. a beszédre a következő javításokat adjuk:

a 2.folytatás második bekezdésében a szöveg helyesen: „a lakossági ellátás, fogyasztás kiegyensúlyozottsága....”,

a 3. folytatás utolsó bekezdésének 8 sorában a szöveg helyesen: „...keresőre jutó reálbér 2-3 százalékkal nő.,,

a 4.folytatás utolsó bekezdésének második sorában a szöveg helyesen: „...jelentenek a termelés számára. a termelés, első-sorban az ipari termelés egyes területei mennyiségi....”,

/folyt.köv./

- 62 -

16.25/um

NA 16²⁵

bkk. 5. /megkezdődött 18. folyt./um

a 6.folytatás ötödik bekezdésének 2.sorától a szöveg helyesen: „...ármelések tovább gyűrűző hatásait átmenetileg

az állam átvállalja /ez történik például a tanácsi lakásépítésekénél a hatósági árváltozások tekintetében/.,,

a 7. folytatás második bekezdés 3.sorában a szöveg helyesen: „...kiolvasni a terv és költségvetés intézkedéseiből...”,

ugyancsak ennek a bekezdésnek az utolsó sorában „...szinten tartjuk a felhalmozás növekedésének ütemét.,,

a 7. folytatás 3.bekezdésének utolsó sorában a szöveg helyesen: „...mérleg passzív egyenleggel zárul 1971.,,

p á r d i imre beszédének e m b a r g ó j á t f e l - o l d j u k .

/folyt.köv./

- 63 -

16.30/um

NA 16³⁰

parlament

bkk.: 5. / megkezdődött... 19. folyt./rj

németh istván, /hajdu-bihar megye 10.sz. vk./

a balmazújvárosi Lenin tévesz elnöke elmondta, hogy az idén a mezőgazdaságban mind a növénytermelés, mind az állattenyésztés eredményei az előirányzatot meghaladóan növekedtek. ez egyrészt gazdaságpolitikánk életrevalóságát bizonyítja, másrészt azt jelzi, hogy a termelőszövetkezetek többsége kellően kihasználta az önálló, vállalatyszerű gazdálkodás lehetőségeit.

a mezőgazdaság gépellátottságával kapcsolatban rámutatott, hogy különösen a növénytermelés gépesítését kell előtérbe helyezni. a korszerűbb gépekhez jelentős anyagi erőforrások kellene, azonban a termelőszövetkezetek az építési beruházások befejezésére, főleg a szakosított sertéstelepek megvalósítására, illetve azok hiteltörlesztésére fordítják szabad pénzeszközeiket. megyei tapasztalat, hogy még a jó termelőszövetkezetek is legfeljebb a termelésből kiesett gépek pótlását bírták anyagi erővel, a fejlesztésre ugyancsak semmi sem jutott.

biztató, hogy az 1972. évi előirányzatok szerint a gépi ellátottság javul, de ennél többre volna szükség: nemcsak egyedi gépek, hanem egész gépsorok kellene, s ugyanakkor növelni kell a szárító, tároló kapacitásokat is.

az 1972. évi költségvetést elfogadta.

varga gáborné /borsod megye 14.vk./, a megyei tanács

elnökhelyettese, az országgyűlés alelnöke a tanulás, a továbbképzés eredményeit elemezve elmondta: tartalmasabbá vált az együttműködés az egyetemek, illetve a továbbképző intézetek és a gyakorlati szakemberek között, s ugyanígy pozitívnak értékelhető az egyetemek és a tanácsai szervek közötti együttműködés. napjainkig kialakult a továbbképzés széles intézményi bázisa, ez azonban még nem ölel fel minden területet. most vannak kialakulóban a felsőoktatási intézmények továbbképző intézetei. közvetlenül megoldás előtt áll például a közgazdászok szervezett továbbképzése, ugyanakkor kívánatos lenne az építőipari továbbképzés szervezett rendjének kidolgozása.

/folyt.köv./

16.35 rj

- 64 -

Nr 16°

parlament

bkk. 5. / megkezdődött... 20. folyt./rj

örvendetesen emelkedik a szervezett továbbképzésben résztvevők száma, de fel kell számolni a tanításhoz nélkülözhetetlen dokumentációk ellátásában tapasztalható zavarokat, hasznosítani kell a nemzetközi tapasztalatokat, javítani a technikai felszereltséget, s továbbképezni magukat az oktatóknak is. ugyanilyen fontos a továbbképzésben résztvevők érdekeltségének biztosítása.

kitért arra, hogy a munkások körében átfogó továbbképzési formákkal, rendszerekkel nemigen lehet találkozni; esetleges az érdeklődés felkeltése. hiba, hogy a munkás-akadémiák működésének gyakorlata nincs megfelelő összhangban az üzemek termelési, műszaki, fejlesztési terveivel. számos jó kezdeményezés is segíti a munkások továbbképzését. a szakmát nyújtó tanfolyamok sorában például a Lenin konházati művek eddig tizenkilenc szakmához adott ki műszaki könyveket munkások számára. a „tankönyvek”, szerzői: a gyárban dolgozó műszakiai szocialista brigádjai. az előrelépés gátja viszont, hogy a munkások jelentékeny hányada nem rendelkezik általános iskolai végzettséggel sem. ezért javasolta a képviselő, hogy a legfontosabb tananyagot sűrített formában, intenzív módon, megfelelő vizsga letételével sajátíthassák el az érdekeltek.

dr. pethő ferenc /szabolcs megye, 4.sz. vk./

a nyírségi mezőgazdasági kísérleti intézet igazgatója megelégedéssel nyugtázta, hogy az állami költségvetésből szabolcs-szatmár megyének juttatott anyagi eszközök reálisan egészítik ki a megye bevételi forrásait. a kimondottan agrárjellegű táj gyorsabb ütemű fejlődését számottevő ipari létesítmények segítik majd elő, ennek ellenére a megye távlatokban is megtartja majd mezőgazdasági jellegét. ez mindenképp az élelmiszeripar továbbfejlesztését követeli meg. a megyei huszprogramnak megfelelően folyamatosan 15 szakosított sertéstelep és 33 tehénészeti telep kezd meg a termelést.

/folyt.köv./

16.43 rj

- 65 -

Nr 16°

parlament

bkk. 5. / megkezdődött... 21. folyt./rj

említést tett a megye növénytermesztési gondjairól. a dohánytermelésben például az utóbbi esztendőben nagyarányu visszaesés következett be. a helyzetet jól szemlélteti, hogy a vetésterület az 1965. évi 20.000 katasztrális holdról erre az esztendőre 12.000 katasztrális holdra csökkent. a mezőgazdasági üzemek számára a dohánytermesztés csak szerény jövedelmet biztosít. ugyanakkor jelentős élők munkát igényel, ami az üzemek egy részénél már alig biztosítható.

hasonlóképpen megcsappant a vetésterülete a másik fontos növényi kultúrának, a cukorrépának is. a korábbi évekhez képest az idén mintegy 3000 holddal kisebb területen foglalkoznak a művelésével. emiatt a szerencsi cukorgyár kapacitásának csak kétharmadát tudja kihasználni. a képviselő rámutatott, ezekenél a növényi kultúráknál csak akkor várható újabb föllendülés, ha előnyösebb felvásárlási árakkal fokozzák a termelők érdekeltségét. a megye illetékes szervei maguk is igyekeznek megoldani az említett gondokat, többek között azzal, hogy a jövő évben elkészítik a dohány, a cukorrépa és más növényi kultúrák termesztését elősegítő rekonstrukciós terveket.

u kollár józsef, /bp. 63. számú választókerület/

a csepel vas- és fémművek motorkerékpárgyárának főművezetője bejelentette, hogy a csepel vas- és fémművek ez évi ter-
vét becsülettel teljesíteni fogja. a külső és a belső kooperáció erőteljes javulásának is szerepe van abban, hogy az előirányozottnál kisebb létszámmal, kevesebb túlóra-felhasználással teljesítik termelési és export-előirányzatukat. a csepeli üzemek munkájának fejlődését jelzi az is, hogy a kedvezőtlen külkereskedelmi hatások ellenére, az állami támogatás csökkenése mellett is növelték a termelésből származó nyereségüket.

/folyt.köv./

16.48 rj

- 66 -

NA 1725

parlament

bkk. 5. / megkezdődött... 22. folyt./rj

a gyári eredmények elérésében kiemelte a szocialista brigádok munkáját. a közelmúltban mintegy 700 brigádvezető részvételével konferenciát rendeztek, s kijelölték a munkaversenymozgalom új irányát, feladatait. az új vonások elsősorban a vállalatok tartalmában jutnak kifejezésre, s főként a termelőberendezések, a kapacitások jobb kihasználására, a termelékenység növelésére, a belső tartalékok feltárására, a selejt csökkentésére, új technológiai eljárások kidolgozására, a beruházások jó előkészítésére és határidőre történő megvalósítására ösztönöznek. a munkaversenymozgalomban fokozódik a termelés közvetlen parancsnoki karának - az üzem- és művezetőknek - a szerepe. rendezik jogkörüket, nagyobb anyagi megbecsülést biztosítanak számukra s feladatukká teszik, hogy a helyi versenymozgalom elsőrendű felelősei legyenek. kiemelte a csepeli üzemek lelkes fiataljainak tevékeny részvételét, akik a kisz viii. kongresszusa tiszteletére tett felajánlásuk szerint alapszervezeteként egy-egy ujtással segítik üzemükben a műszaki fejlődést. eddig több mint 80 ujtást nyújtottak be, ezeket folyamatosan értékelik.

az 1972. évi állami költségvetést és a pénzügyminiszteri expozét elfogadta.

szünet következett, majd apró antal vette át az elnöklést. nyers rezső, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára emelkedett szóra:

tisztelt országgyűlés!

az állami költségvetés a jövőnek a programja és a jelennek a tükré, felismerjük benne gazdasági, szociális, kulturális életünk jellemző tényeit és a közeli jövőnk. bemutatja a kormányzati munkát, de annál sokkalta többet is láttat; a tízmillió magyar helyzetét, az ötmilliónyi kereső dolgozó együttes munkájának végső eredményét. a nemzetgazdaságnak ebben a tükrében most is a dinamikus fejlődés képét láthatjuk, s ennek a ténynek a jelentősége minden mást felülmúl. s ha nehéz problémákkal is szembetalálkozunk, sőt gyengeségekkel, hibákkal, akkor azokért nem a tükrő a felelős. mint ahogy a nemzeti önismeretnek forrása a történelem, a szociológia, a művészet és sok-sok napi hiranyag, ugyanugy szerves része annak gazdasági önismeretünk, az állam költségvetése, s ha jól értjük, amire int, akkor hatékony eszköze lesz cselekvésünknek.

/folyt.köv./

17.08 rj

- 67 -

bkk. 5. / megkezdődött... 23. folyt./rj

mi kommunisták, a gazdasági elszámoláskor és a tervezés-kor elsősorban azt kérjük számon önmagunktól, meg a kormányzattól, hogy haladunk-e a magyar és a nemzetközi munkásosztály fő célja, a szocializmus megvalósítása felé? erre nyugodt lélekkel felelhetjük: a választott irány jó, az 1971. évi gazdasági munka összegezése mutatja a fő cél felé haladunk. dolgozó népünk eredményeire határainkon túl is felfigyelnek. népgazdaságunk szilárd alapokon és dinamikusan fejlődik. a IV. ötéves terv céljai - most már a gyakorlat tényei is igazolják - helyesen fejezik ki politikai és gazdasági érdekeinket. gazdaságirányítási rendszerünk megfelel gazdaságpolitikánknak, a legfőbb célok szempontjából jól orientálja a gazdasági terv fejlesztési céljainak nagyrésze teljesült. a fejlődés legátfogóbb mutatója, a nemzeti jövedelem az 1970. évi 5 százalékos emelkedés után 1971-ben a tervezettnél jobban, valószínűleg 8 százalékkal nő.

számottevően gyarapodik az ország nemzeti vagyona, jelentősen fejlődnek a termelőerők, tovább szilárdulnak a szocialista termelési viszonyok. a munkásosztály, a dolgozó tömegek érdeke jut érvényre mindebben, az hogy évről-évre haladjunk előre anyagiakban, kulturában, emberibb élet- és közösségi viszonyokban. ehhez kell a rendszeresen bővülő gazdasági alap.

gazdasági haladásunk fontos ténye, hogy az ipar a központi fejlesztési programokban kijelölt irányt követte és a népgazdasági tervben előirányzott ütemben fejlődik. az ország energia helyzete kiegyensúlyozott. az átlagot meghaladó ütemben növelik termelésüket a progresszív ágazatok.

jelentős és szembetűnő az étel-miszer-gazdaság általános fejlődése. szocialista mezőgazdaságunk pótolta a tavalyi elmaradást és elérte az ötéves tervben 1971-re előirányzott növekedést.

örvendetes, hogy idén az ipari termelés növekedése teljes egészében az élőkommunka termelékenységének emelkedéséből adódik, a mezőgazdaság szintén növelte hozzájárulását a nemzeti jövedelemhez. az építőipari termelés növekedésének csaknem 3/4-e a munkatermelékenység javulásából ered. mindezek folytán az ország nemzeti jövedelem növekményének csaknem teljes egésze a népgazdasági termelékenység emelkedéséből származik.

a reáljövedelem és a fogyasztás 6 százalékos növekedési üteme azt mutatja, hogy a jövedelmek és a teljesítmények emelkedése között ma már szoros a kapcsolat. a fogyasztói piacot stabilitás, bővülő áruellátás, korszerűsödő áruválaszték-, és minőség jellemzi.

/folyt.köv./
17.17 rj

bkk. 5. / megkezdődött... 24. folyt./rj

ha tehát azt vizsgáljuk, hogy a munkásosztály, a dolgozó népmunkások jobban él-e, mint egy évvel előbb, nyugodtan mondhatjuk, hogy valamivel jobban, tehát a közvetlen érdekek is érvényre jutnak.

a többségében kedvező eredmény mellett a gazdasági élet részproblémáinak száma nagy és egyelőre nem csökken a kívánt mértékben. joggal emlegették itt is, hogy lemaradás mutatkozik az építőanyag termelésben, sok kifogásolnivaló akad az építkezések terén. nem kielégítő a cukorrépa, a dohány, számos zöldségféle termelése és a szarvasmarha tenyésztés helyzete. nem csökken a főváros-i tömeg-közlekedés zsúfoltsága. változatlanul megoldatlan az iparban a gazdaságtalan termelés részarányának erőteljesebb visszaszorítása.

Leküzdendő nehézségeink sorában 1970-71-ben újra találkozunk az „egyensúlyi problémával”, s ez nem részprobléma, ennek általános fontossága van. fejlesztésre /beruházásra, készletnövelésre/ és fogyasztásra, más szóval belső felhasználásra együttesen e két évben többet fordítottunk, mint a megtermelt nemzeti jövedelem. a nemzeti jövedelem mérlegében egyensúlyhiány keletkezett, ebből eredően jelentkezik az állami költségvetés hiánya, számos tanácsnál és vállalatnál a tervek és a fejlesztési források közötti feszültség. a hiányt a külkereskedelmi mérleg behozatali többlete fedezi, fedezetlen hiány tehát nincs, de tudjuk, hogy a behozatali többlet nem lehet állandó forrásunk, azt mielőbb fel kell számolni. az egyensúlyi probléma utvesztővé válna, ha nem tisztáznánk világosan a természetét és a lényegét. ha tisztázuk és egyetértésre jutunk, akkor viszont a mi eszközrendszerünkkel jól megoldható.

a tisztázás érdekében fel kell tennünk a kérdést, hogy élhetünk-e úgy, ahogy élünk, termelünk-e annyit, amennyi a mai életszínvonalhoz kell? erre igenlő lehet a válaszunk. a nemzeti jólét szintje összhangban van a nemzeti termelés szintjével. a fogyasztás lényegében tervszerűen, a termeléssel arányosan nő, időnként a fogyasztási szerkezet gyors változása miatt a termelési szerkezet módosítása okoz nehézséget. mi vezetett akkor az egyensúlyi problémához?

/folyt.köv./

17.323 rj

- 69 -

17.17 rj

parlament

bkk. 5. / megkezdődött.... 25. folyt./um

a tények mutatják, hogy a felhalmozás, azon belül pedig a beruházások tervenfelüli növekedése a meghatározó ok. ez - az ötéves tervhez viszonyítva - évi 8-10 milliárd forinttal megemeli az állami költségvetést, 3-4 milliárd forinttal a vállalatok kiadásait, és jelentős import növelő tényező.

fel kell tennünk azt a kérdést is, hogy miért ismétlődik egy-egy évtizedben kétszer is a felhalmozás túlfutásának a veszélye? azért, mert a termelés hatékonysága és a társadalom összjövedelme nő ugyan, de nem eléggé ahhoz, hogy gyorsítsuk műszaki fejlődésünket, oly széles körben korszerűsítsük a technikát, ahogy a társadalmi igény jelentkezik, s ahogyan szeretnénk. a fejlődési igény és a hatékonyság javulása közötti ellentmondás vezet az időnkénti feszültséghez. alapjában nem kevés a mi tervszerinti felhalmozásunk, a nemzeti jövedelem 25 százaléka, de mégis kevés arra, hogy a jelentős állami kötelezettségeken felül fedezetet biztosítson ahhoz a hatalmas korszerűsítési lázhoz, amely az utóbbi években kifejlődött. be kell látnunk, hogy amilyen ütemben a jövedelmezőség nő, csak abban az ütemben korszerűsíthetjük a technikát.

pártunk központi bizottsága, helyzetünket elemezve, arra a következtetésre jutott, hogy a mostani egyensúly hiányt nem lehet egyszerűen központi, vagy helyi hibákra, de csupán hazai okokra sem visszavezetni. van ennek pozitív oka is, ami szocialista alapállásunkból következik. mégpedig az, hogy 1970-ben, az árvíz, a belvíz és az aszály miatti népgazdasági jelentős jövedelemkiesés ellenére, a védekezés és a gyors helyreállítás nagy többletterhelés ellenére az életszínvonal-emelés folytatása és a fejlesztés folyamatosága érdekében hoztunk gazdaságpolitikai döntéseket. vannak, akik erről már meg is feledkeztek, pedig a következmények még hatnak. van azonban egy másik ok is, ami már hiba. a központi tervezés és a végrehajtás későn érzékeltette a felhalmozás túlfutásának veszélyét, a tárcák egyrésze lebecsülte a veszélyt, nehezen jön létre a közös összefogás is az egyensúly megteremtése érdekében. a minisztériumok és a bank-szervek nem figyeltek fel annak veszélyére, hogy jónéhány vállalat, szövetkezet túlköltekezik, túllépi fejlesztési alapját.

/folyt.köv./

17.38 rj

- 70 -

NA 1800

17.17 rj

- 68 -

bb 35. doktoravatás és aranyoklevél átadása a marx károly közgazdaságtudományi egyetemen

t ro/mné bzs la

1971. december 20.

hétfőn a marx károly közgazdaságtudományi egyetemen ünnepi tanácsülés keretében 113 közgazdász vette át egyetemi doktori oklevelét. ez alkalommal nyújtotta át dr. szabó kálmán rektor az aranyoklevelet annak a 12 közgazdásznak, akik 50 évvel ezelőtt fejezték be tanulmányaikat a keleti kereskedelmi akadémián. dr. stark Antal dékán üdvözlötte a doktori cím elnyerőit, valamint méltatta a 12 aranyokleveles közgazdász félévszázados tudományos tevékenységét. /mti/

-.-

bb 36. megemlékezés szegeden a dnff létrejöttének tizenegyedik évfordulójáról

vid/kz bzs la

1971. december 20.

a dél-vietnami nemzeti felszabadítási front megalakulásának tizenegyedik évfordulója alkalmából hétfőn szolidaritási gyűlést rendezett a szegedi fáklyafilmszínházban a hazafias népfront városi elnöksége és a kisz városi bizottsága. az eseményen részt vett nguyen hung khang, a dél-vietnami köztársaság ideiglenes ügyvivője, nguyen thai, a vdk budapesti nagykövetségének harmadtitkára. ott voltak a szegedi felsőoktatási intézményekben tanuló vietnami diákok is.

a gyűlésen dr. kedvess györgy egyetemi tanár, a hazafias népfront szegedi városi bizottságának elnöke mondott beszédet. egyebek között hangsúlyozta, hogy a magyar nép tisztelettel tekint távoli barátainkra, a vietnami nép fiaira. erőnkhez mérten a jövőben is minden erkölcsi és anyagi támogatást megadunk számukra, hogy mielőbb győztesként fejezhessék be hősi harcukat. a gyűlésen felszólaló nguyen hung khang szólt az usa és bábjai ellen az elmúlt években elért katonai, politikai és diplomáciai sikerekről. kifejtette: a vietnami nép elszántan küzd, hogy megvalósítsa hősi minévégrendeletét, dél felszabadítását, észak megvédését, a két országrész egyesítését, a béke megteremtését az indokinaí félszigeten.

a vietnami diplomaták hétfőn látogatást tettek a szegedi fémipari vállalatnál, ahol beszélgetést folytattak többek között szocialista brigádok tagjaival. szeged tarjáni lakónegyedében baráti találkozón ismerkedtek az emberekkel, a városrész fiataljaival. /mti/

17.15/bzs

- 23 -

NA 1800

bb 37. megjutalmazták a szakszervezeti nevelőmunkában kitűnt aktivitásukat

pá sl bzs la

1971. december 20.

a szakszervezeti nevelőmunkában kiváló eredményeket elért társadalmi aktivistákat jutalmaztak meg hétfőn a fáklya klubban. a jutalmakat baranyai tiber, a szot kulturális, agitációs és propaganda osztályának vezetője adta át. /mti/

--

bb 38. puja frigyos,

pá bzs la

1971. december 20.

a külügyminiszter első helyettese bemutatkozó látogatáson fogadta puncagijn sagdarszürent, a mongol népköztársaság új magyarországi nagykövetét, aki a közeljövőben adja át megbízólevelét. /mti/

--

bb 39. árusegély afganisztánnak

pá bzs la

1971. december 20.

a magyar népköztársaság kormánya árusegélyt nyújtott afganisztánnak, az országot 1969. óta sújtó aszálykárak enyhítésére. /mti/

--

bb 41. új postás óvodát adtak át

t v/mné bzs la

1971. december 20.

hétfőn délután a gorkij fasorban új postás óvodát adott át horn dezső közlekedés- és postaiügyi miniszterhelyettes, a posta vezérigazgatója. a 200 személyes óvoda avató ünnepségén a tervezőkön és beruházókon kívül megjelent bessenyei miklós, a postások szakszervezetének főtitkára is. az új óvodát újévtől veszik birtokukba a kicsinyek. /mti/

--

18.10/bzs

- 24 -

NA 1840

bb 40. dél-vietnami kiállítás dunaujvárosban

vid/kz bzs la

1971. december 20.

a dunaujvárosi ho si minh ifjúsági klub és a dunai vasmű ho si minh brigádja a dél-vietnami nemzeti felszabadítási front megalakulásának 11. évfordulója alkalmából kiállítást rendezett a városi könyvtár előcsarnokában. a dél-vietnami nép felszabadító harcait dokumentáló fotótárlatot hétfőn nyitotta meg horváth jános, a dunaujvárosi kisz bizottság szervező titkára. a megnyitón ott voltak a dunaujvárosi főiskolán tanuló vietnami diákok, megjelent duong phuong son, a dél-vietnami köztársaság budapesti nagykövetségének harmadtitkára, valamint nguyen huyuh, a vietnami demokratikus köztársaság budapesti nagykövetségének attaséja. /mti/

--

b

bb 42. elutazott a bolgár partizán szövetség küldöttsége

i ro/mné bzs la

1971. december 20.

hétfőn elutazott budapestről a bolgár partizán szövetség küldöttsége, amely dimo dicsev elnök vezetésével a magyar partizán szövetség meghívására tett látogatást hazánkban. a bolgár testvérszervezet /bpfk/ képviselői itt-tartózkodásuk során látogatást tettek a pálinka gumigyárban, a pestimrei szabadság mgtsz-ben, valamint egéssznapos kirándulás során megtekintették eger nevezetességeit és műemlékeit. a magyar partizán szövetség székházában találkoztak és tapasztalatcserét folytattak magyar veteránokkal és a magyar partizán szövetség vezetőivel, a két szervezetet érintő kérdésekről. a tárgyalások befejezésekor a két testvérszervezet képviselői nyilatkozatot irtak alá, amelyben hangsúlyozták kapcsolataik és együttműködésük továbbfejlesztésének szükségességét. /mti/

--

18.20/bzs

- 25 -

NA 1845

bb 43. a dolgozók 1971. évi gyorsíró- és gépiróversenyének eredménye

bh la

1971. december 20.

az országos gyorsíró- és gépiró-versenybizottság hétfőn délután hirdette ki a dolgozók 1971. évi országos gyorsíró- és gépiróversenyének eredményét.

a gyorsíróversenyen minden fokon 5 perces diktátumot kellett folyóírásba áttenni. a 400 szótagos versenyen dr. bacsony lászló, a magyar távirati iroda főmunkatársa győzött. második helyezett: fenyvesi mária, /magyar távirati iroda /

a többi versenyfok győztesei: 350 szótag: soós lászló, xvi. ker. gépiró és gyorsíró iskola; 300 szótag: annus livia, állami termékgazdálkodási igazgatóság; 250 és 220 szótag: blaskovits károlyné, mszp szolnok megyei bizottsága; 200 szótag: siba mária, berettyóújfalú, gépiró és gyorsíró iskola; 180 szótag: kéri katalin, pécs, déldunántúli áramszolgáltató vállalat.

a sebességi gépiróversenyen 15 perces másolás volt a versenyfeladat. a percenként 450 leütés feletti sebességi csoport helyezettjei: 1. rajkai arturné, országos tervhivatal, 7390 hibátlan leütéssel. 2. tóth györgyné, magyar külkereskedelmi bank rt.; 3. kun irén, hírlapkiadó vállalat.

a 350 leütés feletti sebességi csoportban barna lászlóné /kpm vasuti főosztály/, a 250 leütés feletti sebességi csoportban torda magdolna /tatabánya, kisz komárom megyei bizottsága/ győzött.

a 10 perces hibátlanági gépiróverseny helyezettjei: 1. tóth györgyné; 2. rajkai arturné; 3. nyíri daniel gábor, tempó általános szolgáltató ksz.

a legjobb idegen nyelvű gépiró címét lakatos katalin, a hungexpo dolgozója nyerte el a 10 perces német nyelvű másolásban.

/folyt. köv./

- 26 -

NA 2005

parlament

bkk. 5. /megkezdődött....26. folyt./um

végül van egy harmadik, rajtunk kívülálló ok is, az hogy a tőkés világpiac ezidőben számunkra kedvezőtlenül változott, s a külkereskedelem cserearánya - amely a korábbi években javult - ez időben romlott, s ez szűkíti anyagi alapunkat. lesz idő, amikor ismét javulni fog - ebben biztosak lehetünk. a hágom ok nem egyenlő mértékben hat, de együtt jelentkezik.

megoldhatjuk-e a népgazdaság mai egyensúlyu problémáját? erre minden eszközünk adott és helyzetünk is lehetővé teszi. az 1972. évi terv és az állami költségvetés fontos lépést jelent ebbe az irányba. ami viszont a korszerűsítés, a technikai forradalom növekvő eszköz-szükséglete és a jövedelmezőség teremtette eszköz-források között újra és újra felmerülő feszültséget illeti, azt hosszabb távon, a hatékonyság gyorsabb növelésével, és a kgst-integráció kibontakoztatásával oldhatjuk meg. egyelőre ilyen feszültségek mellett kell képesnek lennünk tervszerűen gazdálkodni, fejlődni, a dolgozó tömegek jólétét növelni, most és a következő években.

ha sommázva értékeljük mai gazdasági helyzetünket, az eredmények és a problémák mérlege kedvező és további bizakodásra ad okot. az, hogy sokat beszélünk és írunk a problémákról, ez is azt mutatja, hogy a szocializmus építése nem konfliktus-mentes folyamat, bizony nem sok hasonlóságot mutat sem owen „harmonia”, -jához, sem fourier „falanszter”, -éhez. azt is mutatja a problémák rendszeres vitatása, hogy a valóságot nem rózsaszín-szemüveggel nézzük, pártunk 1957-ben mindörökké eldobta a valóság megszüntetésének ezt az eszközt. de az is jó lenne, ha senki sem tenne fel fekete szemüveget a valóság megítéléséhez, mert azon keresztül csak szürkeséget és fekete árnyakat lát, vagy éppen láttat másokkal. ez pedig nem így van a valóságban, az ilyesfajta látásmóddal nem azonosulhatunk. jó valóság-ismeretre szeretnénk ezután is építeni a társadalmi programjainkat.

tisztelt elvtársak!

amikor a költségvetési előirányzat különböző tételeit vitatjuk, esetleg módosítjuk, véleményünket nyilvánítjuk arról a gazdaságpolitikáról, amely az előirányzatok kimunkálásához a rendező elvet szolgáltatja.

/folyt. köv./
17.50/um

NA 1820

- 71 -

parlament

bkk5. /megkezdődött27.folyt./um

L a terv és a költségvetés alapvetően négy kérdés megválaszolására, négy gazdaságpolitikai döntésre épül. az első kérdés, ami választ kíván, az, hogy az egyensúly-problémát fokozatosan, a folyamatos fejlődés keretében kívánjuk-e megoldani, vagy rövid idő alatt, akár a fejlődés átmeneti megállításával? a kormány olyan gazdaságpolitikához kér jóváhagyást, amely a fejlődés folytatása mellett kívánja megoldani az egyensúly javítását. ezt a felfogást alakította ki pártunk központi bizottsága, mérlegelve különböző döntési lehetőségeket és azok következményeit. ez annyit jelent, hogy a tervhivatalnak a nemzeti jövedelem növekményéből már évről-évre le kell csipni 1-2 százalékat, midaddig, amíg az egyensúly helyre nem áll. ez az elv máris mutatkozik abban, hogy a jövő évi terv a nemzeti jövedelem 5-6 százalékos növekedéséből 3-4 százaléknnyit tervez felhasználni. ez a döntés tulajdonképpen a legradikálisabb lehetőség választását jelenti valamennyi más közül, hisz nem csupán egy, hanem kettős célt követ, ezeket egyszerre elérni nagy feladat.

a második kérdés az, hogy az egyensúly érdekében elegendő-e megállítani a felhalmozás növekedését, vagy mérsékelni kell a fogyasztás növekedését is? a kormány -előterjesztés azt a döntést választja, hogy a lakossági fogyasztás ezután is a termelés növekedésével összhangban emelkedjen. mind a munkások és alkalmazottak, mind pedig a parasztság reáljövedelmét 5-5,5 százalékkal, a reálbéreket 2,5-3 százalékkal magasabbra tervezi. a növekedés visszafogását pedig a felhalmozásra, főként a beruházások mérséklésére összpontosítja, de szigorítja a készletgazdálkodás normáit is. ez a döntés azon a felismerésen alapul, hogy az ötéves tervnél lényegesen nagyobb beruházás meghaladná anyagi-pénzügyi lehetőségeinket, a felhalmozás tervezett arányát 25 százalékról 29 százalékra emelni nem bírjuk. s ha ezen nem változtatnánk, meghisulna ötéves életszínvonal-tervünk teljesülése. ebbe az utcába nem mehetünk, az ötéves tervet kell érvényre juttatnunk a felhalmozásban is, a fogyasztásban is. természetesen ebből a döntésből nemcsak a jót kell vállalnunk, hanem a beruházások terén jelentkező sok-sok leküzdendő nehézségeket is.

/folyt.köv./

17.50/um

NA 1825

- 72 -

parlament

bkk 5. /megkezdődött 28....folyt./um

a harmadik kérdés az, hogy az adott helyzetben a külkereskedelem egyensúlyu követelményét fölébe helyezzük-e a külkereskedelmi hatékonyság szempontjának? ez tartós dilemmája a népgazdasági tervezésnek, de jelenleg különösen nagy nyomattal vetődik fel. ha csak rövid távon gondolkodnánk, akkor az egyensúly érdekében a radikális import-korlátozás útját választanánk a gépek, a nyersanyagok, a félkésztermékek és a fogyasztási cikkek területén. e kérdésben azonban a hosszú távú érdekeknek kell juttatnunk a pálmát, mert a külkereskedelem hatékonyságában és döntően az export hatékonyságában kell látnunk fejlődésünk egyik kulcs-kérdését. nem szabad fékezni az olyan importot, amely a több, korszerűbb és jobb minőségű exportot szolgálja, s azt az importot sem, amely az életszínvonal fenntartásához nélkülözhetetlen. éppen ezért a terv alapján a hatékonysági elvet követi, de azért szigorítja az importot is, fékezi az importárúk versenyét ott, ahol hazai termelés kielégítheti az igényeket, vagy ahol jobb elosztással mérsékelhető az import emelkedése. az import-szigorítás lényege tehát nem az öncélú „csökkentsünk-csak,, , hanem az, hogy jobb gazdálkodásra készítsen minden termelőt és felhasználót.

a negyedik kérdés az, hogy miként haladjunk az állami költségvetés bevételeinek és kiadásainak egyensúlya felé: aktívabb bevételi politikával, vagy takarékosabb kiadási politikával? helyes, hogy az előterjesztés etekintetben elveti a „vagy-vagy,, alternatíváját és az „is-is,, válauzára építi a költségvetést. van tennivalónk mind a bevétel növelésében, mind a kiadások ésszerűsítésében. még így is csak az évi bevételi és kiadási növekmény hozzávetőleges egyensúlyát biztosíthatjuk, a költségvetési hiány megszüntetése a jövő feladata marad. ebben döntő szerepe kell legyen a népgazdaság nettó jövedelmezőségének, ennek alapja pedig a vállalati jövedelem, amely állami kiadási igényeinkhez képest nem sok, hanem kevés. 1971. első felében a 100 forint ráfordításra jutó összesített vállalati jövedelem csak kimsértékben nőtt, 8,21 forintról, 8,35 forintra, az ipar egészében egyenesen csökkent, 7,52 forintról, 7,46 forintra. ezen javítani kell. a népgazdaságnak annyi, sőt valamivel több tiszta jövedelmet kell évről-évre elérnie és az állam számára biztosítani, mint amennyivel az állam szociális, kulturális, védelmi, igazgatási kiadásai és a nemzetközi kötelezettségek növekednek.

/folyt.köv./

18.00/um

NA 1830

- 73 -

parlament

bkk. 5./megkezdődött29.folyt./um

a jövőben mindinkább a népgazdaságból származó bevételek növelésére kell tennünk a hangsúlyt, hogy a kiadások ütemesen nőhessenek. Üdvözlendő ebből a szempontból az állami költségvetés tisztább rendszere felé tett lépés, az hogy ebben az évben először találkozunk a tervezetben a „népgazdasági elszámolás”, fejezetével, amely első lépés afelé, hogy az állami költségvetésen belül előbb-utóbb népgazdaságunk jövedelmi mérlegét külön is, sőt ágazatonként elemezhessük és felhasználhassuk a program-készítésben.

Ugy gondolom, hogy a jövő évi költségvetés elfogadásával egyúttal az említett gazdaságpolitikai döntések mellett is állást foglalunk.

Milyen életszínvonalat érintő intézkedésekhez kéri támogatásunkat és szavazatunkat a kormány? olyanokra, amelyek pártunk x. kongresszusa határozatának megfelelően egyszerre szolgálják a termelés ösztönzését, az átlag-jövedelmek emelkedését és a jövedelem-elosztás javítását.

A tervben azt látjuk, hogy a jövő évben minden ágazatban és szakmában a tavalyihoz hasonlóan emelkednek a bérek. A vállalati önerőn felül az állam bérpreferenciák útján további 500 millió forintot juttat, ebből az eddiginek megfelelően átlagbérkiegészítést kapnak az építőiparban, a közlekedésben, a lakossági szolgáltatásban dolgozók. ezenkívül bérpreferenciát kapnak az öntők, a sütőipari dolgozók, a nyomdászok, a fonók-szövők. E területen komoly munkaerő-gondok vannak. Nem lenne helyes persze preferenciák révén a rosszul gazdálkodó vállalatok jövedelmét emelni, ott a biztosított bérrel kell megelégedni, ezzel is ösztönözve a hatékonyság növelését.

A fogyasztási cikkek termelési tervei, valamint a fogyasztási cikkek importja biztosítja a megfelelő árukészleteket a kiskereskedelmi forgalom 10 százalékos emelkedéséhez.
/folyt.köv./

18.05/um

N/A 825

parlament

bkk. 5./ megkezdődött30.folyt./rj

Mindezek révén a tömegfuogyasztás terén a mai nemzetközileg is jó színvonalat fenntartjuk és megerősítjük.

Igaz, hogy jónéhány iparcikk áruválasztékában nem kelhetünk versenyre párizssal, vagy béccsel, de ez ma még nem is célunk.

Hallottuk a pénzügyminiszter elvtárs expozéjából, hogy az építőanyagok termelői és fogyasztói árát emelni kell, mert már hosszabb ideje nem fedezik a ráfordítási és fejlesztési költségeket. más okból szükséges hatósági áremelés a sörnél, árcsökkentés a szappan és a mosószerek esetében. ezeket az intézkedéseket támogatjuk; nemcsak azokat, amelyek kedvezőek, azt is, amelyek a gazdálkodás érdekében elkerülhetetlenek, amelyek elnapolása a tömegek távlati jólétét sem szolgálja.

Az utóbbi hetekben egy-egy vidéken lábrakaptak bizonyos híresztelések. egyesek például tudni vélik, hogy január 1-én széleskörű áremelésekre kerül sor olyan tömegfogyasztási cikkekben is, mint a cukor, a liszt, a hus és jónéhány más alapvető cikk. vannak, akik felteszik a kérdést: ha ez nem igaz, miért nem cáfolja meg a kormány? szerintünk nem helyes és nem szükséges az ilyen hírek cáfolatára berendezkedni. hiszen köztudottak a párt elvei és ismert a kormánynak az a gyakorlata, hogy hatósági árintézkedések esetében idejében tájékoztatja a közvéleményt s meg is indokolja, mit miért tesz. az is köztudott, hogy semmiféle hatósági árintézkedést nem tesszünk bérintézkedésektől függetlenül, az elért életszínvonal rovására.

Fontos intézkedésként kell értékelni azt, hogy 1972-ben sor kerülhet a sokgyermekes családok anyagi gondjainak csökkentésére, a családi pótlék bizonyos körben történő emelésére. ez az első lépés az ötéves tervünkben foglalt cél eléréséhez; a második lépésre a későbbi években kerülhet sor.

Azokon a munkaterületeken, ahol még nem volt munkaidő-csökkentés, időről-időre szóvá teszik a dolgozók, hogy mikor kerülhet sor a 44-órás munkahét bevezetésére. tudomásulvéve, hogy az állami szervek most dolgoznak ennek programján, hangsúlyozni szeretném, hogy nem lenne helyes és reális 1972-ben széleskörű intézkedésre számítani, mert az állam teherbíró-képessége szűkös, a munkahelyeken az : üzemi és a munkaszervezésnek még ezután kell felszínre hoznia a nagyobb termelékenységet, a jobb munka tartalmait.

/folyt.köv./

18.05 rj

N/A 840

bkk. 5. /megkezdődött.... 31. folyt./rj

pártunk x. kongresszusa állásfoglalásának megfelelően tettek és tesznek intézkedéseket a kormányzati szervek az indokolatlan jövedelmek keletkezésének megállítására s ahol ez nem lehetséges, ott adóval való elvonására. ezek a lépések több szempontból szükségesek és helyesek. fokozzák a rendet a gazdaságban, jobban érvényre juttatják a szocialista elosztás elvét, s a tömegek erkölcsi normáit és igazság-érzetét. arra persze nem számíthatunk, hogy az indokolatlanul nagy jövedelmek elvonásából komoly társadalmi pénzalap gyűljön össze. a kifogásolható jövedelmek társadalmi végösszege a mi viszonyaink között kisebb annál, semhogy széles rétegek életszínvonalának akár csak kismértékű emelésére is fedezetet nyújtson. a dolognak viszont erkölcsi fontossága van, ezért üdvözljük.

egyetértéssel fogadhatjuk azt, hogy a nyugdíjasok között óhajának megfelelően a jövő év elejétől életbelépő nyugdíjrendszer kedvezménytel honorálja a munka folytatását nyugdíjkorhatáron túl, emellett nagyobb lehetőséget biztosít a nyugdíjasok rész-foglalkoztatására, arra hogy nyugdíjának korlátozása nélkül mindenki évente négy hónapot dolgozhasson.

a minisztériumokat, a tanácsokat és a vállalati vezetőket leginkább kétségtelenül a várható viszonylagos beruházási eszköz-szüke foglalkoztatja. ez természetes, de aki a tervgazdálkodást komolyan veszi, annak nem a nehézségeket kell mindebből meglátnia, hanem segítenie kell a tervszerűség helyreállítását. semmi ok sincs a harangok félreverésére. a beruházások jövő évi visszafogása ellenére a magyar népgazdaság egyetlen évben közel kétszer annyi beruházást teljesít, mint amennyit az egész első öt éves tervben - a gazdaságtörténetünkben híres felemelések után akartunk elvégezni.

a hatóságoknak, a vállalatoknak nem kell örökre eltemetnie egyetlen jó, valóban szükséges beruházási tervet sem, legfeljebb a megvalósítást kell későbbre tenni.

/folyt.köv./

18.00 rj

- 76 -

NA 18

bkk. 5. / megkezdődött.... 32. folyt./rj

az átrendezés átmeneti gondjait képes lesz a magyar népgazdaság rövid idő alatt leküzdeni, ha a gazdasági vezetés döntési fegyelme és a végrehajtás rugalmassága ezt segíti.

az új létesítmények örömeiről ezután sem kell lemondanunk. mint eddig, ezután is minden hónapban, minden negyedévben új ipari és mezőgazdasági objektumok lépnek majd üzembe. avatunk abc áruházat, mint a napokban rákospalotán, örülhetünk egy-egy közlekedési objektumnak, mint most az Üllői uti aluljárónak. folytatódik az öt éves terv lakásépítési programjának megvalósítása: a jövő évben közel 75.000 lakás épül.

a beruházási tervezés és a kivitelezés hatékonysága csak nyugodtabb ütem esetén - javítható és ha erre jobban törekszik a beruházó, a tervező és a kivitelező. kereniük kell az olcsóbb építkezés útját; nem a korszerűség rovására, néha éppen a korszerűbb eszközök és eljárások fokozottabb felhasználásával. jó példa erre ma is akad, bár egyelőre még nem sok. a közelmúltban a házgyári technológia felhasználásával épült az Üllői uti aéro szálló, valamint a váci uti volga szálló, az egyik 10, a másik 11 hónap alatt épült fel, szemben a hasonló nagyságrendű szállodák szokásos 24-30 hónapos építési idejével. már a tervezés időtartama is rövidebb volt a szokásosnál, mindössze 4-5 hónapos, a kivitelezési költségek pedig 15-20 százalékkal alacsonyabbak a hagyományos kivitelezéshez viszonyítva. ugyanakkor rendeltetésüknek teljes mértékben megfelelnek, szépségben is állják a versenyt, minden szempontból korszerűek, még nemzetközi érdeklődést is kiváltottak az építés módszerei.

hasonló jó példaként lehet említeni, hogy a hungarofrukt vállalat budaörsi hűtőtárolóját könnyűszerkezetekből 7 hónap alatt építették fel, más hasonló beruházások 3-3,5 éves időtartamával szemben. ugyanilyen jellegű és sikeres volt a békéscsabai 1,500 és a tuzséri 1,000 vagonos hűtőtároló építése. bár ezek az utóbbiak 10-15 százalékkal többbe kerültek a hagyományos építésnél, de az építési időtartam 2,5-3 évvel való megrovidítése több hasznot hoz.

/folyt.köv./

18.30 rj

- 77 -

NA

bkk. 5. / megkezdődött... 33. folyt./rj

ezek a példák arra intenek; érdemes néha később kezdeni egy-egy beruházást, ha korszerű, jó kivitelezés mellett még mindig korábban lehet üzembe állítani, mintha az első kapavágást nagyon korán teszik meg, de később lép üzembe az objektum.

Igaz, hogy javítani kell a tervezők és kivitelezők kapcsolatát, foglalkozni kell az anyagi érdekeltség egyik-másik elemének fejlesztésével. mégis, a jobb beruházási munka érdekében az látszik legfontosabbnak, hogy a beruházók tudják, mit akarnak építtetni, mennyiből akarják megvalósítani a célt; hogy a tervezőnek és a kivitelezőnek pontosabb megrendelést adjanak, világosabb szerződést kössenek velük. nem igaz, hogy a magyar tervezők csak drágán tudnak tervezni. jellemző például, hogy pontos feladat-meghatározás alapján a luxus jellegű intercontinentál és a sokkal olcsóbb volga szálló ugyanazon tervező, finta józsef alkotása, példás együttműködésben mind a beruházóval, mind kovácsi lászló, illetve királyi lászló belső tervezőkkel.

a termelő-munka fejlesztése érdekében különösen fontos, hogy a minisztériumok és a vállalatok három feladatot magukra vállaljanak és erejükhöz képest megoldjanak. az első az hogy bátrabban nézzenek szembe a gazdaságtalan termelés problémájával, határozottabban keressék a megoldást. a második az, hogy emeljék magasabb szintre az üzem- és munkaszervezést. a harmadik pedig az, hogy jobban építsenek az öntudatos munkásokra, a munkaverseny-mozgalomra.

mind az iparban, mind a mezőgazdaságban viszonylag hosszú a termékek láncolata - a gazdaságosság és a korszerűség szempontjából. az a jellemző, hogy a gazdasági vezetés a korszerűségi láncnak nem mind a két végével foglalkozik, csak egyikkel. az új, termékek növekvő számban és mennyiségben jelennek meg. ezek bővítik a termék-lánc korszerűbb végét - bár itt is van javítani való - s persze gazdaságosság-javító hatásuk. viszont kevésbé foglalkoznak a korszerűtlen, a gazdaságtalan termelés csökkentésével és esetleg megszüntetésével; tehát a termék-lánc gazdaságtalan vége tulságosan hosszú, s ez visszaható hatása az egész népgazdaságra, a gazdaságtalan gyártásának folytatása jelentős munkaerőt, anyagot és kapacitást köt le, a végeredményben elvonja az eszközöket a hatékonyabb, korszerűbb tevékenységek gyorsabb fejlesztésétől.

/folyt.köv./

18.40 rj

bkk. 5. / megkezdődött... 34. folyt./rj

igaz, hogy a veszteséges termelés fő oka a nemzetközi technikai forradalom, amely elszárgul bizonyos termékek felett, viszont a termékek egy részének fenntartása rövidebb-hosszabb ideig társadalmi érdek - akár honvédelmi célból, akár államközi szerződések teljesítése érdekében - termelőnek, s akkor is, ha széles rétegek fogyasztásában pótolhatatlanok. de ez csak egy rész, a nagy hányad olyan gazdaságtalan termelés, ahol annak végső kárvallottja az egész társadalom és tartásán nem igazi hasznélvezője az adott termelő üzem sem. éppen ezért nagyon szükséges, hogy a kormány magasabb mércét állítson a vállalatok elé, a veszteséges visszaszorítását illetően.

nagy erőt kell fordítanunk az üzem- és munkaszervezés korszerűsítésére. nem túlzás azt állítani, hogy manapság a fő ellenség a gazdaságban nem az emberi rosszindulat, a társadalmi célokkal való szembenállás, hanem az idegenkedés az újtól, a szakszerűtlenség, vagy éppen a vezető-gárda tagjai szakismeretének, és tájékozottságának rendkívül különböző foka.

a munka- és üzemszervezés korszerűsítése olyan feladat, amelynek révén még inkább bevizethetjük az üzemek falai közé a gazdasági reformnak a munka ésszerűsítésére vonatkozó elveit. ezt az ügyet most ki kell emelni a mindennapi megszokottságból; politikailag is ösztönözni és segíteni kell, hogy nagyobb lendületet kapjon. a következő két-három évben azért is külön figyelmet kell fordítani erre, mert a népgazdaság széles területein szervezésbeli elmaradás tapasztalható, mert e tekintetben nagyok a belső tartalékok. nagyon sokat tanulhatunk a legjobb külföldi vállalatok példájából, minden szakmában, ha szembesítjük a technológiákat, a piaci kapcsolódások rendjét és a szervezésbeli megoldásokat.

a munka- és üzemszervezés gyengeségével függ össze, hogy sok vállalatnál a munkaidőalap kihasználása kedvezőtlen, a veszteség-idő jelentős, a termelési folyamat láncszemei idővesztéssel kapcsolódnak össze, a gépek kihasználtsága alacsony, a korszerű termelő berendezések esetében hiányzik a több-műszakos üzemeltetés.

/folyt.köv./

18.43 rj

parlament

bkk. 5. / megkezdődött...35 folyt./rj

mostani helyzetünkben különösképpen fontos, hogy a beruházások helyett a termelőberendezések jobb kihasználásával, az üzem- és munkaszervezés korszerűsítésével teremtsük meg ahol csak lehet a termelés növelésének feltételeit.

gazdaságpolitikai céljaink elérésében nagyobb szerepet kell kapnia a szocialista munkaverseny mozgalomnak. szükséges, hogy a munkaverseny-mozgalmat megújítsuk, teljesebben hasznosítsuk a munkásság legjobbainak tetteikészségét és lendületét. a megújítás és továbbfejlesztés két irányban szükséges. az egyik irány az, hogy a versenymozgalmat az eddig túlságosan mennyiségi célok helyett a gazdaság intenzív fejlesztését segítő célok felé fordítsuk. ez csak a gazdasági vezetés és a szakszervezetek gondos együttműködésével oldható meg. a másik irány az, hogy a munkaverseny révén fokozottan engedjünk teret a kiváló és a jó munkának, nagyobb anyagi és társadalmi elismerést biztosítsunk annak a munkásrétegnek, amely tehetséggel, szívettel és jó eredménnyel dolgozik.

az ipar területén a verseny gazdaságpolitikai célját a termékek külkereskedelmi versenyképességének fokozásában, a lakossági és a termelői fogyasztás igényeinek jobb kielégítésében, a megmunkálás minőségének, a munka hatékonyságának javításában kell megjelölni. az építőipari dolgozók munkaversenye ezen túlmenően segítse az építkezések határidőre történő befejezését, javítsa a kivitelezői munka minőségét, a mezőgazdaságban az időtényezőt, a szállításban a pontosságot, a kereskedelemben és a szolgáltatásban pedig a figyelmességet kell a mozgalom sajátos céljának tekinteni.

a munkaverseny-mozgalom derekhatát ezután is a szocialista brigádok alkotják. a szocializmus iránt elkötelezett munkásság ragaszkodik ehhez a sikeres és tartós mozgalomhoz, a brigádmunkának hazánkban megvan a becsülete és ösztönző ereje.

/folyt.köv./

18.44 rj

- 80 -

NA 1900

parlament

bkk. 5. / megkezdődött... 36. folyt./rj

keresni kell a régi formák mellett - a szocialista brigádok szervezésének és együttműködésének új, hatékony formáit.

a napirenden lévő bonyolult feladatok minden szinten rendkívül nagy mértékben fokozzák a követelményeket gazdasági vezetés előtt. a vezetői tisztség jó ellátása mind kevesebb rutinmunkát, viszont több és mélyebb helyzetismeretet követel, jó döntéskészséget és időbeni, világos döntést, szervező-készséget és politikai tájékozottságot.

sokszor megfogalmazták már a gazdasági vezetéssel szembeni követelményeket, s ezeket most a korábbinál jobban számon kell kérnünk. azt is, hogy a vezető mondjon igen-t, vagy nem-et, na habozzon döntés helyett, de azt is, hogy a vezetés alatt álló apparátus szintén idejében, világosan döntsön az ügyekben. a jó vezetés nemcsak gyorsan és jól válaszol a felmerült kérdésekre, de maga is képes jól kérdést feltenni a szakértőknek, kiválasztani a kérdések sokaságából az adott időszakban a legfontosabbat, megtalálni, jól feltenni és jól megoldani a döntő gazdasági kérdéseket - ez többnyire nem egy személy, hanem vezetők és szakértők együttes feladata lehet.

a gazdasági vezetők egy része több megértést és megbecsülést kér munkájához, a közvélemény bizonyos része viszont több kritikára és kevesebb türelemre hajlik. úgy vélem, a gyenge vagy éppen rutinszerű vezetés kritikáját tényleg fokozni kell. de vannak kiváló vállalati vezetőink és szakembereink, akik különleges nemzeti értéket jelentenek - neveket is sorolhatnánk, de nem teszem - ezeknek mindig érezniük kell a bizalmat és a támogatást, hogy alkotni tudjanak. mert ez a típus nem azt nézi, hogy mit kaphat, hanem azt keresi szenvedéllyel, hogy miként tehet még többet, jobbat az eddiginél, hogyan működhet korszerűbben, hatékonyabban egy egész dolgozó kollektíva esetleg egy egész ágazat.

/folyt.köv./

18.50/rj

- 81 -

NA 1900

parlament

bkk. 5. / megkezdődött37. folyt./rj

kedves elvtársak!

Ülésszakunk időpontjában a nyugati világban régóta lap-
pangó dollár-válság az egész valuta-rendszer válságává széle-
sedett. az amerikai dollár kulcs-valuta-szerepét husz éven át al-
lástá az amerikai imperialista külpolitika, s bár most deval-
válták a dollárt, még ezután is bizonytalan az egész nemzet-
közi valutarendszer jövője. ez mélyen érinti Európát, bennün-
ket is, hisz mindez egyre inkább világossá teszi az európai és az
amerikai érdekek különbözőségét. rés nyílott a közös piac és az
egyesült államok gazdasági viszonyában, s talán a közös piac
országai is rádöbbennek, hogy jobb európai politikát kell
folytatniok. talán felismerik azt is, hogy integrációjuk reformra
szorul, mindenekelőtt a kívülálló európai országokkal való kap-
csolatban sok a javítanivaló és azt is, hogy a hidegháborús
politika hagyatékától sokkal jobban és nyíltan kell el-
szakadniok. mindez újból aláhuzza azt, hogy az európai biztonság
keretében a gazdasági együttműködés új lehetőségeit találhatják meg
az európai országok, köztük hazánk is, a többi kgst-országgal
együtt.

Jó tudni, hogy hazánknak kárt ugyan okozhat a valutáris
bizonytalanság, de meg nem ingathat bennünket, mint ahogy meg
nem ingathatja szocialista országaink közösségét.

az állami költségvetés jövő évi előirányzatát a magyar
szocialista munkáspárt nevében elfogadásra ajánlom - fejezte be
nagy taps közben felszólalását nyers rezső.

/folyt.köv./

19.00 rj

- 82 -

NA 1915

parlament

bkk 5. /megkezdődött 38. folyt./um

sándor józsef /békés megye 13.sz. vk./ beszámolt arról,

hogy meggyeszerre nagy az igény az iparosításra. az eddig
végrehajtott iparosítás persze gondokkal is járt, mert pél-
dál az ujonnan belépett dolgozók nagy része nem elég szak-
képzett, s bajok vannak a munkafegyelemmel is. ilyen körül-
mények között a termelékenység sem lehet kielégítő. növeli
a gondokat, hogy a megye ipara javarészt gyáregységekből, te-
lephelyekből áll. ezeknek a megyehatárokon tu levő központ-
jai anyagilag nem segítik elő a települések szociális, kul-
turális fejlődését. az állami hozzájárulások elosztásakor
erre a körülményre figyelemmel kell lenni, különben csak a
foglalkoztatottság javul, a dolgozók életviszonyai, kulturá-
lis és egyéb körülményei elmaradnak a jogos igényektől.

az egészségügyi és kulturális ellátás helyzetéről szól-
va megemlítette az iskolai tanterem-hiányt, a nagyközségekben
csak szükségtanterem igénybevitelével tudják biztosítani az
oktatás zavartalanságát, ugyanakkor 10-20 ezer lakosu közsé-
gekben az elmúlt időszakban egyetlen új tanterem sem épült.
a negyedik ötéves tervidőszakban a megye székhelyén pavilon-
bővítéssel 390 ágygal növekszik a kórházi kapacitás, de a
fejlesztés ütemét gyorsítani kellene.

a jövő évi költségvetést elfogadta.

gajdár pál bányász /nógrád megye, 2.vk./ hangsúlyozta:

egyetért azzal, hogy a felhalmozás és a fogyasztás kedvező
egyensúlyának kialakítása csakis hathatós intézkedésekkel va-
lósulhat meg. előrehaladásunkat csak úgy gyorsíthatjuk meg,
ha nem emeljük a beruházási összegeket - más területek ro-
vására.

/folyt.köv./

- 83 -

19.00/um

NA 1925

parlament

bkk 5. /megkezdődött ... 39. folyt./ um

mint mondta, a munkások helyeslik, hogy ahol csak lehet, szüntessék meg a gazdaságtalan termelést. a nógrádi bányászok is ezen az úton járnak. ha kezdetben nem is könnyű szívvel, de tudomásul vették, megértették, hogy a népgazdaságnak nincs hasznára a sok millió forinttal dotált, drága szén. világos az is, hogy ami nem jó a népgazdaságnak, az nem jó a munkásoknak sem. a megszüntetett nógrádi bányákból felszabadult dolgozók foglalkoztatása - jelentős központi segítséggel, a helyi lehetőségek felhasználásával - ma már megoldott. de a nógrádiak azt akarják, hogy megmaradó aknák eredményesen, gazdaságosan termeljenek.

- mi most azért járjuk a visszafejlesztés útját - folytatja - mert drágán termelünk. érthető, hogy nyereségünk, s abból a fejlesztési lehetőség nagyon kevés. már pedig nem csak a termelés fejlesztése, hanem a gazdaságtalan termelés visszafejlesztése is pénzbe kerül. ahhoz, hogy a szénpiacon versenyképesek lehessünk, feltétlenül szükséges a műszaki feltételek javítása, a bányaművelés korszerűsítése. ezért kérjük az illetékes kormányzati szervet, nyújtson segítséget a visszafejlesztés és a gazdaságos termelés, s minden ezzel kapcsolatos, sajátos nógrádi probléma megoldásához.

dr. vida miklós /budapest, 22 vk. /, a fővárosi gázművek

műszaki igazgatója hozzászólásában a hazai kutatásfejlesztés helyzetével foglalkozott. örvendetes tényként nyugtázta, hogy a jövő esztendői költségvetésben csaknem 8 százalékkal növekedett a tudományos intézetek kiadási előirányzata, s hozzáfűzte, hogy a kutatásfejlesztésre szánt összegek országosan ennél lényegesen nagyobbak. eleget költünk-e kutatásokra? - tette fel a kérdést, s tények, adatok egész sorával bizonyította, hogy a műszaki fejlődés a gazdasági haladás elengedhetetlen része. nem beszélve arról, hogy számítások szerint minden műszaki kutatásra, fejlesztésre szánt 1 forint 3-5 forint nyereséget eredményezhet.

/folyt.köv./

19.10/um

NA 1920

- 84 -

parlament

bkk 5. /megkezdődött40.folyt../um

a képviselő emlékeztetett arra, hogy a tudománypolitikai irányelvek kimondják: tíz esztendőre /1970 - 1980/ szóló országos távlati tudományos kutatási tervet kell kidolgozni, amely tartalmazza a leglényegesebb kutatási irányokat. ennek ellenére ez a terv még ma sem jóváhagyott.

a kutatási kiadások - mondotta - két és félszeresére növekedtek, gyorsabban emelkedtek, mint a nemzeti jövedelem. helyeselte, hogy e jelentős összeg nagy részét a legdinamikusabban fejlődő iparágaknál használták fel. megnőtt a műszaki fejlesztési kedv az üzemekben is, ami ugyancsak örvendetes jelenség. dr. vida miklós tények sorát említette, hogy a kutatómunka megalapozatlansága milyen károkat okozhat. végezetül kiemelte: a kgst-ben eddig kialakult együttműködés nagyban hozzájárult hazai kutatóbázisunk hatékonyságához, nemzetközi kapcsolatainak javulásához.

a költségvetést elfogadta.

szabó mátyás /baranya megye 9.sz. vk./

a bolyi kossuth térsz állami díjas elnöke a törvényjavaslat indoklásával egyetértésben megállapította, hogy egyes vállalatok - köztük termelőszövetkezetek is - a pénzügyi lehetőségeiket meghaladó fejlesztési feladatokat vállaltak. ennek eredményeként növekedtek a feszültségek a beruházási piacon, s a problémák megoldására a kormányzat - helyesnek olyan intézkedéseket hozott, amelyek korlátozzák az új fejlesztési tervek megkezdését, ugyanakkor meggyorsítják a folyamatban lévő beruházásokat.

a beruházási fronton kialakult helyzet jellemzésére elmondta, hogy míg 1967-ben a baranyai termelőszövetkezetek összes beruházása nem érte el a 200 millió forintot, addig a múlt évben megközelítette a 600 millió forintot. ebben az időszakban 32 szakosított tehénészeti és 20 szakosított sertéshizláló telep építése kezdődött meg a megyében. az idén - bár új nagyobb létesítményhez nem fogtak - az összes beruházás értéke mégis megközelíti az elmúlt évi rendkívül magas szintet.

/folyt.köv./
19.10/rj

NA 1920

- 85 -

parlament

bkk 5. /mgkezdődött41.folyt./rj

a továbbiakban rámutatott: a termelőszövetkezetek gazdasági tevékenységének bővítésénél az élelmiszer-feldolgozásra kell a fő figyelmet fordítani. az új férőhelyek, a kedvező értékesítési feltételek nagyban növelték az állattenyésztők kedvét, aminek hatására például a megyében egy esztendő alatt körülbelül 60 százalékkal növekedett a sertésfelvásárlás. a feldolgozókapacitás növekedése azonban nem tartott lépést ezzel. pedig köztudott, hogy a kormány kedvezményt nyújt a vágónid létesítését, illetve a sertésfeldolgozást előmozdító közös vállalkozásoknak. megyéjünkben is szerveznek egy nagyobb, hasonló célú feldolgozó üzemet, a tsz-ek összefogásával. a vállalkozást azonban nehezíti, hogy éppen azok a gazdaságok érdekeltek benne, amelyek szakosított sertéstelepet is építettek, vagy építenek, s ez a következő évekre leköti az érdekelt közös gazdaságok fejlesztési alapját.

a jövő évi költségvetési javaslatot elfogadta.

ezzel a hétfői ülés véget ért. az országgyűlés kedden a költségvetési törvényjavaslat vitájával folytatja ülészazakát

/folyt.köv./

x x x

- 86 -

19.15/u.

NF 192

bb 43. / a dolgozók.... folyt./ bh

a gyorsírási csapatversenyben a közhivatalok csoportjában a könnyűipari minisztérium, a vállalati csoportban a magyar távirati iroda győzött.

a gépirási csapatverseny győztesei: a közhivatali csoportban az országos tervhivatal, a vállalatok között a hírlapkiadó vállalat.

a pontszerző verseny mind gyorsírásból, mind gépirásból az országos tervhivatal nyerte meg. /mti/

..-

bb 44. közlekedési balesetek

i v/pá bh la

1971. december 20.

Óbudán a bécsi ut és vörösvári ut kereszteződésében saly istván 20 éves budapesti gépkocsivezető a megengedettnél gyorsabban vezette tehergépkocsiját és elgázolta kelemen györgyné, 41 éves ürömi lakost, betanított munkást. az asszony sérüléseibe a helyszínen belehalt, saly istvánt a rendőrség őrizetbe vette és eljárást indított ellene.

a xvii. kerület táncsics mihály utca és bulyovszky utca kereszteződésében batta mihály 30 éves, budapesti lakos gyorsan vezette saját traktorát, s egy drótkerítésnek ütközött. a baleset következtében a traktor vezetője és utasa, batta józsef 67 éves budapesti nyugdíjas súlyos sérülést szenvedett. mindkettőjüket kórházba szállították.

a viii. kerületben a kőbányai ut és könyves kálmán körut kereszteződésénél kalász józsef 27 éves budapesti gépkocsivezető tehergépkocsijával nem adta meg az elsőbbséget a gyalogátkelőhelyen haladó mézáros imréné 45 éves budapesti konyhalánynak és elütötte. az asszonyt súlyos sérüléssel szállították a mentők kórházba. kalász józsef ellen eljárás indult.

a vii. kerület szövetség utca és tivadar utca kereszteződésében lenk norbert 25 éves budapesti szállítómunkás úgy indította el tehergépkocsiját, hogy közben nem adott elsőbbséget a forgalomban haladó czmor andrás 15 éves budapesti táviratkézbeseítő kerékpárosnak és összeütközött vele. a fiatalember súlyos sérülést szenvedett, lenk norbert ellen eljárás indult.

/folyt. köv./

- 27 -

2070

bb 44. /közlekedési folyt./ bh

személygépkocsijával a megengedettnél gyorsabban hajtott a xvi. kerület cinkotai ut és simongát utca kereszteződésében koráng péter 20 éves forgalmi tisztviselő, budapesti lakos s elgázolta a kerékpárját toló oláh andrás 74 éves budapesti nyugdíjast, aki súlyosan megsérült. az idős ember a mentőautóban meghalt. koráng péter ellen a rendőrség eljárást indított.

debreczeni sándor 20 éves budapesti gépkocsivezető tehergépkocsijával gyorshajítás közben az erzsébet hidon összekötő gregics ágoston 27 éves budapesti gépkocsivezető személygépkocsijával és nekilökte egy álló személygépkocsinak. a baleset következtében gregics ágoston súlyos sérülést szenvedett. debreczeni ellen a rendőrség eljárást indított.

a xviii. kerület vöröshadsereg utja és dózsa györgy ut kereszteződésében balázs béla 46 éves műszerész, gyáli lakos körültekintés nélkül lépett az uttestre és egy segédmotorkerékpár elütötte, balázs súlyos sérülést szenvedett, a mentők kórházba szállították./mti/

..-

v.
bb 45. Lengyelországi élmények - szász károly istván festőművész kiállítása

t ro/mné bh la

1971. december 20.

hétfőn kardoss béla művészeti író nyitotta meg a lengyel kultúra bemutató termében szász károly istván festőművész kiállítását. a bemutatót olajfestmények, üvegmozaikok, rekeszelt hidegzománcok és grafikák modern, korszerű, szerkesztésűek, alkotójuk legfőbb erénye a formai tisztaság. a tárlat január 10-ig, vasárnap kivételével naponta 11-18 óráig, szombaton 10-14 óráig tekinthető meg./mti/

..-

bb 46. kodály emlékére - a budapest táncegyüttes kecskeméten

vid kz bh la

1971. december 20.

kecskeméten, kodály zoltán szülővárosában befejeztek a zeneszerző születésének 89. évfordulója alkalmából rendezett megemlékezések. emlékhangverseny, előadás idézte műveit, ember nagyságát. az eseménysorozat hétfő esti záró rendezvényén az állami budapesti táncegyüttes lépett közönség elé a kecskeméti színházban. az együttes kodály és bartók zenéjére komponált táncjátékokat, jeleneteket adott elő./mti/

..-
- 28 -

NA 2010

bb 47. marius detsal,

mné bh la

1971. december 20.

a pedagógus szakszervezetek nemzetközi szövetségének főtitkára, hétfőn este a pedagógusok szakszervezetének meghívására budapestre érkezett, hogy megbeszélést folytasson a szövetség jövő évi, budapesti tartandó üléséről./mti/

..-

a szerkesztőségek figyelmébe!

mai bb 28. sz. hírünkhoz: /hazaérkezett az mszbt küldöttsége/ a következő pótlást adjuk:

révész géza a küldöttség hazaérkezése után nyilatkozott a magyar távirati iroda munkatársának.

- ezuttal második alkalommal tartunk alá két évre szóló együttműködési tervet a magyar-szovjet baráti társaság, valamint a szovjet-magyar baráti társaság és a szovjet baráti társaságok szövetsége között. a most aláírt terv tovább bővíti az együttműködés kereteit és külön figyelmet szentel a szovjetunió kommunista pártja xxiv. és a magyar szocialista munkáspárt x. kongresszusából adódó feladatoknak. ezek röviden abban summázhatók, hogy tovább kell folytatnunk a helyes alapelveken nyugvó munkát, csak magasabb szinten erre a feltételek is adva vannak, hiszen a magyar-szovjet barátság mozgalomba új, friss erők áramlanak, az eddiginél is nagyobb tömegek vesznek részt az új szervezeti forma, a tagcsoportok rendszere alapján.

- 1972. évi munkánk középpontjában a szovjetunió megalakulásának 50. évfordulója, valamint szovjet-szibéria ismertetése áll. jubileumi esztendő lesz a 1973-as év is, ekkor lesz 25 esztendeje a magyar-szovjet barátság, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés aláírásának, ezzel kapcsolatban is sokoldalú programot jelöltünk meg mindkét fél munkaterveiben./mti/

..-

bb 48. időjárásjelentés

mné bh la

1971. december 20.

a meteorológiai intézet jelenti hétfőn 19 órakor:

enyhe idő

várható időjárás kedd estig: időnként felszakadó felhőzet, többfelé kisebb esővel, időnként élénk délnyugati, nyugati szél, a hőmérséklet emelkedik. várható legmagasabb nappali hőmérséklet 3-8 fok között./mti/

..-

- 29 -

19.45 bh

NA 2010

bb 49. megalakult a gyermek- és ifjúsági színházak nemzetközi szövetségének magyar központja

t ro/mné bzs la

1971. december 20.

hétfőn a fészek művész klub gobelin-termében került sor a gyermek- és ifjúsági színházak nemzetközi szövetsége /assitej/ magyar központjának megalakulására.

az assitej munkájának ismertetése és a magyar központ alapszabályának megvitatása után a közgyűlés megválasztotta az elnökséget.

a magyar központ elnöke: gyárfás miklós író, a színművészeti főiskola tanára, alelnökei: duká margit, a bartók gyermekszínház igazgatója és kazán istván, a bartók gyermekszínház főrendezője. ügyvezető titkár: kárpáthy gyula író, a bartók gyermekszínház dramaturgja.

az új szervezet célja a magyar gyermek- és ifjúsági színdarabok külföldi népszerűsítése, valamint az assitej tagországok színdarabjainak hazai bemutatása. a tanácskozás során elhangzott: a korszerű magyar gyermekszínház gyakorlatában kulcsszerepük van a színházaknak, mert egyszerre nyújtanak irodalmi, auditív /zenei/ és vizuális /színpadkép, jelmez/ élményt. a magyar központ koordinálja a hazai gyermekszínházak művészeti tevékenységét, minden színházi évad végén - a gyermekek számára írt darabok hangsúlyozottabb népszerűsítése érdekében - budapesti fesztivált rendeznek, amelynek során díjazták a legjobb művek íróit, zeneszerzőit, színészeit. a fesztiválok megrendezésénél hasznosítani fogják a szocialista országok gyermekszínházainak tapasztalatait, de a napi tevékenységben fontos szerepet kapnak a magyar pedagógusok, kritikusok és esztéták is.

a közgyűlés üdvözlését küldte a moszkvai központi gyermekszínháznak fennállása 50. évfordulója alkalmából. a december 24-30-ig tartó moszkvai ünnepség-sorozatára.

az assitej tagországok mellett hazánkat is meghívták.

/mti/

--

19.48/bzs

- 30 -

NA 2020

bb 50. nagy részvétellel búcsúztatták el tömpe andrást

bzs la

1971. december 20.

hétfőn, a mező imre uti temetőben nagy részvétellel búcsúztatták el tömpe andrást, a magyar és a nemzetközi forradalmi munkásmozgalom régi, kimagasló harcosát, a szocialista harzáért érdemrend kitüntetettjét, nyugalmazott vezérőrnagyot, aki tragikus hirtelenséggel bekövetkezett haláláig a magyar könyvkiadók és könyvterjesztők egyesülésének elnöki tisztét töltötte be. a gyászszertartáson a hozzátartozókon kívül részt vettek és a koporsó mellett díszőrséget álltak párt- és állami vezetők, lerótták kegyeletüket a társadalmi és tömegszervezetek képviselői, közéletünk sok ismert személyisége; a végső tiszteletadásra eljöttek az elhunyt munkatársai, harcostársai, barátai, tisztelői.

a kegyelet virágaival elborított ravatal mellett a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága nevében borbándi jános, a kb tagja mondott búcsúbeszédet.

- nagy megrendüléssel és fájdalommal állunk tömpe andrás ravatala mellett - kezdte szavait. - személyében pártunk, a magyar és a nemzetközi munkásmozgalom kimagasló, áldozatkész harcosát veszítette el. igaz hazafi és éppen ezért mélységesen internacionalista volt, aki soha sem hátrált meg, mindig a közösség érdekében tevékenykedett. 58 évet élt, s ebből több mint négy évtized összeforrott a munkásosztály ügyének szolgálatával.

az elhunyt életútjáról szólva a szónok elmondotta, hogy tömpe andrás már diákként megtalálta az utat az osztályharcos munkásokhoz, mint az illegális kommunista ifjúsági szövetség tagja, már 18 éves korában tanujelét adta kimagasló bátorságának. mint kommunistát, többször letartóztatták, végigjárta a horthy-rendőrség kintókamráit, ahol gyötörték, mert tudták, hogy fontos pártmegbízást kapott; de ő végig állhatatos maradt, egyetlen adatot, nevet sem tudtak meg tőle. a polgárháború idején spanyolországban a nemzetközi munkásmozgalom legjobbjai között harcolt; fegyverrel a kezében is a legbátrabbak közé tartozott, kétszer is megsebesült, de nem ismert sem félelmet, sem megtorpanást, sem alkut az ellenséggel.

/folyt. köv./
20.10/bzs

- 31 -

NA 2020

bb 50. /nagy részvétellel ... 1. folyt./bzs

- 1944-ben fegyverrel törte át magát a szovjet csapatokhoz; onnan, mint fegyveres partizán csatlakozott a híres nógrádi-csoporthoz, amelynek politikai biztosa volt. a felszabadulás utáni esztendőkből különböző őrhelyeken szolgált a szocializmust, egyaránt látott el katonai és diplomáciai, mozgalmi és kulturális feladatokat és mindenütt bebizonyosodott igazságszeretete, pártossága, hazája, s a munkásosztály ügye iránti hűsége.

- olyan kiemelkedő tettek fűződnek nevéhez - folytatta a szónok -, amelyek méltók arra, hogy a hazai és nemzetközi forradalmi munkásmozgalom legdicsőbb lapjaira kerüljenek. életének bármely szakaszát is említjük, ugyanazt a szilárd, elvű kommunistát ismerjük fel benne. jellemző volt rá a kemény, tiszta szigor, a kérlelhetetlen, soha nem alkuvó, morális tisztaság. önmagát soha nem kímélte, a párt, a szocializmus ügyéért folyó harc jelentette számára a legtöbbet. élete gazdag volt és sokrétű, de egységessé tette a cél: jobbat, szocialistává tenni a világot. halála igaz ügyéért harcoló ember életét törte meg.

a magyar partizán szövetség, a harcosársak és barátok nevében sebes sándor, a központi ellenőrző bizottság tagja, a magyar partizán szövetség országos választmányának tagja búcsuzott az elhunytól:

- olyan egyenes és tiszta ember dőlt ki a párt régi harcosainak sorából, aki mindig azt mondta, amit gondolt és egész életében azt tette, amit kommunista meggyőződése, becsülete és lelkiismerete szerint tennie kellett. életét hazájának, népének, az emberiség boldog jövőjéért, a szocializmusért vívott harcnak szentelte, ahogy a harcban nem ismert félelmet, úgy nem ismert fáradtságot, ha a párt ügyéről volt szó. minden tettével, gondolatával másokért élt. harcos élete a népek összetartozásának, az internacionalizmus eszméjének valóra váltása volt.

a gyászbeszéd és az internacionálé elhangzása után az elhunyt hamvait tartalmazó urnát elhelyezték a magyar munkásmozgalom kiemelkedő harcosainak meuzoleumában. /mti/

20.15/bzs

NA 2025

- 32 -

- VÉGE -